

četriletno

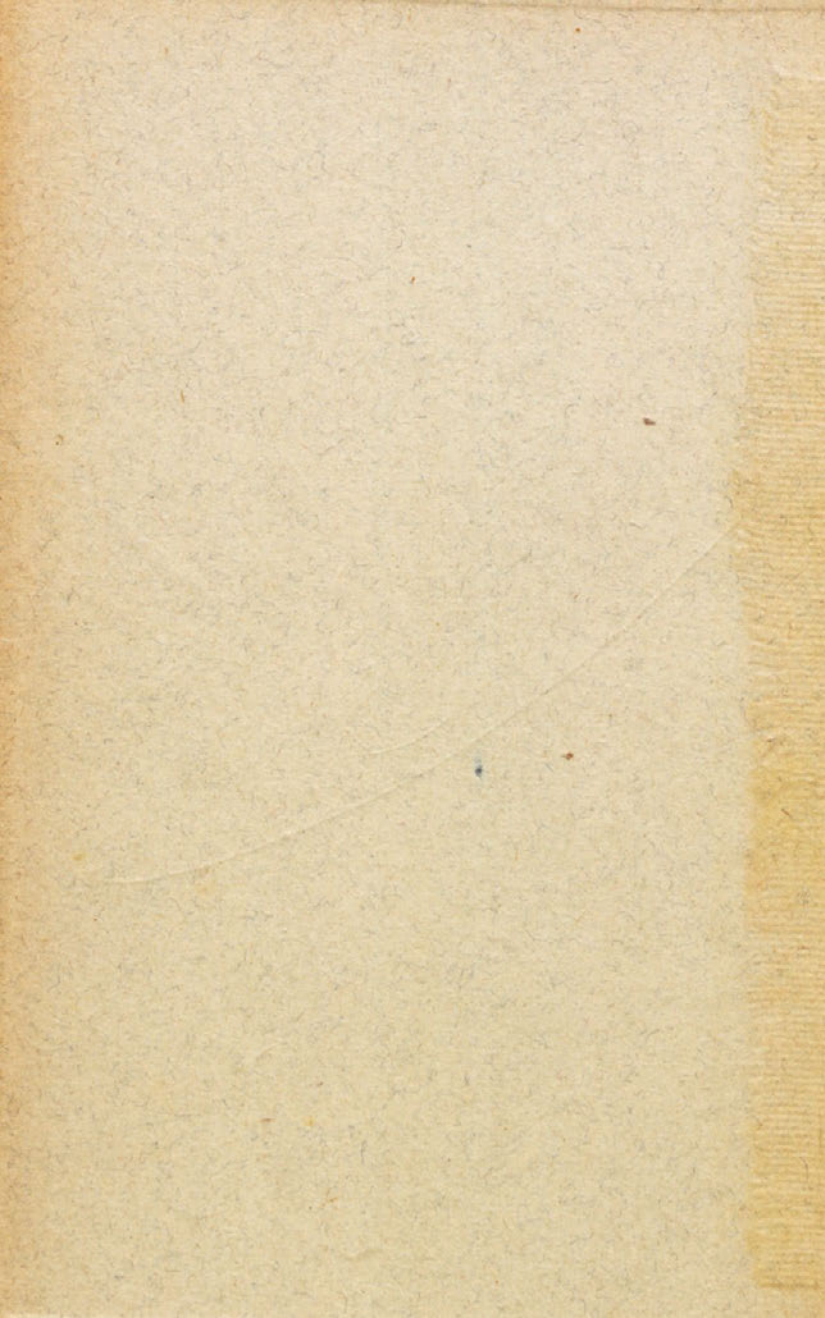
12. zvezek

VII.
37.807
1/2
C, c

Ljudska knjižnica

Iz dnevnika malega
poredneža ▼▼▼▼

LJUDSKA KNJIŽNICA. 12. ZVEZEK.

IZ DNEVNIKA MALEGA POREDNEŽA

AMERIŠKA HUMORESKA

PO
ANGLEŠKEM IZVIRNIKU PRIREDIL

JANKO DOLŽAN

Yvan Tchkovitz

LJUBLJANA 1910
ZALOŽILA KATOLIŠKA BUKVARNA
NATISNILA KATOLIŠKA TISKARNA

ZALOŽNIŠTVO SI PRIDRŽUJE VSE PRAVICE.

III, 2 37807c

IN= 030001830

Predgovor.

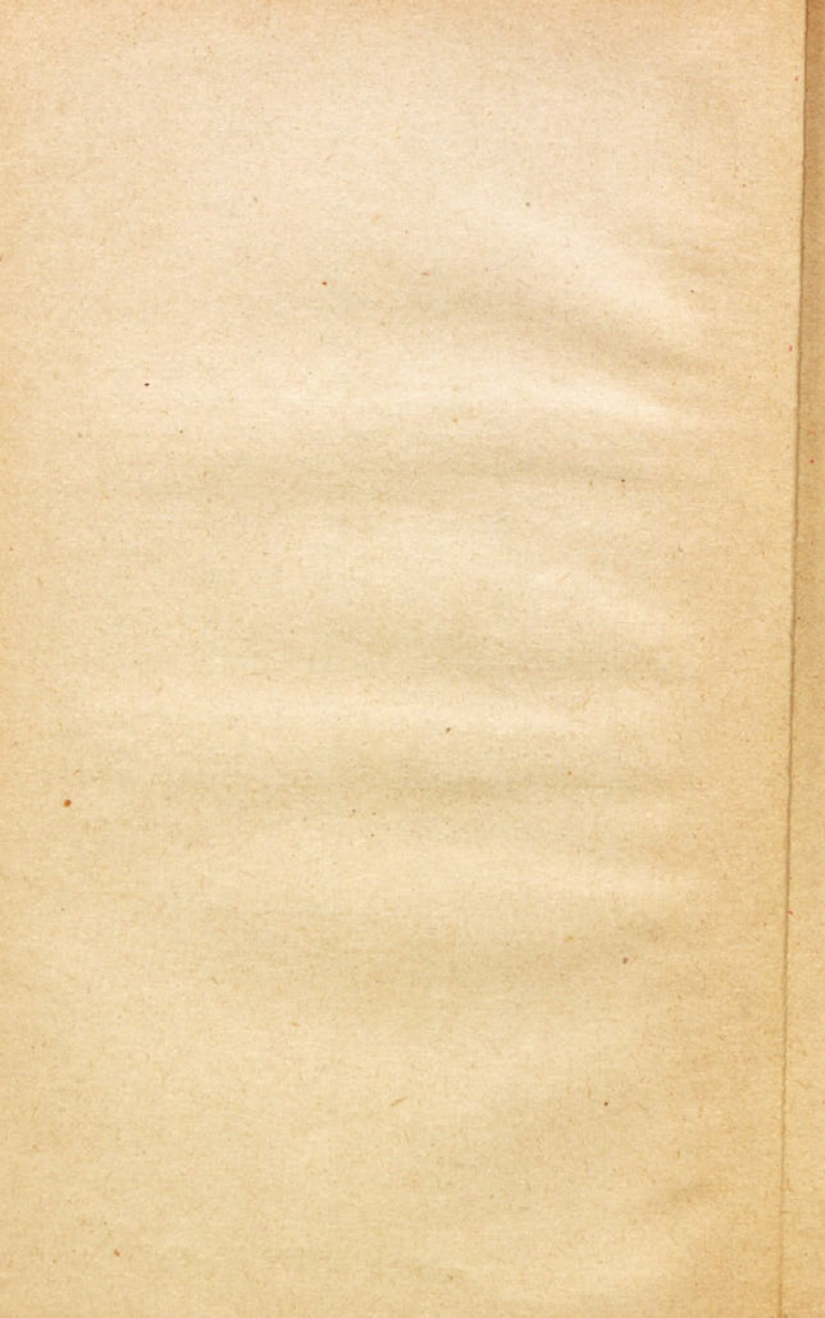
Ker je ime avtorja, ki je spisal humoresko: „A Bad Boy's Diary“, katere prevod tukaj podajam, neznano, zato ga tudi dragemu bravcu na noben način ne morem povedati. Humoreska je izšla skoraj gotovo v kakem njujorškem časniku in šele potem je bila natisnjena v posebni knjigi najprej v Ameriki in zatem na Angleškem.

Radi neprekosljivega humorja je humoreska v najrazličnejših izdajah razširjena po celem svetu.

Upam, da bo tudi ta prevod dragemu bravcu in ljubeznivi bravki okrajšal marsikako sicer kilometre dolgo zimsko uro.

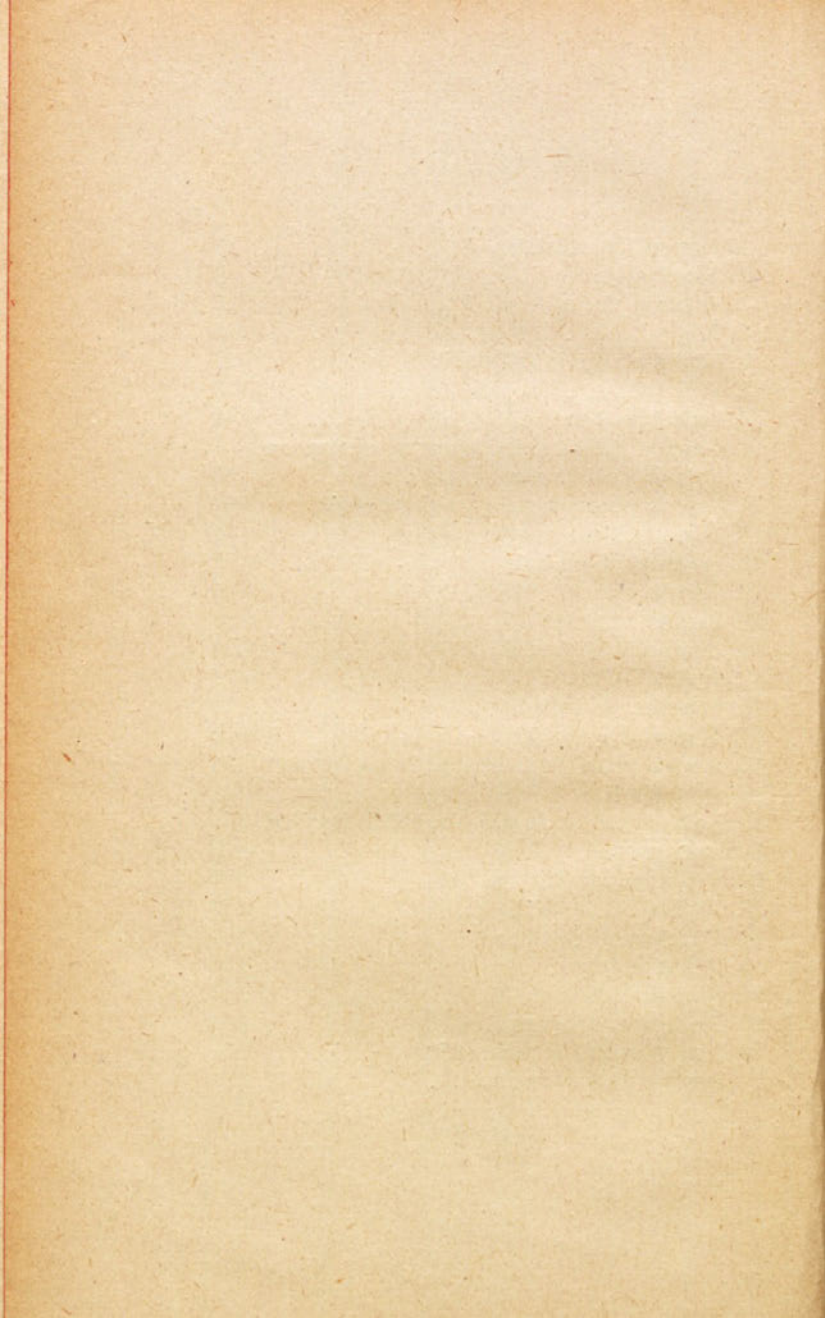
Ljubljana, 1910.

Janko Dolžan.

Kazalo.

1. Pomenljiv začetek	1
2. Fotografije	7
3. Zabavni večer	13
4. Beg	20
5. Ni vedel, da je bil nabit	27
6. Pod mizo	33
7. Mali črnošolec	40
8. Gospod Vilkins in njegova sestra se peljeta na izprehod	50
9. Jurček pomaga sestram na semnju . .	59
10. Nepovabljeni gostje	68
11. Dogodek v cerkvi	77
12. Jurček vlomi	86
13. Zadnja kapljica	96
14. Znamenit napredek	103
15. Jurček — tat	113
16. Zapoden iz šole	120
17. Poglavlje o mački	129
18. Jurček si napravi zmaja in ga izpusti	136
19. Prvi april	142
20. Kako si misli Jurček zaslužiti konjiča	151
21. Ženitovanje	160
22. V levovi kletki	167
23. Jurček ob dedščino	176
24. Ponesrečen poizkus	183
25. V zrakoplovu	189
26. Na lokomotivi	196
27. Pri slapu Niagara	203
28. Jurček se udeležuje volitev	211
29. Jurčku upade pogum	216

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

1. Pomenljivi začetek.

Včeraj sem dopolnil osem let in mama me je vprašala: »Jurček, kaj naj ti kupim za god?«

Jaz sem prosil za dnevnik, ker ga ima že vsaka mojih starejših sestic in ker tudi mislim, da sem že dovolj velik za to in dobra mamica mi ga je res kupila. Ker pa sam nisem vedel, kako in kaj naj bi začel pisati, sem se tiho splazil v Lilino sobo, da bi za začetek kaj iz njenega dnevnika prepisal; imela ga je pa zakljenjenega v svoji pisalni mizi in porabil sem strašno mnogo časa, da sem našel primeren ključ. Ker je bila Lili ravno na obisku, sem se moško vsedel in eno stran kolikor moč natančno prepisal.

Tri sestre imam in vsaka ima svoj dnevnik, kamor pišejo slehern večer, ko si enkrat vrede frizuro; nekaj las si vzamejo raz glave ter jih polože v omaro, lastne pa navijejo, da imajo drugi dan lepe kodrčke.

Danes zvečer je prišel k nam gospod Vili Šmid, velik in grd star samec, ki zahaja redno k Lili; njemu se moje sestre za hrbtom vedno smejejo.

Ko jaz priskačem v sobo — v roki prepisani dnevnik — me vpraša, kaj da sem dobil za god, ter mi potisne v usta košček sladkorja; pokažem mu zato svoj dnevnik in on začne glasno brati, obrnjen proti Lili in Elzi, ki sta bili prisotni v sobi, sledeče: »Moja najsrčnejša želja je, da bi ta stari Vili Šmid ostal raje doma. Jaz ga ne bom nikdar in nikoli niti pičice rada imela, vendar pa pravi mama, da je bogat in da ga ne smem odbiti, ako me zasubi. Oh, kako neusmiljeno je, človeka siliti v kako stvar, ki ne mara zanjo. Časih me zgrabi, kakor bi mi hotelo srce počiti. Kako strašno velike rdeče roke ima; govori pa samo o tem, koliko hiš ima; napravljen je vedno kakor kak capin. Najraje bi imela, da bi ga več ne bilo in da bi me pustil popolnoma pri miru. Ko je zadnjo nedeljo odhajal, hotel me je poljubiti, toda jaz raje poljubim žabo, kakor njega. Kako velika razlika je med tem pustežem in mojim dragim Montagom de Jones. Oh, zakaj je vendar Montag le ubog uradnik! Jaz teh težav ne morem več prenašati. Montag je ljubosumen in mi vse to v pismih očita. Kako velika prevara je vendar to bedno življenje! Jaz sem ga sita.«

Lili je cel čas cvilila ter mu hotela knjižico iztrgati, pa Šmid jo je dvignil kvišku ter prebral vse do konca. Kaj pišeš take neumnosti, mi je rekel, a jaz mu odvrnem, da to niso nikake neumnosti, da je vse prepisano iz Lilinega dnevnika in da ona že ve, kaj da piše. — Ne vem, zakaj je precej nato zgrabil klobuk ter palico in odšel; Elza me

je sunila s komolcem: »No, zopet si nekaj lepega napravil, Jurček!«

Lili me je hotela zgrabiti, a umaknil sem se ter ji ušel.

Ne vem še, da bi kak deček tako hitro prišel v zadrego, kakor jaz. Vsa rodbina se name jezi ter pravi, da sem možitev preprečil ter jo pripravil ob dobrih stotisoč dolarjev, pa jaz ne morem razumeti, zakaj naj bi bil jaz kriv samo, ker sem par vrstic iz Lilinega dnevnika prepisal? Nekaj sem pa trdno sklenil, namreč da bom zanaprej dnevnik pisal sam po svojih mislih, naj bo potem dober, ali slab. Studijo se mi neumnosti v ženskih dnevnikih.

Danes je bilo tako vpitje raditega doma, da niti svojega kosila nisem dobil in zato sem šel ribe lovit. Ker je bilo pa nebo jasno, ni nobena riba hotela zagrabit za trnek. Kar pride mimo možakar in vpraša: »No, ali bo kaj, sinček?«

Strašno nerad vidim, da mi kdo reče sinček — grozno me to togoti in zato sem zaupil: »Prokleta riba!«

Mož pa pravi: »Kako brezbožen deček!« a jaz odvrnem: Eh, kaj to, da je le riba zunaj.«

Popraskal se je za ušesom ter šel naprej. Pravkar je pa popadla riba za trnek in jaz sem se raditega nagnil nekoliko preveč naprej ter padel v vodo. Hotel sem plavati, a voda me je zanesla pod mlin in zletel sem ravno čez veliko kolo. Preden me je prineslo do zatornice, sem se naenkrat spomnil in mislil, da bodo doma vendar žalostni, ako ne bodo več imeli Jurčka, da bi ga

zmerjali. Kaj sem pa še mislil, nič več ne vem, kakor tudi ne, kako so me vun potegnili, kajti bil sem utopljen, kakor miš. Položili so me menda na hrbet in mi z mehom pihali v pljuča, na kar sem se kmalu zavedel ter najprej vprašal: »Kje pa je moj trnek?«

Ne razmem, zakaj da je pravzaprav mama jokala, ko so me domov prinesli, saj mi je bilo vendar že čisto dobro in to sem ji tudi povedal. Grozno sem vesel, da sem padel v vodo, kajti sedaj so vsi čisto pozabili, da morajo biti jezni name.

Lili mi je prinesla kruha, surovega masla in prav dober čaj; zvečer so prišli vsi k meni ter me tako zavijali v odejo, da so me skoraj zadušili. Zato sem pa tudi precej, ko so odšli, vstal ter oblekel svojo novo obleko, ker je bila stara še mokra.

Zdelo se mi je, da bi me gotovo zmerjali, ker sem vstal, in zato sem se skrivaj splazil v salon in se skril za zastor pri oknu. Tako sem bil truden, da sem precej zaspal, in ko se zbudim, čujem neko govorjenje. Bila sta Suzana in njen častilec, ki sta skupaj sedela na divanu; Elza je slonela pri klavirju na drugem koncu sobe; Lili je bila pa zgoraj, ker je vedela, da Vili Šmid ne pride več.

»Čakati bova morala morda celo leto,« pravi on. »Stari doktor Bradel rabi človeka, ki bi ga spremljal na potovanju, in obljubil je, da me za ta slučaj vzame seboj. Ali boš mogla čakati, draga? Nekoliko boš že morala potrpeti!«

»Ti tudi z mano,« pravi Suzi in nato sta se oba smejala.

»Najbolje je, da vse to ostane za enkrat med nama,« reče zopet on.

»Gotovo,« pravi Suzi, »kajti najboljšje je, da ostanejo dolge zaroke tajne, sam namreč najbolje veš. dragec, da vedno lahko kaj vmes pride.«

Nato pa kar naenkrat skoči pokonci, kakor bi jo bil gad pičil ter zdirja na drugi konec sobe in tam se je ravno pravi čas vsedla na stol, ker je stopilo v sobo nekaj ljudi in za tem še nekaj. Vsi so povpraševali, kaj je z ubogim malim Jurčkom.

Prišla je nato v sobo tudi mama ter pravila, da sem všel iz postelje ter da je v groznih skrbeh, če se mi je zmešalo v glavi.

Sedaj se pa nisem hotel več skrivati in kakor žaba sem skočil izza zastora; neskončno smešno je bilo, kako so vsi zakričali. »Oh, Jurček, Jurček,« vzdihnili je uboga mama, »ti boš še moja smrt, — dobro vem, da boš.«

»Ali si bil ves čas za onim zastorom,« me vpraša Suzana, zelo rdeča in takoj blede.

»Seveda,« pravim in pomignem njemu in njej; »meni se zdi, to ti povem, da je poštenost in odkritosrčnost najboljša reč in ne vem, zakaj da bi bilo treba prikrivati, da sta zaročena, kar si ti poprej rekla.« Takoj me je pa Suzi zagrabila in vrgla iz sobe in ko sem bil že pri vratih, sem naglo še zaupil: »Spusti mi roko! Saj že grem, ni me potreba suvati! Povej mi no, Suzi, zakaj

da si tako odskočila od divana, ko so ljudje pozvonili? Ali je doktor Mor...»

Tedaj mi je zatisnila z roko usta in urno zaprla vrata.

»Najraje bi te tako pretepla s šibo, da bi pomnil,« je rekla ter zaplakala: »Da takoj izpočetka vsako stvar pokvariš, ti zlobni, navihani fant!«

»Kaj pokvarim?« vprašam.

»Doktor Mor ti ne bo nikdar tega odpustil!« in jokala je, kakor bi bil zadnji košček sladkorja po nesreči padel v vodnjak. »Hotela sva, da bi šest mesecev še nihče ničesar o tem ne vedel.«

»Žal mi je, da sem to storil Suzi,« sem rekel, »in obljubim ti, da bom odslej tiho, samo da nehaš jokati. Kaj pa sem vendar napravil? Ko bi bil vedel, da se doktor Mor tako hitro prestraši, bi gotovo ne bil s tako naglico planil med vas. Jaz bi že ne maral za človeka, ki ga vsaka stvar preplaši. Gotovo bi padel ta doktor precej v omedlevico, ako bi ponoči zagledal belo rjuho, ki jo sušijo. Jaz ne verjamem na strahove, ali ti morda verjameš, Suzi?«

Komaj izrečem te besede, pa pride mama in me zopet vleče v posteljo ter poleg tega še ukaže naši hišni Beti, da naj čuje pri meni, dokler ne zaspim.

Beti sem prosil, da smem hitro še tole zapisati v dnevnik, preden zaspim, ker sem zelo truden; Beti ne sme vedeti, kaj pišem.

Betin ljubimec ima rdeče lase in tudi z očmi gleda navzkriž, kakor Judež Iškarjot. Ko sem enkrat slučajno gledal skozi okno, sem videl, kako je z

enim očesom zrl na Beti, z drugim pa na kuharico, ki je strašno pusta ženska. Jaz bi dal ne vem koliko, ako bi imel take oči, z enim bi potem v šoli lahko gledal v knjigo, z drugim pa opazoval Tomaža Filarja, kako vtika šivanke v klopi, kamor se potem vsedajo dečki. Tak pogled bi bil v največjo korist in šalo šolarjem.

Ker se Beti že zija, kakor bi me hotela požreti, naj končam, da se mi ne zgodi kakor Jonu v trebuhu morskega soma.

2. Fotografije.

Skoraj cel teden sem bil tako slab, da nisem mogel pisati v svoj dnevnik; bolan sem bil zato, kakor so dejali, ker sem se utopil in potem vstal iz postelje, ko sem se najhuje potil. Dvakrat na dan me je obiskaval doktor Mor in bil tako prijazen ter dober z menoj, da mi je v resnici žal, ker sem ga zadnjič tako prestrašil. Danes zjutraj sem slišal, da je rekla Elza Lili, kako vesela da je, ker sem bolan, in da upa, da ostanem vsaj mesec dni še v postelji, ker sicer ni miru v hiši. Samo to bi rad vedel, zakaj da deklice ne ljubijo svojih malih bratcev. Kako sem vendar vedno dober in prijazen z Elzo. Kadar sem zdrav, letim dvakrat na dan zanjo po pošto; vsega skupaj sem ji izgubil komaj tri pisma. Imenitno! Kako vesel sem, da prav nič ne sluti!

Danes popoldne sem se počutil že tako dobro, da sem mislil vstati; preden je prinesla Beti večerjo, sem res

zlezal s postelje ter se skrila za vrata. Ovil sem se s črno mamino ruto in ko je Beti stopila v sobo, sem skočil proti njej in zalajal, kakor bi bil velik, črn pes. — Ta nesrečna deklica je pa od strahu spustila posodo z rok in vse skupaj je padlo na tla. No, to je bilo nekaj! Skleda razbita, juha razlita po preprogi in vsi so prileteli v sobo, ker se je Beti drla, kakor bi bil ogenj v hiši.

Zmerjali so me vsi po vrsti — kakor po navadi. Nisem mislil, da je naša Beti tak zajec. Sklenil sem, da precej, ko dorastem, uidev v hosto, kjer bom lovec na divje bivole, ali grem pa na ladijo za kapitana. Nikdar in nikjer niso še ravnali s kakim dečkom tako krivično.

Danes so mi dovolili, da sem smel sedeti v naslonjaču, seveda skrbno zavarovan z vsakovrstno odejo. Kmalu pa mi je to postalo predolgočasno in prosil sem Beti, da mi gre iskat kozarec vode, ker me muči žeja. Kakor hitro je pa odšla, sem skočil in tekkel v Suzino sobo, da bi ondi pregledaval fotografije lepih, mladih gospodov, katerih ima polno v omari. Sestre so bile vse spodaj v salonu, ker je bila gospica Miler na posetu. Beti me je kmalu prišla iskat, a skrila sem se ji v kabinetu za staro krilo in ko je odšla, sem zlezal zopet kvišku ter se res dobro zabaval.

Nekaj slik je imelo zadaj raznovrstne napise, kakor na primer: »Domišljav norec!«, »Lep dečko!«, »On je hotel, jaz ne!«, »Ljubi moj!«, »Krasna usta!«, »Slika opice!« itd.

Dvajset slik, katere sem žive poznal, sem vtaknil v žep, da imam kaj zabave, kadar ozdravim. Nato sem predal zopet zaklenil, da Suzi ne zapazi, kaj vse sem pobral. Grozno mi je bilo dolgčas in sklenil sem, da se ne vrnem v svojo pusto sobo, temveč da si prežem čas s tem, da se napravim v žensko obleko. Oblekel sem torej Suzanino spodnje krilo z dolgo vlečko ter njeno novo modrosvileno obleko, ki mi je bila pa okrog pasu nekoliko preozka. V predalu sem našel tudi nekaj malih kodrčkov in te sem si z gumijem prilepil na čelo, potem sem v skledici zagledal še nekaj rdečega in s tem sem si pobarval lica. Ko sem bil na ta način popolna ženska, drsal sem se po držajih, ki so pri stopnjicah, navzdol. Pri drsal sem ravno v predsobo, a tu sem se na vso moč zaletel v gospico Milerjevo, katera se je hotela pravkar od mojih sester posloviti. Kako so vendar vse zakričale!

»Oh, moja najboljša modrosvilena obleka, ti zlodej fantovski!« je vpila Suzi. Gospica Miler me je pa obrnila k luči in vprašala sladko: »Kako to, da imaš vendar tako lepo rdeča lica, Jurček?« Suzi mi je nekaj migala, a nisem je razumel.

»Nekaj rdečega sem dobil v Suzanini omari,« sem rekel; ona se je nato smehljala in prezirljivo rekla: »O!«

Suzi pravi, da je Miler strašna klepetulja in da bo sedaj po vsem svetu trosila, kako si ona barva lica, kar pa ni resnica; skledica z rdečilom je bila namreč slučajno tam, ker je hotela sa-

ma risati cvetke na popir, in to vendar ni nič slabega.

Ko sem hotel iti po stopnjicah nazaj, sem se na nekaj nataknil in prednji del Suzine obleke popolnoma pretrgal. Tako je bila jezna, da mi je dala zaušnico in me vlekla za ušesa.

»Aha, Suzi,« mislil sem si, »saj še ničesar ne veš o fotografijah, ki so bile v tvoji omari.«

Največ ljudi misli, da imajo mali dečki ušesa le za uhanje — moje sestre vsaj verujejo to. Naj bi le vsi vedeli, kako črne in obupne misli imajo včasih mali dečki, potem bi gotovo bolj skrbno ravnali z njihovimi ušesi; tepenje jih razburi tako, kakor če s palico dregaš v čebelin panj.

Počakajmo, kaj vse bo jutri!

Poklicali so me danes v salon k zajtrku in vse one slike sem vzel seboj. Ko sem se hotel neopaženo splaziti vun, me vpraša Lili: »Kaj si pa nabasal v žep?«

»O razne stvari!« sem odvrnil in ona mi je smehljaje dejala: »Sem mislila, da si vtaknil v žep knjige in obleko ter sedaj hočeš uiti in postati indijanski glavar.«

Jaz pa nisem hotel prav nič izdati, ampak rekel sem le, da se grem na dvorišče igrat.

Dobro torej; šel sem v mesto in se imenitno zabaval. Obiskal sem vse, ki so bili naslikani na fotografijah.

»Halo Jurček! Spet na nogah?« je rekel prvi, ki sem ga posetil. Ta človek ima trgovino in brke ima navite, da se vidi, kakor bi imel dva svedra priveza-

na pod nosom. Jaz mislim, da nikdar, ko postanem velik, ne bom brk tako navijal. Prosil sem ga, da naj mi podari kako lepo kravato, pa ni hotel nič slišati, ampak me le povpraševal, kako se sestre počutijo. Mesto odgovora sem poiskal njegovo sliko ter mu jo pomolil pod nos.

Bila je tista z napisom: »Domišljav norec!« Ta napis je še razširil njegov obraz, da je izgledal kot polna luna in mu napravil dvakrat daljše brke. Postal je rdeč, kakor kuhan rak in se zadrl nad mano: »Fante, kdo je to zapsal?«

»Zdi se mi, da duhovi,« odvrnil sem in se držal resno kot sova v duplini, potem pa hitro otresel prah s svojih čevljev ter jo odkuril, ker se mi je zdelo, da takoj izbruhne nevihta z bliskom in treskom.

Drugi gospod, h kateremu me je peljala pot, je trgovec z deželnimi pridelki. Ima ognjenordeče lase in po obrazu je pegast, vendar je pa sam o sebi prepričan, da ga ni lepšega moža na svetu.

»Haló Peter! Dobro jutro!« ga pozdravim in odvrne mi: »Ti, Jurček! Ali imaš rad rozine? Na, vzemi.«

Že dostikrat sem opazil, kako dobro se godi fantičem, ki imajo tri lepe sestre. — Vzel sem si pest rozin in nekaj orehov ter se vsedel na stol. Naenkrat pa, kakor bi se slučajno spomnil, sežem v žep, izvlečem njegovo sliko, jo gledam ter rečem: »Ta pa ravnotako izgleda, kakor Vi.«

»Pokaži!« mi pravi.

Precej časa mu nalašč nisem hotel pokazati slike, a slednjič mu jo dam. Sestre so mu narisale pege po celem obrazu; fotografija je imela napis: »On je hotel, jaz ne!« Lase so mu pobarvale tako rdeče, da se je videlo od daleč, kakor bi imel na glavi petelinji greben. Prebledel je kot smrt.

»Sramota, velika sramota je za te dame, da se tako norčujejo iz svojih prijateljev«; s temi besedami sem ga hotel tolažiti, a zarohnel je nad mano: »Glej, da se izgubiš!«

Hitro sem zagrabil še pest rozin in nato mirno odšel. Bil je grozno raztogeten.

Gospod Hofman je advokat in ima svojo pisarno na trgu poleg sodnije. Prav dobro ga poznam, ker zahaja pogosto k nam. Zelo čuden človek je to in drži se pokoncu, kakor bi bil dolg kol požrl; vedno gleda v zrak. Govori v najbolj globokem basu in meni se včasih dozdeva, kakor bi mu prihajal glas iz čevljev.

Srce mi je tolklo kot kladivo, ko sem vstopil v njegovo pisarno, ker sem se ga bal. Vendar sem pa hotel prav do konca izvesti svojo šalo in zato sem ga moško vprašal: »Ali je danes čudna žival razstavljen?«

»Kakšna žival?« je rekel in pogledal izza očal.

»Suzi mi je rekla, da naj grem v pisarno gospoda Hofmana, ker tamkaj bom videl, čigava je ta slika,« sem mu dejal ter mu dal njegovo lastno fotografijo, ki je nosila napis: »Čudna žival!«

Strašno smešno je gledati obraze ljudi, ako nepričakovano zagledajo svojo sliko. V trenutku je vzdignil nogo in komaj sem se še pravočasno izognil brci. Slišal sem ga še groziti, da bo tožil Suzi radi razžaljenja časti, a po mojem mnenju jo mora tožiti le radi javnega nasilstva, ker mene vedno vleče za ušesa. Privoščim ji, da jo zapro; prav se ji zgodi.

Ako naj še nadalje pišem, ne pridem nazaj v posteljo in zdeha se mi že sedaj, kakor ribi na pesku. Slike sem oddal vse že predpoldne in po mojem mnenju bo iz tega nastal grozen polom. Skoraj bi počil smeha, ako se spomnim na človeka, kateremu sem vrnil »Sliko opice!«

Ko sem prišel domov h kosilu, so sestre ravno prosile mamo, da jim dovoli prirediti prihodnji teden zabavni večer in povabiti večjo družbo. Komaj verjamem, da bi prišel kateri izmed onih, ki so danes dobili slike. Meni je vseeno. Zakaj si pa sestrice toliko prostosti dovolijo, kar se tiče mojih ušes; zato tudi jaz ne morem biti dober z njimi.

P. S. Stavim, da danes marsikomu še bolj šumi po ušesih, kakor malemu Jurčku.

3. Zabavni večer.

Za božjo voljo vendar, kako čudno je naš svet! Zdi se mi, da so mali dečki le za to tukaj, da svoje domače spravljajo v zadrego, kakor so tiči na primer le za to, da letajo po zraku. Cel

teden je že minul, odkar sem zadnjič pisal v svoj dnevnik. Ubogi dnevnik! Ti priča mojega pobitega srca, k tebi se zatekam in prosim tolažbe, tebi naj potožim svojo boleost. Še sedaj me boli, ako poskušam sedeti na stolu, toda radi tebe naj prenesem.

Vse to izvira iz onega dne, ko sem vračal fotografije. Kakor sem že omenil, so sestre doma ravno nadlegovale mamo, da smejo napraviti zabavni večer, in mama jim je slednjič dovolila; sestre so bile strašno vesele in so začele precej naštevati one, katere so hotele povabiti. Pri tem delu so bile pridne, kakor čebelice, pa tudi jaz sem bil priden ter popolnoma mirno sedel na stolu. Kar naenkrat pa pozvoni, in kdo stopi v sobo? Kdo bi mislil; bila je teta Liza, ki stanuje v Hapertonu ter nas navadno vsako leto po dvakrat obišče. Sestre so bile strašno razočarane, ker so vedele, da teta ostane vsaj en mesec pri nas in bo torej navzoča tudi pri zabavnem večeru. Lili je napravila zelo kisel obraz, ko jo je zagledala.

»Pusta, stara baba,« je rekla, »pride ravno takrat, ko jo najmanj rabimo.«

»Prav gotovo ostane tukaj, ko izvé o zabavi,« pravi Eliza, »in zopet bo navlekla nase ono staro zeleno svilo, rumeno lasuljo ter one lila-rokavice.«

»Strašno nas bo dolgočasila,« pridene Suzi. »Sicer je teta Liza po mojem mnénju zelo bogata, toda tako starokopitna, kakor bi prišla kar naravnost iz Noetove barke, iz katere so šle

vse živali po parih, razen tete Lize, ki je, stara devica, odšla sama.«

Ko sem torej slišal, kako zelo se sestre boje, da bi teta ostala do zabave pri nas, bal sem se seveda tudi jaz; ako pa pravzaprav govorim resnico, naj povem, da sem imel le zelo slabo vest radi fotografij, ki sem jih iz maščevanja vrnil. Grozno je, ako človeka peče vest; prav, kakor bi imel prsi zalite s svincem. Neskončno sem si želel, da bi bil fotografije pustil v miru, toda po toči je prepozno zvoniti in zato sem sklenil, nekaj storiti, da svoje sestre razveselim.

Po čaju sva bila slučajno sama s teto v predsobi in ob tej priliki ji pravim: »Tetka, ali bi ne hotela napraviti veselja mojim sestricam?«

»Kaj praviš?« vpraša.

»Prosil bi te, da bi se peljala domov pred zabavnim večerom; ravno kar sem namreč poslušal, kako so se pogovarjale, da ne marajo oni večer zate. Ne pravi jim pa, tetka, da sem ti jaz to povedal, temveč odpelji se dan pred prihodnjim četrtkom kar mirno domov in jaz ti bom svoj živ dan za to hvaležen.«

Ni bilo lepo od nje, da se je tako razjezila, akoravno sem čisto mirno in zaupljivo z njo govoril — prav neolikano je pa bilo, da je takoj letela v sobo in pričela pripovedovati, akoravno sem jo še posebej prosil, naj me ne izda, kar je pa kljub temu storila, kakor hitro je mogla. Prihodnji dan je bila pa že čez hribe in doline in pri odhodu je zagro-

zila, da ne bo nikdar in nikoli več prestopila praga naše hiše.

Pa to še ni vse. Zdi se mi, da si je papa od nje izposodil nekaj denarja, ker so tako slabi časi, in sedaj mu je teta očitala, da z izposojenim denarjem prireja zabavne večere. Jeza radi vseh teh dogodkov je pa padla name ubogega dečka. In še nekaj drugega je padalo po meni. Nočem ti napraviti sramote, ljubi dnevnik, in zapisati kaj; zadostuje naj, ako povem, da niso štedili palice in čisto pohabili otroka. Samo Beti sem se smilil in zato mi je napravila mehak stol iz neke stare blazine. Ne upam se pokazati na ulico, da drugi dečki ne zapazijo, kaj se je zgodilo, in zato mi čas grozno počasi mineva. Prav nič bi se ne jokal, ako bi se na mestu izpremenil v Robinzona. Ako bom kdaj velik in če bom imel tudi malega dečka, ne bom tako grdo ravnal z njim. Nikdar bi ga ne kaznoval za nekaj, kar niti storiti ni hotel, temveč vsak dan bi mu dajal po trikrat najboljših tort; tudi bi ne pustil, da bi njegove sestre tako režale nad njim, kakor bi bil kaka pošast.

Ta čas sem bil neprestano v groznih skrbih radi fotografij. Vsak trenutek mi je zagrenilo prepričanje, da se bo kmalu izvedelo, kaj sem napravil. Prešel je dan za dnevom ter slednjič napočil zabavni večer. Beti me je napravila v novo obleko, mi pripela najlepšo kravato ter izlila cel liter parfema na žepni robec; sestre so mi pol ure zabičevale, kako se moram vesti, ako hočem, da me ne spodé spat. Cela

hiša je bila razsvetljena, povsod cve-
tice in šopki in navzoč je bil že tudi
igralec na glasovirju. Sline so se mi
zбирale v ustih, ko sem pomislil na sla-
doled in razne potice, na pomaranče in
grozdje, na ocvrte piščance in masleni
kruh; vse to je bilo namreč razstavlje-
no v jedilnici in miza se je šibila pod
temi dobrotami. Sestrice so bile grozno
lepe: v belih oblekah, kodraste glavice,
jasne oči ter cvetke v laseh.

Družba se je že precej zbrala; vse
mlade, boljše dame, ki zahajajo k nam,
so bile že tu; — ura je udarila devet —
in vedno je bil izmed vseh povabljenih
gospodov navzoč samo doktor Mor, ki
bo poročil našo Suzano. Sestre so po-
stajale nemirne in jaz sem se prav do
konca svojih čevljev tresel strahu ka-
kor šiba na vodi.

Virtuoz je tolkel in tolkel na gla-
sovir. Par deklic se je objelo okrog pa-
su in začele so plesati, toda, kakor sem
videl, ni jim posebno ugajalo, ker so
hitro nehale. Ura je udarila pol de-
setih!

Oh, kako peklenško me je pekla
vest! Sam pri sebi sem rekel: »Top je
nabasan, zažigalnica prislonjena, vsak
trenotek počí.«

Gostje so pričeli pokašljevati in se
drezati s komolci in sestre so delale
obrazе, kakor bi se hotele skriti v naj-
manjšo mišjo luknjo. Naenkrat pa
močno pozvoni — vsi obrazi se razjas-
ne in zasvetijo, toda hila je le Beti, ki
je prinesla pisemce, katero je izročila
sestri. Bila pa ni nikaka odpoved, tem-
več le fotografija, ki je imela zadej neki

napis in katera je bila sicer vedno zaklenjena v pisalni mizi. Zopet je pozvonilo — zopet fotografija! Kdor bi bil mogel videti te obraze!

Dvajsetkrat je še zvonec zapel in vselej je bila druga slika in zopet druga in zopet — — —

Konečno sta prišla dva gospoda. Precej mi je bilo jasno, zakaj; na njihovih slikah je bilo namreč napisano: »Ta srčkan obrazek!« in »Preleži o, prekrasno, da bi dolgo trajalo!«

Plesali so nekolikokrat, in sicer tako, da so bili v štirih parih samo trije gospodje in pet dam. Gospica Hopkin se je cel čas smejala v svoj robec, sestre so pa skoraj jokale. Večerja je bila izvrstna, toda zabava je bila ta večer pokvarjena. Sam sem bil tako vznemirljen, da sem samo s petero skledic posrebral sladoled.

Slišal sem, da je rekla Suzi doktorju: »Ako bi vedela, kdo je to storil, bi ga zadavila! Prav gotovo bi ga! Kako prostaška, zahrbtna šala! Sedaj so vsi na nas jezni in to se ne da popraviti. Preseliti se bomo morali v drugo mesto. Nikoli več se ne bom mogla pokazati na cesti, ali v drevoredu. Vse bi dala, če bi vedela, kdo je to storil!«

»Morda bi nam Jurček vedel kaj povedati,« pravi doktor in mi gleda ostro v oči.

»Jaz že ne,« mu rečem. »Kvečjemu je mogel biti Hektor; dal sem mu par fotografij, da se z njimi igra in morda jih je potem na cesti izgubil.«

»Torej ti si jih imel,« me je naglo prijela Suzi.

Nesreča je bila tedaj gotova. Stekel sem iz jedilnice in šel v svojo sobo, kjer sem se vrgel na svojo posteljo. Nisem hotel biti prisoten, ko so ljudje odhajali. Ležal sem in dolgo, dolgo pre-mišljeval. Vedel sem, da bom zopet hu-do tepen, ko niti prejšnjih udarcev še nisem prebolel. Dozdevalo se mi je, da ne bom mogel prestati preizkušnje, ki me je čakala v jutro, in zato niti za hip nisem mogel zatisniti trudnih oči. — Sklenil sem uiti. Teta Liza stanuje ko-maj 50 milj oddaljena od nas; tja se lahko peljem po železnici in bil sem tu-di enkrat že pri njej. Dva dolarja imam tudi v svoji mali hranilnici. Mesec je sijal, da je bilo svetlo, kakor podnevi. Vstal sem ter se hitro oblekel, vzel de-nar ter se splazil kakor miška tiho po stopnicah, odprl vrata ter bil zunaj.

Kakor hitro sem mogel, tekel sem na kolodvor. Že se je svetilo. Na tiru je stal tovorni vlak ter strašno sopihal. Čakal sem na priliko in kmalu smuk-nil v prazen voz.

Takoj je zvonilo in — odpeljali smo se.

»Z Bogom, dragi moji!« sem dejal sam pri sebi. »Nič več se vam ne bo treba ubijati s tem zlobnim dečkom. Odšel je in skrnil se bo, dokler nevihta ne mine.«

Voz je ropotal in mi privabil za-spanca, zato hočem sedaj nekoliko za-spati ter jutri povem, kako sem se zbudil.

* * *

»Kdo je tukaj?« se je neki osoren glas zadrl nad mano.

»Jaz, mali Jurček,« mu rečem. »Svojo vožnjo Vam hočem plačati; tukaj je denar, kar vzemite si, kolikor je treba.«

»Kako si pa prišel sem noter?« me je vprašal.

»Doma sem ušel, ker vedno kaj naredim. Tepen bi bil, ker sem mladim gospodom vrnil fotografije, na katere so moje sestre razne stvari napisale. Ali ste Vi izprevodnik?«

»Seveda,« pravi in se krohota. »Kje boš pa izstopil?«

»Haperton,« pravim, »in mislim, da tam ostanem, dokler ne dorastem, ker drugače bodo vse moje sestre ostale stare device.«

4. Beg.

Zadnji večer sem precej hitro odložil pero; priplazila se je namreč v spalnico miška, katero sem hotel ujeti. Razbil sem lavor, ko sem vrgel čevelj za njo, vendar mi je še ušla.

Dobro torej; z izprevodnikom sva se izvrstno zabavala. Pripovedoval sem mu o sestrah, o teti Lizi in sploh o vseh. Smilil sem se mu in nobenega vinarja ni hotel vzeti za vožnjo. Pravil mi je, da je bil v mojih letih tudi redoma vsak dan tepen in da naj se tudi jaz temu privadim.

»Še žaba se navadi, da jo derejo,« mi je rekel, »samo to glej in se potrudi — ako ti je mogoče — da ne boš zaviral zarok svojih sester, kajti ženini so dandanes redki. Vojska z Evropo je mnogo mladih mož pobrala.«

Tega izprevodnika bom vedno rad imel, ker je bil tako dober z menoj. Bilo je okrog devetih predpoldne, ko smo se pripeljali do mesta, kjer sem moral izstopiti; stisnila sva si še roki in si želela srečo, kakor bi bila že stara prijateljca. Sedaj me kar nič več ne veseli za lovca na bivole, ampak najbrže bom izprevodnik, ko dorastem. Kako imenitno in zabavno je tako življenje! Lahko se voziš zastonj, kjer in kolikor se hočeš.

Na kolodvoru je bilo nekaj dečkov, ki so bili zelo osupnjeni, ko so opazili, da sem stopil iz tovornega vlaka. Nagovorili so me in jaz sem mislil, da se lahko še nekoliko poigramo, preden grem k teti in ji povem, da sem prišel in da ostanem stalno pri njej.

Prepričal sem se pa na svojo žalost, da so to zlobni in hudobni dečki, ki nimajo prav nobene olike. Vzeli so mi denar, strgali mi novo obleko ter metali vame blato, da samega sebe nisem poznal. Spomnil sem se, da imam doma knjigo, kjer je med drugim zapisano tudi: Varuj se neznanih psov!

Bilo je že poldne, ko sem prišel k teti. Še zapazil nisem, kako hudo sem lačen, dokler me ni zažgačkal v nosu duh po cvrtju. Teta je ravno obedovala, ko me je zapazila.

»Za Boga! Jurček Haker!« je zavpila in nož ji je vsled presenečenja padel s tako silo iz rok na krožnik, da se je precejšen kos porcelana odkrušil.

»Odkod pa prideš? Kakšen pa si? Kdo te je tako opraskal? To je vendar — —!«

»Teta Liza, nočem se ti lagati, ampak povem ti naravnost in odkrito, da sem ušel.«

»Ušel! Zapustil drago domačo hišo, dobrega papa, ljubo mamó, mile in pridne sest —«

Tukaj je naenkrat prenehala, kakor bi ji bila kost obtičala v grlu. Gotovo se je spomnila, da je niso marale pri zabavnem večeru.

»Prav nič se ne čudim,« dostavila je potem, »dekleta so takšna, da lahko vsakega odženejo od domače hiše. Po-vej mi vse, moj ljubi, ubogi otrok!«

Razložil sem ji torej celo zgodbo. Zatrdil sem ji tudi, kako mi še sedaj krvavi srce, ker sem jo takrat tako raz-jezil. Ko sem ji pravil od fotografij, so se ji od veselja svetile oči; zelo ji je všeč, da sem spravil sestre v tako za-drego.

»Sicer ni bilo lepo od tebe,« je rekla, »ampak deček je deček. Veseli me, da si se zatekel k meni: Le pojdi v kuhinjo in se lepo umij, potem pa pridi hitro nazaj, da dobiš še gorke piščance.«

»Ali mi obljubiš, tetka, da ne pišeš, kje da sem?«

Odvrnila mi je na kratko: »Ako sami ne izvedo, kje da si, ostaneš pri meni, dokler nisi velik.«

Videl sem, da se srdi v srcu na naše ljudi, ker je niso marali pri zabavnem večeru. Jest sem moral toliko in tako dolgo, da sem čisto onemogel, potem mi je popravila obleko in bila sploh dobra z menoj, kolikor je le mogla.

Še precej pred štirimi popoldne je došla od papa brzojavka: »Ali je Jurček tam?«

Teta je brzojavila nazaj: »Kaj misliš?«

Torej niso vedeli, ali sem tu, ali ne.

Poprej sem pozabil povedati, da sem prinesel s seboj svoj dnevnik lepo v robec zavit, kakor tudi oprano srajco in par nogavic.

Lavor, ki sem ga v vozu razbil takrat, ko sem lovil miško, je bil tetin. Bil je iz čudnega rumenega porcelana in teta je bila zelo huda. Bal sem se, da bi me vsledtega ne poslala domov.

* * *

Sedaj sem že dva dni tukaj; teta me ima samo raditega, da jezi domače, toda ah, delati moram, kakor suženj. Postaja mi že zelo dolgčas. Pobirati moram kamenje in izbirati fižol — prava sramota zame! Doma stori vse to kuharica. Ne pusti me igrati z drugimi dečki. Dvakrat sem se že splazil h kolodvoru, da bi govoril z znanim izprevodnikom in ga prosil, da me vzame nazaj. Dobro vem, da bi to rad storil. Domotožje je nekaj strašnega.

* * *

Štiri dolge dni in štiri še daljše noči! Čas se plazi počasi kakor polž! Čisto sem obupan, ker nimam ne denarja, ne prijatelja, niti ne najdem prilike, da bi govoril z znanim izprevodnikom. Danes sem moral izbrati dve merici fižola in takega ponižanja moj po-

nos več ne prenese. Ah, da bi le enkrat še mogel videti svojo rodno hišo, postal bi priden deček! Toda, kako brezuspešne so vse te moje nade. Čakaj! — Živio! Dobra misel! Nočem pa svoje namere pisati v dnevnik, ker se bojim, da ga teta Liza prebira, kadar me ni doma.

* * *

Oh, ta sreča! Zopet doma! Solze mi silijo v oči, ako pomislim, s kakim veseljem me je papa peljal domov. Mama je plakala, sestre so me poljubovale, celo kuharica je jokala in Beti si je brisala s predpasnikom oči. Celo mesto se je razgovarjalo o meni, kakor bi bil drugi Krištof Kolumb. Na kolodvoru je bila zbrana velika množica, ki me je že komaj pričakovala. No, kaj takega pa še ne! Papa je bil tako jezen na teto, da ni izpregovoril besede z njo, ko me je prišel iskat; vsi ljudje so namreč govorili, da moram biti mrtev, ali pa ukraden.

Denar za brzojavko sem pa dobil tako-le: teta me je poslala na vrt nabirat jagode; jaz sem jih res nabral, nisem jih pa nesel teti, temveč prodal, potem pa šel hitro na kolodvor ter te-le besede brzojavil: »Pri teti Lizi sem — prosim, prosim, pridi hitro in vzemi me domov. Tvoj sin Jurček.«

Moje sestrice so kaj ljube deklice. Svoj živ dan nočem nikdar več napraviti kaj takega, kar jih jezi. Trdno sem sklenil posnemati očeta naše domovine kot svojega zglednika in ko dora-

stem, bom tudi jaz slaven in zgleden mož.

Novi predikant je bil danes pri nas na čaju. Imenuje se prečastni gospod Nebnezar Slokum. Kakor je sam povedal, je star 26 let. Obraza je bledega in nosi zelo visoke óvratnike; zapazil sem, da zelo ljubi dekleta in sladkarije. Potepljal me je po glavi — kar pa ne morem trpeti, kajti topljajo se samo tri- ali k večjemu štiriletni dečki. Mislim, da gleda nekoliko za Lili, a ona ga ne mara. Edini človek na svetu, ki ga ima ona rada, je gospod Montag de Jones. Danes predpoldne sem mu nesel pismo; dala mi je desetico, ko sem obljubil, da tega nikomur ne povem. On ji je odpisal in mi zopet podaril desetico. Lili me je čakala na dvorišču, ko sem prihitel domov. Pismo je skrila v žep in potem hitro odšla v svojo sobo. Kaj naj to pomeni?

Po čaju smo šli vsi v salon. Gospod Slokum me je vprašal, če rad jem sladkor, ker sem si ravno nekaj podobnega vtaknil v usta. Bila sva sama pri oknu. Povedal sem mu, da si redno kupujem sladkorčke, kadar mi podari denar gospod de Jones, ker mu prinašam pisma, ki mu jih pošilja sestra Lili.

Bog ve, zakaj je tako prebledel, ko sem mu to povedal? Vprašal me je, kolikokrat morem kupiti sladkor in odgovoril sem mu, da vsak dan. Nekoliko je vzdihoval, podobno, kakor bi se bil preobilno najedel, potem se pa kmalu poslovil, češ, da mora iti domov pripraviti se za nedeljski govor.

Za Boga! Kaj takega! Vendar se je enkrat zgodilo, da ni ubogi Jurček zaslužil niti zmerjanja, niti palice, in celo ne tega, da bi ga podnevi poslali spat. Papa je obljubil, da mi prihodnji teden kupi kolo. Zadnji večer sem napisal že vse, kar se je zgodilo važnega, v svoj dnevnik, in vendar še nisem bil prav nič zaspan. Podal sem se zato v Lilino sobo, da bi tam vzel njen površnik in jo potem prestrašil.

Ko se pa ogrnem, zapazim, da ima v žepu neko pismo; vzamem pisemce in berem naslednje vrstice: »Voz bo čakal danes zvečer ob devetih na vogalu — previdno se splazi od doma in vse bo dobro. Skrbi, da ne bom zastonj čakal.«

»Kaj je to?« sem si rekel. »Ura je skoraj devet. Sam grem čakati in gledat.«

Obesil sem ogrtač nazaj in se splazil po stopnicah na ulico, kjer sem se skrtil za sod, v katerega nosijo pepel. V resnici je čakal na vogalu dvovprežen voz. Komaj minuto za mano pa pričaplja Lili, zavita v plašč in s culico v roki. Gospod de Jones skoči iz voza, dvigne vanj Lili, zapre za sabo vrata in odpejljala sta se. Voznik je udaril po konjih, kakor bi mu gorelo za petami.

Tekel sem na vso moč domov, skočil v družinsko sobo ter zavpil: »Boljše bi storili, če bi se nekoliko požurili, ako jih hočete še vjeti. Po mojih mislih bi morali voznika zapreti, ker konje tako pretepa.«

»Kaj pa spet blebêtaš?« me vpraša mama.

»O nič. Samo Lili je ž njim zbežala. Peljeta se v Platvil, kjer se hočeta poročiti. Sam sem bil priča, ko sta se odpeljala.«

Papa je nato nekaj zagodrnjal, Eliza je pa tekla v Lilino sobo gledat, če je res, kar sem povedal. Mene so spodili spat, kakor vedno, ako je kaj prijetnega. Ko sem prišel danes zjutraj v jedilnico, je bila Lili z drugimi vred pri mizi in po zajtrku mi je rekla: »Oh Jurček, kako si naju vendar mogel izdati!« in začela je glasno jokati.

5. Ni vedel, da je bil nabit.

Nesreča se je zgodila v naši hiši. Gotovo ne bo nihče mene častil in hvallil, ako povem, kdo je bil vsega kriv. Samemu sebi se zdim deček, katerega se morajo vsi bati. Tebi, dnevnik moj, pa hočem pripoznati vse svoje grehe. Gotovo je, da jaz tega nisem hotel storiti; ali zaslužim torej vse to zbadanje? Vedno želim, da bi me veliki ljudje ne zmerjali. Res je, da sem nevaren deček, toda ne nalašč, slučajno se mi vedno kaj takega prigodi. Sedaj na primer je celo mesto razdraženo name in po očetovih mislih bom moral v ječo. Oh, ljubi dnevnik moj, ali si kdaj mislil, da bo tvoj mali lastnik zaprt? Grozno je človeku hudo, ako ga vsi izpod čela grdo gledajo, kakor bi bil kdove kak brezsrčen zločinec; — saj vendar nisem hotel nič slabega storiti.

Zjutraj sem bil zelo priden in se igral na drugi strani ceste z Janezkom; nič se nama ni pripetilo; pri obedu sem kar tam ostal, dasi je bilo Janez-

kovi materi neljubo, potem sva šla pa oba k nam in se zelo dobro zabavala. Bila sva zgoraj v mamini sobi, ker je bila mati nekje na obisku. Postavil sem stol na mizo in zlezal na peč, kjer je stalo nekaj steklenic, napolnjenih z zdravili; dal sem jih Janezku pokusit, ker je zatrjeval, da morajo imeti dober okus.

Naenkrat je pa obledel kakor smrt in v želodcu mu je bilo tako čudno, da ni vedel, ali stoji na glavi, ali na nogah. Zato mu je Beti prinesla skodelico tople vode zmešane z gorčico; to mora biti jako slaba, naravnost neznosna tekočina, kajti Janezek je izmetal vse iz želodca in potem mu je bilo dobro. Ko je šla Beti po gorčico, sem hitro potipal v očetov žep in našel ondi zelo čuden samokres. Janezek je rekel, da je to revolver, a jaz sem mu prepovedal ziniti komu besedico o tem in sem hitro tekel ter ga skrnil pod blazino v svojo posteljo.

»Ko ti bo popolnoma dobro, se bova s tem samokresom igrala,« sem mu rekel, toda iti je moral domov, ker ga je po onih zdravilih hudo glava bolela.

Samokres sem pustil pod blazino, ker sem se bal, da bi ga sicer Beti ne dobila. Nameraval sem ž njim prestrašiti sestre, kajti četudi sem bil gotov, da ni nabit, vendar sem vedel, da se bodo ravnotako prestrašile. Ženske kriče vedno kot nore, ako zagledajo puško ali samokres.

Gospod Slokum je torej zopet prišel na čaj. Predikanti radi hodijo na čaj in polovico dela imajo s tem, da

hodijo na posete in kramljajo z ženskami. Jaz sem ostal skrit v svoji sobi; papa je moral iti na zborovanje, a mama je šla gledat, kako gre Janezku. Suzana se je nekje izprehajala z doktorjem, Elza in Lili sta pa pazili, da gospod Slokum v salonu ne zadremlje. Lili ni od onega večera, ko je hotela uiti, niti besedice z menoj izpregovorila. Sploh se je sedaj popolnoma izpremenila; poprej je bila za vsako šalo, kakor kak deček mojih let, sedaj je pa tako resna, da bi se prav nič ne čudil, ako bi vzela predikanta. Žal mi je, da sem takrat ono izblebetal; pravi, da bi me bila vzela seboj, ako bi bila poročila gospoda Jonesa. Tako splavajo moje nadeje ena za drugo po vodi — in jaz gledam žalosten za njimi!

»No,« sem si rekel, »sedaj vzamem samokres, se splazim v salon ter jih nekoliko preplašim. Nabit tako ni. To bo veselje poslušati, kako bodo cvilili. »Beti,« sem prosil, »posodi mi robec za par minut, hočem se napraviti za Indijanca.«

Njej se še sanjalo ni o kakem revolverju in zato mi je rade volje posodila robec. Zavil sem se vanj, privezal palico preko pleč, kakor bi imel puško in se splazil popolnoma tiho proti salonu, ker drugače bi bili lahko zapazili, da se bližajo taborišču sovražni Indijanci. Čisto, čisto tiho sem odprl vrata in pogledal notri; Elza in predikant sta sedela na drugem koncu sobe na divanu in Lili je nekaj vezla. Vse je bilo tiho — ura in trenutek sta bila pripravna in zato sem skočil z nečlove-

škim krikom v taborišče, zavpil trikrat: »Hura!« pomeril s samokresom ter rekel: »Vdajte se, ali jaz streljam!«

Elza si je zakrila z rokami oči in cvilila, Lili je pa vstala ter mi čisto mirno rekla: »Jurček, oh Jurček, odloži samokres! Nabasan je!«

»Vdaj se, bledoličnik!« sem odgovoril in plesal okrog ter v enomer meril na predikanta.

»Jurček,« je prosila Lili in prišla bližje, »nehaj, nehaj vendar!«

»Jaz bom belokožneža usmrtil, ker med nama je vojska,« sem vpil.

Dasi sem sedaj prestrašen, vendar se moram smejati, če pomislim, kako ročno je gospod Slokum poskočil čez divan in se pod njim skrnil. Lili me je zgrabila za roko, jaz sem se ji pa hitro izmuznil in sprožil.

Oh, ljubi dnevnik, ali naj še kaj več povem? Samokres je bil vendarle nabit. Strašno sem se zmotil. Kdo bi bil pa tudi mislil, da je čisto popolnoma in pravilno nabit ter da se mora sprožiti, kakor hitro se dotaknem petelina? Kroglja je predrila divan kakor nič in zadela gospoda Slokuma ravno v čelo; kakor pravi doktor, je rana velika in nevarna.

Sedaj leži v naši najlepši sobi. Zdravnik je pri njem in še mnogo drugih ljudi. Ne govori popolnoma nič, ker je baje brez zavesti. Gotovo vse to nikomur ne dela večjih skrbi kakor meni.

Da bi se nikdar ne bil dotaknil tega starega samokresa. Zakaj je bil pa pravzaprav nabit? Sedaj sem v svoji

sobi zaprt in pravijo, da me pred enim mesecem ne izpustijo. Skoro bi stavil deset kron na eno, da me niti k pogrebu ne puste, ako umre, — tako so neolikani. Ne smeli bi biti tako strogi proti malemu Jurčku, saj vendar nisem vedel, da je samokres nabit. Zakaj vendar za božjo voljo, tako majhen košček svinca napravi toliko nemira v glavi! Vesel sem, da nisem meril na Lili, ki je tako ljubka deklica. Poljubila in tolažila me je, ko sem tako vpil, kakor bi bil zblaznel. Mislil sem, da se moram zadušiti, tako sem bil prestrašen. Vsi razen nje so zrlji name tako temno, kakor bi sam zlodej stal pred njimi. Gotovo je, da bom tudi jaz, ko bom velik, delal kaj boljšega, kakor da bi zastrupljal malega Janezka ali streljal na gospoda predikanta. Pa jaz nikoli ne bom dorastel, kajti ako me zaprejo in obesijo, vendar ne morem živeti in postati velik. Kako strašna misel!

Včeraj sem med jokom zaspal in današnji dan je zopet tisoč kilometrov dolg. Pa kako bi ne bil; za zajtrk kruh in voda, za kosilo voda in kruh in za večerjo zopet kruh in voda.

Z živo dušo ne morem govoriti, ker so vrata zaklenjena. Hitro ti moram še potožiti svojo bol, dnevnik moj, kajti že se mrači in prepovedana mi je vsaka luč, celo vžigalica. Obsodili so me, da sem sam in da v temi premišlujem svoj greh. Beti, pridi, pridi! Čuj, nekaj rožlja pri ključavnici — kdo je? Bila je moja sestra Lili.

»Jurček, ubogi fantiček, veseli se, bolje mu je«; to mi je povedala skozi ključavnico.

»Hura!« sem zavpil.

»Krogla ni šla do možgan, ker je divan njeno silo oslabšal. Kost je kroglo zadržala in doktor Mor jo je že vzel iz rane. Sedaj sedi gospod Slokum v postelji ter pije čaj in prigrizuje pecivo. V enem, ali dveh dneh bo šel že lahko domov.«

»Tudi jaz si neskončno vroče želim, da bi mogel jesti kako pecivo. Lili, ti si dobra sestra; nikar ne vzemi gospoda Slokuma, ker ne vzdrži ognja. Ko enkrat vse to mine, ti bom pomagal, da se poročiš z Montagom in storiti hočem vse, kar boš zahtevala. Prosim te Lili, bodi tako dobra in pojdi k očetu ter ga pregovori, da mi dovoli imeti luč. Reci mu tudi, da je neusmiljeno pustiti, da mali deček duha in voha, kako se cre, usta in želodec pa od tega nič ne dobita. Kuharici naroči, da kuhinjska vrata zapre, ker nočem vedeti, kaj bo za večerjo. Ali dajete moji veverici kaj hrane? Hektor gotovo misli, da sem mrtev! Mami povej, da se bojim bolezni, ker imam tako prazen želodec.«

Še enkrat potrdim, da je Lili zlata vredna deklica. Našla je ključ do mojih vrat in mi prinesla novo knjigo, kos torte in svečo. Torta je bila strašno dobra. Če bi bil Robinzon zaprt v sobi, ali bi bil morda ostal notri? Gotovo ne, temveč poskusil bi se bil oprostiti. Če bi imel tu vsaj kake škarje, razrezal bi

odejo, jo zvezal skupaj in se po tej vrvi spustil skozi okno.

Škarij nisem mogel najti, pač pa sem z rokami prav lahko raztrgal rjuho. Napravil sem dolgo vrv ter sem jo na gorenjem koncu privezal za predal pisalne mize, ki stoji pri oknu; splazil sem se nato skozi okno in se po vrvi spustil doli, kakor ljudje, ki se spuščajo iz gorečih hiš.

Kaj se je potem zgodilo, ne vem, kajti ko sem zadel z glavo na dvorišču ob tlak, se dolgo časa nisem zavedel. Mogoče je, da se je predal izmaknil, mogoče je tudi, da se je vrv raztrgala; vse kar vem je, da sem najpoprej videl zvezde, potem me je pa zagrnila noč. Ko sem se zavedel, sem ravno vjel te-le očetove besede: »Nepoboljšljiv je. Vse je zastonj, ne pomaga nič. Kako škoda, da se je zopet zavedel!«

No, zakaj so me pa vendar kupili? Ali sem jaz to zahteval? Zakaj niso kupili rajši drugega, dobrega otroka od gospe Majer, a ne mene zlobnega fantiča? Prepričan sem, če bi bil papa zaprt ob kruhu in vodi, kakor najhujši hudodelnik v ječi, da bi še poprej strgal rjuhe, kakor jaz. Veliki ljudje so zelo krivični z otroci.

6. Pod mizo.

Ne vem, zakaj se Suzani vedno tako mudi, kadar pride pošta; skoraj bi verjel, da bi umrla, ako bi svojih pisem ne dobila takoj, ko je pošta tukaj. Pustiti moram svojo žogo, ali če kaj drugega počnem, in naravnost na pošto

hiteti — ne bilo bi mi sicer toliko na tem, ako bi mi bila izpridila šele prvo igro, a pokvarila mi jih je gotovo najmanj tisoč.

Te pošte sem že prav do grla sit. Danes me je, kakor vedno, zopet pogнала. Bil sem v grozni zadregi; Tomažu Tilden sem namreč obljubil, da pridem v drvarnico, kjer naj me počaka; hotel sem namreč od njega kupiti žepni nož, katerega mu je pri svojem odhodu podaril stric Ben; bal sem se, da ga proda kakemu drugemu dečku, ako mene predolgo ne bo. Na pošti sem dobil za našo Suzi samo eno pisemce, v katerem vrhutega tudi ni moglo biti veliko napisanega, ker je bilo čisto drobno in rožaste barve; sklenil sem torej pismo prebrati in, če ni kaj posebno važnega notri, kar proč vreči ter si tako prihraniti jezo in pot domov.

Poštar in nekateri drugi ljudje so se smejali na vse grlo, ko so videli, da sem pismo kar odprl. Tako čudnega pisma pa še nisem videl; strani so bile majhne, a popolnoma popisane, toda še to ni bilo dosti, ker tudi med vrsticami in na vogalih je bilo še polno čečkarij. Nisem hotel zapravljati dragega časa z branjem teh neumnosti in zato sem pismo vrnil poštarju, da ga shrani, dokler ga ne pride kdo domačih iskat. Sedaj je bilo pa sodu izbito dno!

Kakor navadno, sem zopet jaz vsega kriv. Vsemu temu vzrok je pa samo poštarjeva stara sestra, ki ni mogla premagati svoje radovednosti in je pi-

smo, katero sem jaz odprl, prebrala; pa Bog jo je kaznoval. Prijateljica, ki je sestri pisala, je med drugim v šali napisala naslednje: »Ali je resnica, da porabi gospica Horn vse steklenice z barvo za lase, kar jih pride po pošti?«

Ta gospica Horn je pa ravno poštarjeva sestra.

Bila je razdražena kot osa in godla je kot čmrl; v jezi se je celo zagovorila ter povedala, da je pismo prebrala; takega vpitja pa še ni bilo. Ona je jezna na Suzano, Suzana nanjo, obe skupaj pa name. Deklice se vedno jeze ena na drugo, ker kak vzrok se že najde. Skoraj popolnoma sem že izgubil upanje, da postanem kdaj priden deček. Strašno bom vesel, ko dorastem. Tega pa ne verjamem, da bi se kdaj oženil.

Dečki, ki imajo sestre, mnogo preveč vedo. Dekleta, ki pridejo pozno popoldne v salon, so čisto različna od onih, ki jih vidim v njih sobah; v česalni plašč so zavite, bore malo las, ki jih imajo zadaj, štrli na vse strani in spredaj imajo lase navite, da jim inole kakor rogovi iz glave; ko se umijejo z mlekom, jim moram jaz vedno nositi časopise v sobo.

Bogvedi, kaj počnejo z vsemi temi časopisi? Najbrže jih nabirajo. Tudi jaz sem si naredil tako knjigo in moram priznati, da je precej lepša kakor dnevnik; polna je zabavnih stvari. V očetovi knjižnici sem iz njegovih knjig izrezal podobe in jih prilepil v svojo knjigo. Te podobe so zelo lepe, posebno všeč mi je pa ena, katero sem včeraj izrezal iz knjige; moraš se smejati.

Narisan je deček, ki je skrit pod mizo; v roki ima klešče, ki se rabijo za prijetanje sladkorja in s temi vščipne prijatelja svoje sestre v nogo in vsi skočijo pokonci — kaj takega! To moram jaz tudi poizkusiti. Jutri pride gospod Prim k nam na kosilo. Slišal sem, ko je papa pripovedoval mami, da mu misli prodati hišo in posestvo v Šmidovi ulici. Gospod Prim je ravno pripraven človek, da se na njem kaj takega poizkusi.

Kuharica je bila strašno pusta, ker je morala pripraviti dobro kosilo. Ni mi hotela kravate zavezati in niti v kuhinjo me ni pustila, ko je bilo že vse gotovo. In ravno nalašč hočem priti v kuhinjo, ti stara grda baba! sem si mislil in se delal, kakor bi hotel iti k Janezku, toda nisem šel, ampak se skrtil za vrata v jedilni shrambi. Nisem dolgo čakal in že pride kuharica ter prinese celo vešingtonsko torto, ki je tako nebeško dobra, ako je ravnokar spečena; skoro ne morem popisovati njene dobrote, ker dobim precej skomine; to torto torej prinese in zagodrnja: »Tako, sedaj upam, da bo enkrat gospa zadovoljna.«

Nato je odšla, jaz sem bil pa tih kakor miška, dokler nisem bil brez skrbi. Naša jedilna shramba ima precej veliko okno in jaz postavim torto na podzidek, splezam sam skozi okno, zgrabim torto ter tečem ž njo v drvarnico. Nato sem šel še po Janezka in — izvrstno sva se gostila. Ko ni bilo o torti ne duha ne sluha, sem si obrisal

usta in šel mirno v salon, kjer so bili vsi domači zbrani.

»Jurček,« rekla mi je mama sladka kot med, »dovolim ti, da smeš iti k Janezku in se z njim igrati, dokler ne pokosimo.«

»Dobro,« sem rekel.

Toda imel sem vse drugačne načrte. Splazil sem se pod mizo v obednici; namizni prt je segal prav do tal in me je skrtil popolnoma. S seboj sem vzel kleščice za sladkor, vilice in nekaj grozdja z mize, potem sem se pa čisto zložno vlegel. Kmalu so prišli ter se vsedli in gospod Prim je molil glasno navadno molitev. Bil je v čevljih in vščipnil sem ga na sklep ravno toliko, da je lahko mislil, da ga je ugriznil pajek. Ko je molil: »Zahvalimo se ti, o Gospod,« sem slišal, da je Suzani ušel smeh, vendar pa ni vedela, zakaj da je te besede tako čudno izgovoril. Gospod Prim je zelo olikan človek. Za cel svet bi ne bil pogledal pod mizo, kaj da je, in jaz sem ga zgačkal, kakor bi mu lezla kak živalica po nogi gori in doli; premikal je nogo in stopical, kakor bi hotel plesati polko, vendar tako, da drugi niso nič zapazili. Obed je trajal strašno dolgo, toda meni je bilo vseeno, ker sem itak preveč torte pojedel. Slišal sem, kako so sestre nekaj z mamó šepetale in ona je nato rekla: »V strašni zadregi sem, gospod Prim. Mačka nam je pojedla močnato jed. Zadovoljiti se boste morali s sladoledom, sadjem in kavó.«

Potem sta govorila papa in gospod Prim radi hiše; rekel je, da jo vzame

za to ceno in ko se je govor še o tej stvari sukal, je naenkrat vprašal: »Ali imate pri hiši kakega psa?«

»Le eno dogo,« je odgovoril papa.

»Mislil sem, da je nekaj takega pod mizo,« je zopet rekel.

»Nemogoče,« pravi papa.

»Ali želite belo kavo s smetano, ali črno?« je vprašala mama.

»Prosim črno,« je odgovoril.

Strašno olikan človek je to. Ravno tedaj sem se pa zmotil ter ga s kleščami zagrabil za piščal ter ga pošteno vščipnil.

»Au! Au! Au!« je zavpil in skočil pokonci.

Skodelico s kavo je prekucnil na steklen krožnik s kompotom, kava se je pa razlila po prt; krožnik in skodelica sta se razbila — lepo! Dobro vem, da sem obledel po vsem telesu. Nisem ga hotel tako hudo vščipniti, toda nesreča se ni dala več popraviti.

»Gorje mi! Steklino dobim!« je vpil gospod Prim. »Prokleti pes! Hitro pošljite po zdravnika, da mi rano izreže. Vedno sem mislil, da bom radi vode nice umrl, sedaj sem pa popaden — popaden! Za božjo voljo, moja noga! Pošljite hitro po zdravnika, ker bo sicer prepozno! Kako strašna je smrt radi stekline, oh, oh, oh!«

Dekleta so poskakala na stole ter na vso moč vpila. Najbolj sem si želel v tistem trenutku, da bi se bil vdrl v klet, pa želje se mi niso izpolnile. Papa je odprl vrata, da bi spodil steklega psa, potem je zlezal tudi na stol ter suval s palico pod mizo: »Poberi se vun, marš!« dokler se ni utrudil.

Naenkrat mu pa šine nekaj v glavo; zleze s stola, privzdigne prt in pogleda pod mizo.

»Saj je le naš fant! Jurček, pridi vun, ti navihanec! Poberi se mi v svojo sobo in tam počakaj, da s teboj obravnam. Dobro, dobro, prijatelj Prim, kaj ne, vedno je še boljše, če nas poreden deček potegne za nogo, kakor pa bi nas obgrizel stekel pes? Sedite, sedite! Pojdite doli s stolov, punice! Ženka, nalij drugo skodelico kave našemu gostu.«

Starec je bil pa od jeze zelen kakor kuškar, vzel je svoj klobuk ter odšel. Sedaj pa pravijo vsi, da se je radi mene kupčija za hišo podrla — vedno moram biti jaz kriv.

Svetuje naj mi kdo, kaj bi storil, ako bi bil na mojem mestu ter tako poreden kakor jaz? Grozno sem bil tepen. Danes zvečer se čutim zelo pobitega in potrtega, ljubi dnevnik. Vsi se jeze name. Mislil bi si kdo, da sem najbolj krvoločen morilec. Želim jim, da bi me nihče več ne videl razen Suzane in Beti. Beti je dobra z menoj. Prinesla mi je zdravilo, ki ga ima mama za migreno, Suzanin glicerin, nekaj svojih mazil ter skledico sladokreda. Če se kdaj oženim, vzamem gotovo Beti.

Če odslovi onega rdečelasega, pegastega mlekarja, ki jo hoče vzeti in napraviti mlekarno, potem jo precej vzamem, ko bom velik. Deklica, ki malemu dečku rada pomaga, to je deklica zame.

Zdi se mi, da je bilo očetu žal, ker me je pred tremi dnevi tako pretepel in zato me je vzel včeraj zvečer seboj v mestno hišo, kjer Herman kaže svoje umetnosti. Ta človek je čarovnik in kaže take čare, kakor bi mu sam zlodej pomagal. Nihče ne more videti, kako dela. Jaz sam sem ves čas natančno pazil, toda nisem ga mogel zasačiti. Mislim pa, da bi par teh čarovnij znal vendar napraviti. Ko bom velik, hočem biti tudi čarovnik — nekaj stvari je res zelo lahkih. Poizkusil bom ono z jajci in žepnim robcem, kako se dolg nož požre, potem si bom izposodil od kake gospe uro in še nekaj drugih umetnosti. Kako bodo sestre presenečene, ko bodo videle, da tudi njih mali bratec zna take stvari. Hočem se skrivaj učiti in ko se privadim tem črnošolskim umetnostim, postavim v salonu mizo in prodajal bom sestram ter njih častilcem vstopnice, slednjič jim pa hočem pokazati, kako se vse to napravi. Vesel sem, da sem se tako hitro odločil za čarovništvo. Upam, da mi bo ta posel zelo ugajal in dobro nesel.

7. Mali črnošolec.

Take zabave pa še ni bilo pri nas, kakor tekom zadnjih par dni. Mogoče je, da se izučim lažje za jezdeca v cirkusu, toda za čarovnika se mi je čisto in popolnoma ponesrečilo. Stvar namreč ni bila tako lahka, kakor sem si predstavljal. Sicer se vidi vse zelo preprosto, ako opazuje kdo kot gledalec, a če hoče sam poizkusiti, mu pa zelo

trda prede. Upal sem, da priredim sam lahko enako predstavo.

Loti Herbst in dve drugi gospici so bile pri mojih sestrah na obisku. Podal sem se v shrambo in si tam izposodil 12 jajec. Z Loti je prišel tudi mlad gospod iz Njujorka. Imel sem že jajca in ker sem rabil, kakor Herman, samo še klobuk, vzel sem njegovega — bil je lep, svetel klobuk, izdelan po najnovejši modi. Ubil sem jajca v klobuk in razložil tudi druge čarovniške priprave na mali mizi v zadnji sobi in potem zaklical: »Le notri, gospodje in gospe! Predstaviti se vam hoče slavni čarodejec in copernik Herman! Vstopnina samo dvajset vinarjev za osebo!«

Vsi so se smejali in prišli v sobo. Mladi gospod mi je plačal za vse skupaj 20 vinarjev. Zgrabil sem klobuk, ga potresel ter rekel: »Gospoda moja, tukaj so začarana jajca!«

Vsi so pogledali v klobuk in videli notri mešanico. Gospod ni vedel, da je pokrivalo od njega izposojeno, sestre tudi niso takoj na to mislile in zato so se vsi od srca smejali.

»Prosim, prepričajte se le natančno!«

»Smo se že,« so mi odgovorili.

»In sedaj so zopet cela — hokus-pokus —« sem govoril in tresel natančno tako, kakor čarovnik, pa presneta jajca se niso hotela sprijeti. Gigerl se je krohotal, da bi se bil skoraj zadušil, toda ko sem mu povedal, da me skrbi, ker sem njegov klobuk tako zamazal in bo moral brez klobuka domov, je bil

strašno hitro zelo resen; obraz se mu je podaljšal, da je meril gotovo tri čevlje in gledal me je, kakor bi me hotel požreti. Elza me je spodila iz sobe in Suzi je vrhutega zagrozila, da pove vse to čtetu; tako je vedno — nedolžen mali deček mora sedeti čisto mirno, ako hoče, da ga ne pehajo semtertje, ali vržejo vun. Kolikokrat sem si že iskreno želel, da bi bil ustvarjen iz elastike.

Drugi dan sem priredil predstavo v hlevu in vstopnino sem znižal na deset vinarjev.

Vsi dečki so prišli. Popoldne sem si že preskrbel mamino zlato uro — vzel sem jo iz miznice, ko je bila mama ravno pri obedu — in ravnotako sem v hlev prinesel tudi možnar, v katerem kuharica navadno tolče orehe in mandelne. Vprašal sem: »Ali hoče biti kaka gospa tako prijazna, da mi posodi za trenotek zlato uro?«, kakor je tudi Herman vprašal. Janezek, kateremu sem vstop dovolil zastonj, mi pa odgovori: »Posoditi vam hočem svojo,« in mi poda mamino uro, katero sem mu nalašč poprej izročil. Vzamem mu uro iz rok ter jo stolčem v možnarju. Zelo težko je šla vsaksebi — samo šipica mi ni delala nobene preglavice. Moral sem vzeti še debel kamen na pomoč. Potem sem se obrnil h gledalcem z besedami: »Ali vidite sedaj, gospoda moja, da je ura popolnoma razbita?«

»Da, da!« so vpili vsi.

Vzel sem jo ter jo držal minuto za hrbtom in jim jo potem zopet pokazal. Kako sem se pa prestrašil, ko sem vi-

del, da je še vedno razbita in da se ji noče vrniti prejšnja lepa oblika.

Drugi dečki so bili tudi prestrašeni in zato smo razbito uro skrili v jasli; ljudje bodo potem lahko mislili, da jo je princ — to je naš konj — vzel iz jaslí in jo potem razgrizel.

»Noža še nisi požrl!« je pričel potem vpiti mali Vilček Braun.

Odgovoril sem mu, da nimam noža.

»Če hočeš, ti ga jaz posodim,« mi je rekel Bob Šmid.

Rekel sem mu, da hočem poizkusiti. Odprl je nato svoj dolgi nož in mi ga podal. Poizkusil sem ga požreti in sem ga grizel, da mi je kri tekla iz ust, dokler ni Bob zavpil: »Kar pusti! Ti ne boš nikoli čarovnik! Še vinarja ni vredno tvoje čarovanje!«

Nato so pričeli vsi vpiti, da sem jih goljufal, in celo vstopnino sem moral plačati nazaj. Jezik me je grozno bolel in otekel mi je v ustih, da sem ga komaj preobračal. Razdražen sem bil kot sršen, ker so tako o meni govorili, zato sem jih pustil in se vrnil v hišo.

Mama me je vprašala, zakaj da sem tako rdeč okrog ust, in odgovoril sem ji, da je to gotovo od pese, katero smo jedli pri obedu.

To popoldne mi ni bilo posebno dobro; na jeziku me je žgalo, kakor bi imel živ ogenj v ustih in bil sem v hudem strahu tudi radi mamine ure.

Ko smo sedeli pri čaju in sem piškote pomakal v čaj, ker sem imel jezik čisto razrezan, stopi v spremstvu Beti

in kuharice Sam — naš kočijaž — v obednico in drži uro v roki. Vsi so pogledali najpoprej tja, potem pa precej name. Zakaj vendar ravno name?

»V jaslih sem jo našel!« je vzdihnil Sam in jo podal mami.

»Mama,« sem poprijel hitro za besedo, »gotovo jo je vzel princ iz miznice in jo potem razgrizel. Pokaži, če se morda ne poznajo na pokrovu še njegovi zobje.«

»Otrok moj, moj otrok, ali se nič več ne spominjaš povedi o lažnjivem dečku, ki je videl velikega psa, preden je šel čez most?« je rekla mama; pogledala je še enkrat uro, potem pa zajokala in šla iz sobe.

»Kako si pa prišel do ure?« vprašal me je papa tako strogo, da sem se stresel.

Z onimi, ki pišejo povesti, naj rečem, da rajši molčim o tem, kar se je potem zgodilo, ker meni se ob samem spominu ježe lasje na glavi. Nerad bi omadeževal tvojo vsebino, ljubi dnevnik, s tako žalostnim pripovedovanjem. Dovolj naj bo, ako zapišem, kako vroče sem cel naslednji teden mislil in želel, da bi bil Edison in da bi dobil patent izdelovati male dečke iz elastike.

Ko bom postal velik in tudi imel družino, ne bom nikogar kaznoval za kaj takega, kar niti hotel ni storiti. Taka krivica lahko malega dečka tako popari, da pobaše svojo nočno srajco in zobno krtačico ter uide k Indijancem. Zakaj niso šli kupit nove ure? Dovolj jih je in še vse lepših v izložbi go-

spoda zlatarja. Zakaj me po nepotrebnem tepejo?

Slednjič jim je vendar Bog poslal nekaj, da ne mislijo samo na to, kako zloben deček je Jurček. Zdaj so prijetni, prijazni in dobri z menoj, kakor skleda maslenih štrukljev. Stara teta Montaga de Jones na Irskem je umrla in mu zapustila 5000 funtov. Ne vem sicer, kaki so ti funti, ali če je toliko funtov denarja, mora to biti strašno veliko. Z Lili se bodeta sedaj poročila. Papa pravi, da je bil vedno prepričan, kako prijeten mlad mož je Montag — mislil je le, da je še premlad za ženitev.

Vse je torej zopet dobro. Potruditi se hočem, da ostanem do ženitovanja priden deček; Lili me je namreč vzela v svojo sobo in tam me je s solzami v očeh prosila, da naj radi nje ničesar ne napravim, ker ona želi, da bi šlo vse hitro in mirno svojo pot. Ko sem ji obljubil, da se hočem na vso moč potruditi, podarila mi je kar cel cekin.

Lili je dobra deklica. Njo imam najrajši. Ubogati jo hočem, da bom pozneje, ko bo imela svoje gospodinjstvo, smel pri njej stanovati; obljubila mi je že. Imela bo zame posebno sobo, kjer bom smel imeti žago, zabojček žrebljev in drugo podobno orodje.

Mislím, da vseeno ne bom Montagu povedal, da si umiva lase s terom, ker hoče, da se svetijo kot zlato — poprej so bili lasje črni kot oglje. Kako sem vesel! Toliko tort! Pri Janezkovih ne morejo napraviti takega ženitovanja,

kakor pri nas. Danes ga še nisem videl, gotovo mora biti doma.

Toliko dela sem imel, da že zelo dolgo nisem pisal v dnevnik. Sedaj vidim, kako potrebni smo marsikdaj mali dečki ljudem; seveda prijazni morajo biti z nami.

Kadar se vležem v posteljo, šele čutim, kako zelo sem utrujen; ni čudno, ako moram biti cel dan na nogah; enkrat po sukanec, potem po svilo in katun, potem zopet po šivanke, vzorce, citrone, rozine, drugič zopet na pošto in vrhutega vsak dan po desetkrat h gospodu de Jones s pisemčki. Želel bi, da bi si zvečer noge kar lahko proč vzel, kakor na primer stari Vili Giles, ki si jih vsak večer odveže in zjutraj zopet priveže.

Jutri napoči veliki dan ženitovanja. Hitro moram spat, da zjutraj lažje vstanem.

Sedaj je vse minilo. Jaz sem že navsezgodaj skočil iz postelje. Ob enajstih je imela biti v cerkvi poroka. Kuharica in drugi so imeli toliko dela, da mi niso utegnili niti zajtrka pripraviti. Rekla mi je: »Vzemi si sam kruha in surovega masla, jaz nimam časa.«

Nisem mislil, da morajo mali dečki jesti kruh in maslo na dan sestrine poroke. Zato sem šel v sobo, kjer je stala velikanska miza okrašena s cveticami ter polna tort in drugih takih pozemeljskih dobrot. Ker se nisem vsedel, ampak kar stal, sem lahko še enkrat toliko pojedel, kakor če bi bil pri mizi sedel.

Nihče ni prišel noter. Razlil sem po nerodnosti cel vrč rdečega vina na mizni prt. Naredil se je velik rdeč madež in povsod se je razširjal močan duh po vinu. Požuril sem se, da sem prišel iz sobe, kajti hotel sem, da bi Beti obdolžili te nerodnosti.

Beti me je srečala in rekla: »Pojdi, da te oblečem!« Oblekla me je v novo obleko, pripela mi šopek na prsi in me obula v svetle črevlje.

»Vsedi se,« mi je zapovedala, »in mirno ostani tukaj, drugače se mi zopet popolnoma pomažeš.«

Nekaj časa sem sedel mirno, potem sem pa skočil k Janezku, da si z igranjem nekoliko preženeva čas. Janezek mi je rekel: »Jaz vem za veliko mlako, kjer bova lahko ladjice spuščala,« toda ko sva prispela tja, me je porinil, da sem padel v vodo, kakor sem dolg in širok. Ali sem bil jaz tega kriv?

Ko sem prišel domov, so morali vsi čakati, da me je Beti oblekla zopet v staro obleko. Mama je jokala radi prta, četudi je pravila, da joka zato, ker odide iz hiše hčerka; papa mi je pa pošepetal, »da hoče z mano govoriti, ko bo enkrat vse končano«.

Lili je bila prekrasna, ko se nam je pokazala na stopnicah; v beli obleki, lica kot cvetice in čisto zakrita v velik bel pajčolan. Tudi Suzi je bila zelo lepa; bila je družica. Gospod de Jones se je vedel, kakor bi ne verjel, da je že mrzli mesec oktober, tako nekako vroče in nerodno mu je bilo; stopil je na vlečko Lilinega krila in jo odtrgal, da so jo morali nemudoma zopet šiti, čudil

se je, kje da je vendar njegov klobuk in imel ga je na glavi in mudilo se mu je tako, da je pri odhodu raztrgal dva para rokavic. Nato sem mu jaz pripel na hrbet žepni robec tete Lize, ki je iz rdeče svile in nihče ni zapazil tega prej, dokler nismo prišli že čisto do cerkve. Vsi so se nekoliko smejali in doktor mu ga je hitro odpel. Ta je pa zopet mislil, da mu hoče oni zadaj nekaj povedati ter je obstal ter pogledal nazaj, Lili pa tega ni zapazila in šla naprej. Ljudje so se začeli sedaj glasno smejati in de Jones je postal rdeč kot kuhan rak.

To ga je popolnoma zmešalo in ko je gospod Slokum zahteval prstan, mu je padel na tla ter se zatočil prav pod prižnico; Suzi mu je morala posoditi svojega.

Sedaj že ni mogel niti ljudi več razločevati in mesto z Lili je šel s teto Lizo iz cerkve. Lili pravi, da me hoče kaznovati in da ne bom smel iti ž njo. Meni je nazadnje vseeno. Povedal bom svojemu novemu bratu o pismih, katera ji je poslal nazaj oni gospod, ki je bil prejšno zimo vedno pri nas; povedal mu bom, kako je izbirčna. Tudi to mu hočem izdati, da ima pleča vedno podložena in povedal mu bom o vseh njenih muhah.

Poročil ju je oni predikant, na katera terega sem zadnjič streljal. Na čelu ima brazgotino in strašno je bil bled.

Ko smo prišli domov, podali smo se vsi v obednico. Na mizi je bil nov prt, ker sem prejšnega polil z vinom.

Bila je cela množica ženitovanjskih tort na mizi. Vrstila se je napitnica za napitnico. Gostje so bili zelo dobre volje; bližnji mi je podal poln kozarec in rekel: »No, Jurček, pij na zdravje svoje sestre!«

Vzel sem kupo in napil: »Moja ljuba sestrice, ki se je danes poročila, naj živi! Ako bo imela tudi male dečke, želim tem, da bi ne bili nikdar tepeni, nikdar zlasani in da bi nikdar ne trpeli grenkosti, katere mora večkrat okušati njen mali bratec!«

Hiteti sta morala na vlak. Elza je vrgla za vozom, v katerem sta se odpeljala, svoj čeveljček. Vsi so gledali za vozom in mahali z robci in raditega me niso pogrešili; jaz sem pa porabil priliko in izpil vse vino, kar ga je ostalo na mizi.

Ko me je prišla mama iskat, sem ležal pod mizo in bilo mi je strašno slabo. Vprašal sem jo, če ni bil ravno kar potres; rekla je, zakaj pač? Pripovedoval sem ji, da se je soba zasukala naokrog in da se nisem mogel obdržati na nogah in tudi miza ter stoli so skakali naokrog.

Potem je poklicala Beti, da me odnese v sobo ter položi na posteljo; vmes je pa vzdihovala, kakor bi ji hotelo srce počiti; rekla je: »Oh Jurček, kaj boš sedaj vendar začel!«

»V posteljo se bom vlegel, mamica!« sem odgovoril, in kar sem rekel, sem tudi storil.

8. Gospod Vilkins in njegova sestra se peljeta na izprehod.

Teta Liza je vseeno prišla na ženitovanje, četudi je bila poprej razžaljena. Kot poročno darilo je prinesla Lili svileno odejo, katero je sama skupaj zmašila. Ko sem jaz to izvedel, sem jo opozoril, da bo Lili gotovo zelo razočarana, ker namreč pričakuje od nje lepo srebrno čajno opravo. Naša Elza je zato krščena na ime Elizabeta, da ostane ta svetnica v rodovini, ne vem pa, zakaj se tako imenuje Beti, naša hišna; bom jo sam vprašal, ako se ob priliki spomnim. Teta je skakala po sobi kakor kura, ako ji nenadoma glavno odsekaš in vpila, da je po njenem mnenju še preveč, če Elzi, ki se po njej imenuje, kupi čajno opravo. Rekla je, da bo celo svoje premoženje zapustila sirotam in da mi vsi skupaj ne dobimo niti vinarja, ako je Lili nezadovoljna s svileno odejo; da bi bila sicer Elza že kaj dobila, ker je tudi njena botra, sedaj pa ne ve, kako bo. Ko je to izvedela Suzi, me je ozmerjala, češ, da sem zopet veliko neumnost napravil in da sedaj gotovo ne bo ničesar dobila od tete, ko vzame svojega doktorja. Rekla mi je, da sem mojster zmeda, in ko sem jo vprašal, kaj naj bo to, ali kak ptič, ali kaka druga žival, mi je zatrdila, da je to nekaj takega, kar ima dvoje nog in strašno hiter, gibčen jezik.

Sedaj zahaja k nam zopet nov mlad gospod in po mojem mnenju hodi samo radi Elze. Vprašal sem že Beti, če tudi tako misli, in pritrdila mi je. Naj-

bolje bi pač storili, ako bi bili zelo prijazni z njim, kajti Elza je že stara in kar smešno se mi zdi, ako pomislim, da je zadnjega majnika dopolnila že 23. leto. Slišal sem, da ji je mama nekdanj rekla: »Sedaj hodiš po gozdu a nazadnje boš morala pobrati staro, krivo palico;« — ne vem sicer, kaj te besede pomenijo, a čudne so.

Mož se zove gospod Vilkins. Ko sta zadnji večer sedela z Elzo v salonu in kramljala med seboj, sem šel tjakaj in si ga natančno ogledal. No, ampak ta je čuden! Elza mi je migala, mežikala in kimala, da naj se poberem proč, ker sem pa vedel, da mi tega ne bo glasno ukazala, sem se delal, kakor da njenih znamenj ne zapazim.

»Kako se pa imaš, mali mož?« vprašal me je.

»Nisem noben mali mož,« mu odvrnem, »temveč le deček. Ali morda mislite, da sem kak pritlikovec iz cir-kusa, ker le taki so že stari, a mali možje?«

Smejal se mi je.

Nato sem ga vprašal: »Kako pa to, da se Vam zasveti v ustih, kadar se smejete? Morda Vam je zobozdravnik zlato vlil v zobe, kakor naši Elzi?«

»Ti si pa res šaljiv dečko,« je rekel, ni se pa hotel zasmejati, da bi bil jaz videl, kaj ima pravzaprav v ustih.

»Vi ste tudi šaljiv,« mu rečem. »Kaj imate pa na drugem očesu, da se prav nič ne premika? Ali je morda iz stekla?«

»Ti si pa res največji surovež,« zavrne me Elza. »Poberi se mi, sicer povem vse to mami in dobil jih boš!«

Šel sem torej, a se kmalu vrnil, ker sem hotel na vsak način izvedeti, zakaj se mu samo eno oko premika. Postavil sem se predenj in ves čas natančno opazoval njegovo čudno oko; Elza je pozneje pravila, da bi bila najrajši pobegnila, tako jo je bilo sram.

»Jurček,« prosila je in se držala sladko kot torta, »bodi tako prijazen in reci Beti, da donese pecivo in limonado.«

Naročilo sem brzo izvršil in prišel takoj nazaj ter ga še ostreje opazoval; nisem mogel namreč priti na jasno, kaj je z njegovim očesom. Lase ima čisto rdeče. Ko je Elza videla, da se ne zganem z mesta, se je oprostila za minuto ter izginila v sosedno sobo in ko se je vrnila, mi je rekla: »Jurček, precej moraš k mami.«

Moral sem torej iti in mama mi je povedala, da je strašno neolikano tako zijati v goste.

»Toda mama, zakaj se mu pa le eno oko premika in giblje, drugo pa ne? Povej mi!«

Veliki ljudje so strašno kratki in neolikani, če morajo govoriti z malimi; namesto, da bi mi bila stvar razložila, rekla mi je enostavno:

»Čas je, da greš spat, Jurček! Alo!«

Gospod Vilkins zahaja k nam redno vsak drugi večer. Suzi in doktor sedita v prvi, on in Elza pa v drugi sobi. Zakaj vendar ne vsi skupaj? Jutri popoldan se hočeta sama peljati na izpre-

hod — iz mesta. Spodobilo bi se, da bi bila tudi mene povabila, ali vsaj vprašala, če hočem z njima. Pa ne pride jima na misel.

Zato pa hočem prav nalašč biti tudi na vozu! Najbolj imenitno bo, ako se skrijem pod sedež, ker potem lahko slišim vse, kar ji bode pripovedoval; ima namreč čuden hreščec glas. Poizkusiti hočem, če bo šlo. Tudi Janezka bi rad vzel seboj, toda za oba bo premalo prostora.

Gospod Vilkins se je pripeljal ob štirih pred našo hišo v lepem, popolnoma novem koleslju; vprežen je bil isker, črn konjiček s pozlačeno vprego. Jaz sem že čakal na hišnem vogalu na preži. Ko je šel v hišo pravit, da je prišel, skočil sem hitro na voz, vzdignil usnje ter smuknil pod sedež, potem usnje zopet poravnal in živ človek me ni mogel zapaziti.

Kolena sem imel zelo skrčena. Popravil sem si ležišče, kolikor sem mogel in bil tiho kot miš, ko sta se vsedla. On je zagrabil za vajeti in šli smo.

Konjič je letel kot lastovka, dokler nismo pustili mesta za kakih osem kilometrov za seboj. Že takrat mi je bilo grozno žal, da sem šel z njima, ker sem bil strašno truden; zdelo se mi je, da ležim v stiskalnici. Oh kako so me vse kosti bolele.

Ker je postalo po solnčnem zatonu nekoliko hladneje, konj ni več stopal posebno hitro in naposled je jel korakati počasi, da me je obhajala bojazen, da bom moral pod tem sedežem izdihniti svojo ubogo dušo.

Seboj sem vzel zavitek raket, kakor tudi nekaj vžigalic, toda ker sem hotel še slišati, kaj ji bo vse povedal, sem čakal s svojimi umetnostmi. Tako neskončno sem bil že utrujen, da niti na to nisem mogel več misliti, zakaj so njegove oči tako čudne.

»Moja mila Elza!« govoril ji je, kakor bi bila komaj šest mesecev star otrok.

Sestra je bila kar tiho.

»Ali ste mar hudi name? Ali sem Vas razžalil?«

Kako bi mogla biti radi kake take stvari jezna! Gotovo se je bal, da tako stara deklica ne pusti ravnati s seboj, kakor z otrokom. Potem ji je napovedal celo množino sladkih besed kot bi bila v resnici vsa iz sladkorja — ne, kaj enakega še nisem čul v svojem življenju. Mislil sem si pa: »Gospod Vilkins, ako bi bila tebe lasala in uhala, kakor je že mene, bi jo gotovo ne imenoval golobček ali še celo angelček. Deklice so take — kakor sem zapazil, da svoje male brate vedno suvajo in pehajo, če pa drugi večji mladeniči naredo kaj še tako hudega, se še ne razjeze ne. Marsikaj sem hotel Vilkin-su povedati, toda premislil sem si, naj jo ima, če je tak norec.

Več kot desetkrat ji je rekel angelček in nato pristavil: »Trgovina gre sedaj zelo dobro in jaz mislim, da brez skrbi in strahu okrog Božiča enkrat napraviva ženitovanje.«

Elza je odgovorila: »Nikdar niso bile dolge zaroke po mojem okusu,

Karl, in če želite, da se poročiva o Božiču, se hočem potruditi, da bo do takrat vse pripravljeno.«

Kolena so me že tako bolela, da nisem mogel dalje prenašati take muke. Bilo mi je mraz, lakota me je trla, komolce sem imel stisnjene in zato sem sklenil, da gospoda Vilkinsa prestrašim, in ga tako preženem z njegovega sedeža.

»Nekaj mora biti pod sedalom,« je zavpila Elza. »Za pet ran! Oh Karl, gotovo je pes spodaj!«

»Nikar se ne strašite,« je rekel, »svojo srčno krvjo Vas hočem varo—au! au! kaj more pač biti?«

»Jezus, Marija! pridržite konja, da skočim na tla!« je vpila Elza.

»Čakajte, da pogledam, kaj je,« je rekel on.

Potipal je pod sedež. Z roko je potegnul ravno po mojih laseh. Nekoliko sem ga hitro ugriznil na roko, da ga čisto prepričam, da ima s psom opraviti.

»Pes je,« se je pričel dreti, »stekel pes! Ugriznil me je na roko! Oh, stekel pes!«

Precej je skočil na tla in pustil sestro samo na vozu. (Pokazal je, kako rad da jo ima.)

»Napočil je trenutek, ko se lahko nekoliko pozabavam,« sem govoril sam pri sebi. »Vilkins ne sme več sesti na voz. Konja bom splašil, da bo zdivjal po cesti, potem pa skočil, zgrabil vaje in ga ustavil.«

Prižgal sem torej raketo ter jo vrigel konju pod noge in zdirjal je kot

sam zlodej. Za seboj sem še slišal — pš-čš-pš-čš krrrr grom! —bum! bum!

Elza je cvilila, gospod Vilkins stokal in javkal, konj pa divjal v najhujšem diru — no, kaj podobnega svet še ni videl! Tudi sam sem bil prestrašen; ko sem namreč zlezel izpod sedeža, nisem več mogel prijeti za vajeti, ker so bili že davno pod konjem in vrhutega je bilo že davno temno kot v rogu. Z največjo gotovostjo sem pričakoval, da se bova oba potolkla do mrtvega.

Bum-burum-bum! so pokale rakete ena za drugo! Gospoda Vilkinsa smo pustili na cesti — daleč, daleč za seboj. Elza je pri vsakem predrznem skoku, ki ga je napravila konjska para, zajavkala. Bilo je pa v istini strašno.

Naposled sva vendar pridirjala do mesta, kjer je bila vsaj nekoliko boljša razsvetljava. Ljudje so pritekli iz hiš ter lovili konja, a ta se ni dal zadržati, temveč drl naravnost domov v svojo stajo. Ali ni bil konj pameten? Doma je obstal čisto mirno, le tresel se je po vsem životu. Tam so nama domačini pomagali iz voza. Rekel sem Elzi: »Zakaj si celo pot tako strašno vpila? Saj vendar ni bilo tako grozno nevarno!«

»Jurček, ti, ti si? Jaz sem se pa cel čas bala, da je poleg mene stekel pes, ki me hoče vsak hip ugrizniti. Kaj je pa potem tako pokalo? Nikdar v svojem življenju se še nisem tako bala. Ti zlobni, brezbožni fant! Kako lahko bi se bila oba ubila! Le počakaj, danes

jih pa pošteno izkupiš! Tega večera nikoli ne pozabim. Dobila bom gotovo živčno bolezen! Ali ste tako prijazni, gospod gostilničar, da vzamete drugega konja in greste iskat gospoda Vilkinsa, ki je ostal nekje na cesti par kilometrov za nama. Čudežno je, da se nisem zdrobila na tisoč kosov! Omedlela bom! Strašni, zlobni nepokorni fant, ali vidiš, kaj si storil? Papa ti bo danes že dal dovolj leskovega mazila.«

»Prav nič hudega nisem nameral. Skril sem se le zato pod sedež, da bi lahko poslušal, kaj bo gospod Vilkins govoril. Če bi imel jaz deklico tako rad, da bi ji rekel angelček, potem bi gotovo ne ušel in pustil samo v družbi steklega psa. Ali bo dobil steklino, kaj? Morda jo že ima, ker sem ga precej ugriznil! Mogoče je tudi, da se mu začne še drugo oko gibati, če ga zagradi krč. Če steče, potem naj steče še pred Božičem, ali ni res, gospica Elza —«

Vsega nisem mogel povedati, ker mi je z roko zatisnila usta. Možakarji so se režali, a jaz sem moral domov, ker me je Elza vlekla s seboj.

Vsi so bili zbrani pri čaju, ko sva vstopila. Zelo lepo je dišalo in bil sem tudi zelo lačen, a imel sem težko vest, — vedel sem, da jih bom dobil.

Elza je z največjo naglico vse izblebetala in papa me je gledal, kakor bi me hotel prebosti z očmi: »Nepoboljšljiv grešnik! Poberi se mi spat, jaz pridem za teboj in potem bova oral.«

Ko sem počasi in poln skrbi korakal po stopnicah, sem čul, da sta se Suzi in doktor smejala, kakor bi se hotela zadušiti — Bog vé zakaj.

Beti je okrog devetih prišla v mojo sobo in mi prinesla dobro, toplo večerjo. Beti je zlato. Tudi ona gospoda Vilkinsa ne more videti — še manj kot jaz. Rekla je, kako je žalostna, ker pridem tolikrat v zadrego, ko sem vendar čisto nedolžen deček, ki bi bil lahko drugim v zgled. Pravila mi je, da se je gospod Vilkins ravnokar pripeljal ves umazan in raztrgan; celo čevelj mu je baje počil, ko se je pognal iz voza. Vprašal sem jo, če se njegovo stekleno oko že giblje. Obljubila mi je, da hoče prositi mamo in papa, da mi kaznen odpuščata.

Tako, zdravstvuj, dragi dnevnik. Zaupal sem ti vse, kar mi razveseljuje in tare srce — kakor namreč piše Lili v svojem pismu. Moja ljuba Lili je sedaj samosvoja. Prihodnji teden jo obiščem, ako svojo kaznen sploh preživim. Beti se zelo trudi, da mi naši in nabaše pod hlače in suktnjo polno mehke volne; vsledtega vendar nekoliko upam, da ostanem še živ, Bog mi pomagaj! Že slišim očetove korake na stopnicah — zdravstvuj dnevnik dragi. Porodila se mi je misel, kako bi mi bilo mogoče uiti. Še to naj povem. Skril se bom v spodnji predal pisalne mize, ker tam me gotovo ne bo iskal. Beti bo predal pustila samo toliko odprt, da bom mogel dihati.

Če bi ne bil kihnil, bi me prav gotovo ne bil dobil. Zakaj mora človek

kihiniti ravno takrat, kadar noče? Drago sem plačal to kilanje — toda pokrijmo raje z zastorom molčanja one minute, ker so bile tako strašne, da jih ne morem popisati. Bog je udaril Egipčane.

Dva debela zavoja raket imam še in naj se ne imenujem Jurček Haker, ako ne bo papa ponoči hipoma skočil iz postelje in vprašal mamo: »Ali je to potres ali sodnji dan?«

9. Jurček pomaga sestram na semnju.

Male deklice niso za nobeno rabo; niso tako pridne, kakor smo mali dečki. Ena taka je prišla sedaj s svojo materjo za teden dni k nam. Imenuje se Mili Denis. Mama mi je obljubila, da mi prav gotovo kupi kolo, če ostane toliko časa miren, dokler ne odideta. Na vso moč se hočem potruditi, da kolo dobim.

Šestič imam že kolo obljubljeno, a vedno pride kaj, da ga ne dobim. Pregovor pravi: V najboljših rodbinah se pripeti časih kaka nesreča in jaz zato mislim, da mora biti naša rodbina strašno dobra, ker se vedno kaj zgodi. Upam pa trdno, da se ne pripeti prav nič, dokler ostane Mili pri nas, kajti potem dobim kolo in se lahko peljem okolu sveta.

Prvi dan izmed sedmih je prav počasi potekal. Mili je bila v beli obleki in zato je morala biti ves dan v sobi, ker se je mama bala, da sicer krilo umaže, raztrga ali zmečka; igrala sva se torej z njeno punico, katera nosi le-

po ime Flora in ni skoraj nič manjša ko Mili sama. Zelo me je mučila rado-vednost, zakaj da se punična očesca tako lepo odpirajo in zapirajo, slednjič sem pa odkril, da ima v glavi na žici pritrjena dva koščka svinca. Ker sem pa moral punici pri tej preiskavi izvr-tati luknjo v glavo in tudi nekoliko pokvaril pregibanje oči — sedaj gleda namreč prekasto — je Mili jokala, da je nismo mogli utolažiti. Kako otročje so vendar deklice! Ali je vredno jokati radi take malenkosti?

Ko je šla po sladkor — igrala sva se namreč, da sem jaz povabljen na čaj, — sem hitro zopet porabil priliko in pogledal, kaj ima Flora v prsih, da tako zakriči, kadar jo z roko pritisnem. Po tej operaciji je ležalo na tleh polno žaganja, katerega se je morala Flora pošteno najesti, in to je bil zopet krik in vik, ko se je Mili vrnila. Mama hoče, da ji sedaj za svoj denar kupim novo punico — to je pa vendar preveč. Dolgo časa že hranim, da si kupim lok in puščice. Slišal sem sicer, da v okolici ni divjih golobov, vendar se tolažim s tem, da ima gospod Petus, čigar hiša stoji na nasprotni strani ulice, dovolj domačih, ki so za poizkušnjo in prve dni tudi dobri. Skril se bom za plot pri njegovem vrtu in streljal — mrtvi golobje me itak ne morejo izdati.

Zopet naj nadaljujem. Ali veruješ, dnevnik moj, da mi krvavi srce, ko ti to pišem? Gotovo boš mislil, da niti prvega dneva v tednu nisem mogel preživeti brez smole! Pero skoro ne more narisati čutila, ki mi razrivajo revno

srce, kakor se je izrazila Lili v svojem dnevniku. Povem naj ti pa vse, ker sem obljubil, da ti ne zamolčim ničesar. Bilo je tako-le: Igrala sva se, da sem jaz pri Mili na obisku in da mi kuha čaj, pa jaz se kmalu naveličam te predolgočasne igre, ker sem se po pravici domislil, da so te igre le za deklice. Rekel sem ji torej: »Pozno je že, a naši ljudje še ne pridejo tako kmalu domov k večerji. Veš kaj, igrayva se izgubljenega dečka!«

Rekla mi je, da je precej pripravljena za to. Mama in gospa Denis sta šli nekam na obisk, Elza je pa pomagala kuharici v kuhinji, ker smo imeli goste in bilo ni torej nikogar, ki bi zapazil, da se bo deček izgubil. Peljal sem ga — pravzaprav jo — v svojo sobo, kjer je slekla svojo belo in oblekla mojo staro obleko, tako da je bila popolen deček. Potem sem vzel barvo ter ji poslikal obraz, da je izgledala kot zamorec in šla sva po stopnicah na dvorišče; med potom sem si izposodil tudi Betine škarje in na dvorišču sem potegnil izpred stopnic svoj ročni voziček ter jo vprašal: »Ali želiš morda, da te nekoliko peljem, ljubi deček?«

»Zelo rad,« odgovorila mi je in zlezla na voz.

Tekel sem nato z vozičkom kolikor so mi le noge pripuščale in se ustavil šele zunaj mesta na čisto samotnem kraju.

»Izstopi,« sem ji rekel, »odrezati ti hočem kite, da te ne bodo mogli precej spoznati.«

»Mama bo huda, ako mi porežeš lase,« mi je rekla in mali deček je pričel jokati, a jaz sem se držal moško in se nisem zmenil za njen jok, temveč ji čisto pri koži odstrigel lase, kajti sicer bi jo bili prehitro spoznali.

Javkala je in javkala in več kot desetkrat sem ji moral povedati in jo opozoriti, da je izgubljena. Nebo se je med tem pooblačilo in kaplje so naletavale.

Čisto temno je že bilo, ko sem prispel domov. Zbrani so bili vsi pri večerji in strašno zapeljivo so se mojemu lačnemu želodcu smehljale razne dišeče jedi.

»Oh, sta že tukaj!« vzklikne mama. »Kje imaš pa Mili, Jurček? Povej ji, da naj pride takoj k večerji ter tudi sam pridi z njo, za oba je še dovolj prostora.«

»Igrala sva igro o izgubljenem dečku in Mili se je sedaj izgubila.«

»Kje se je izgubila?« je smehljaje se vprašala mama.

»K večjemu par kilometrov od naše hiše,« sem rekel in se vsedel za mizo. Tu pa planejo vsi pokonci, kakor bi bilo treščilo med nje in vendar je komaj nekoliko zagrmelo.

»Ali govoriš resno?« me vpraša papa in me zgrabi za ramo, da sem moral zavpiti, tako trdo me je prijel.

»Igrala sva se izgubljenega dečka; ona je hotela biti izgubljen deček in jaz sem jo odpeljal precej daleč od doma, da je ne boste mogli precej najti. Sedaj se pa bojim zanjo, ker zunaj lije kakor iz škafa. Ako se hočete potruditi in gre-

ste po državni cesti iz mesta ter pogledate vsak kot, jo bodele gotovo našli.«

Vsi so pustili večerjo in samo jaz sem ostal in jed mi je šla v slast. Gospa Denis je sklenila roke in tožila, da bo Mili strahu umrla, ker se tako boji groma in bliska, ter da se bo prehladila — sploh je naštela več kot deset slučajev, radi katerih bo morala umreti, ako je precej ne najdemo. Po mojih mislih ni bila potrebna taka naglica, saj vendar ni iz soli ali sladkorja, le njena mama se tako hitro razburi.

»Kako zloben, poreden, hudoben deček si,« mi je rekla Suzana in mi izpred nosa potegnila torto, katere sem se hotel polastiti.

»Kako neki moreš tako predrzno mirno sedeti za mizo, ko si malega, ubogega angelčka zapeljal vun v mrzlo, mrzlo noč? Kaj ti pa gleda iz žepa, ti mali malopridnež?«

»Ah nič takega, to so lasje od Milke,« sem odgovoril. »Moral sem jih ji odrezati, ker bi jo bili drugače po kitah prehitro spoznali. Povedati vam moram namreč, da je preoblečena; iskati ne smete deklice, temveč dečka, ki ima čisto kratke lase in tako rjav obraz, kakor bi bil kak zamorski indijanec. Če srečate malega raztrganega dečka v moji stari obleki, potem vedite, da je to ona.«

Gospa Denis se je kar na mestu sesedla. Mama jo je škropila z vodo in solzami, papa je pa vzel ročno svetilko in šli so on in Suzi ter okrog štirideset sosedov iskat dekleta ali pravzaprav fanta.

Vse skupaj mi je bilo zoprno. Tak ropot! Sploh pa se je igra lepo pletla, ker so se vsi vedli tako, kot bi bila v resnici izgubljena — kakor bi ne bila to samo igra. Moral sem pustiti večerjo in iti jim pot kazat.

Prav gotovo je nesramno in brezobzirno, da so vpričo mene govorili o meni, kako poreden deček sem in da vedno kaj napravim; pravili so, da ga ni takega navihanca na celem svetu; in vse to sem moral sam poslušati. Dečki se vendar moramo igrati, in kajpada smo pri igrah nemirni, toda vsi naši pa trdijo, da nalašč delam vsakovrstne porednosti in vendar se mi le slučajno vedno kaj pripeti. Sedaj me skrbi, kar me le more, in gotovo bi ne bil nikdar tega napravil, ako bi bil vedel, da počnem nekaj slabega. Če bi vedel, da se poboljšam, grem rad precej h gospodu Slokumu ter ga prosim, da zame moli. Ko prihodnjič obišče Elzo, ga moram vprašati.

Gospa Denis se jutri po zajtrku precej odpelje; pravi, da mene ne more več videti. Ali sem morda jaz kriv, da je deževalo, ko se je Mili izgubila. Lasje ji bodo prav gotovo kmalu zopet zrasi, dasi sem jih precej na kratko odstrigel — saj ji glave vendar nisem odrezal.

Tudi jaz sem bil do kože premočen, ko smo jo iskali, vendar pa mene niso objemali in poljubovali, tudi mi niso prinesli vročega čaja, breskev, sladkorja in raznovrstnega peciva in niso me pustili na divanu, odkoder bi bil lahko pregledal vso družbo. Ne, podili so

me kakor psa v mojo sobo in papa mi je vrhutega obljubil, da me kmalu obišče. Hm! Že vem, kaj to pomeni. Le čakajte, zgradil vam bom pot, kakor so delali v Parizu, ko je bila tam vojska. Če me hočete dobiti, boste morali najpoprej razbiti umivalnik in pisalno mizo. Splaziti se moram hitro še v shrambo in si poiskati tam hleb kruha in oni kuhan, velik volovski jezik, ki sem ga videl danes zjutraj, potem se pa prav nič ne bojim obleganja.

Pst! Dnevnik moj! Vse je pripravljeno za boj! Živež je spravljen, vrata zaklenjena, pri vratih stoji postelja, na postelji pisalna miza in popolnoma zgoraj ogledalo.

Sedaj je prišel papa ter trka in hoče, da mu odprem. Tako sem tiho, kakor kralj David, ko se je skrila v votlino. Želim si, da bi prilezel prijazen pajek in prepredel vrata s pajčevino, ker potem bi sovražnik mislil, da me ni v sobi! To bo ropot, ako bodo vrata vlomili! Rad bi se prepričal, koliko časa more človek izhajati s hlebom kruha. Če se ogledalo razbije, bodo gotovo zopet trdili, da sem jaz to povzročil — seveda vsega, prav vsega mora biti kriv poredni deček.

Solnce je posijalo skozi goste megle. Tri dni je vladala tema — sedaj se je pa zjasnilo. — Mir je sklenjen in obleganja je konec; mali Jurček je zmagal. Obljubili so mi, do se me niko ne dotakne, če odprem in prilezem iz sobe, jaz sem pa te pogoje zelo rad sprejel, ker mi je že v želodcu krulilo;

ker sem torej vrata prostovoljno odprl, je bilo ogledalo in druga oprava rešena.

Gospa Denis je s svojo Mili že odpotovala. V sredo in četrtek je pri nas cerkveni semenj. To je tudi pravi vzrok, da so naenkrat vsi tako prijazni z menoj — potrebujejo me. Danes sem moral cel dan skakati po mestu.

Gotovo bo semenj zelo obiskan in zabave dosti. Suzi mi je obljubila deset vstopnic v menažarijo, ako bom pridno pomagal ter nič nagajal. Strašno rad grem v menažarijo! Če bi imel opico, bi jo kazal okoli po svetu in sam bi si potem zaslužil, kar porabim. Nič več bi potem ne imel veselja biti železnični sprevodnik.

Semenj je minil.

Kje so moje rožice
pisane in bele — —

Prvi večer je prešel prav srečno. Ni bilo še pridnejšega fantiča na svetu. Imel sem lep šopek in prodal sem petnajst smodk za 20 krajcarjev; Suzi je rekla, da je to lep dobiček, četudi ve, da sem šestdeset smodk za to ceno razpečal; no, bo že šlo. Prišel je tudi mlad gospod iz sosednjega mesta in držal se je kot Robinzon; mislil je, da je kralj vsega, kar pogleda. Deklice so se smejale njegovi neumnosti, ko se je šopiril kot pav; smejale so se mu v pest, ker je razmetaval denar, v obraz so se mu pa prilizovale in ga v resnici tako vodile za nos, da je nakupil kup šivank in drugih podobnih stvari, ki jih moški

svoj živ dan ne rabijo. Sestre so se kar čudile, da zna biti mali Jurček tako priden.

Drugi dan sem bil tudi prav postrežljiv. Zadnji čas je že bil, da grem v menažarijo — nisem mogel več strpeti. Bilo je že zelo pozno, ko sem rekel štirim mladim damam: »Ali hočete morda pogledati, kaj imam tu v škatlici?«

Prosile so me in jaz sem postavil škatlico na mizo ter jo odprl; iz nje je skočila miška, ki sem jo popoldne ujel in zaprl — mala, drobna, nedolžna miška.

Vprašam te vnovič, dnevnik moj, ali sem jaz kriv, da so skočile kot stekle pokoncu, se zaletale v mizo, jo prevrnile in razbile svetilko, da je čez in čez po tleh tekel petrolej? Zakaj se te neumne deklice prestrašijo, če vidijo miško? Ako bi bile pametne, bi se ne bilo zgodilo prav nič. Tako so bile ob pamet, da niti ognja niso pogasile. Nekaj ljudi je padlo po stopnicah in mečkali so se tako silno, da je nekaj poškodovanih; prav čudim se, da smo se vsi rešili. Prav žal mi je za onega lepega gospoda, da si je nogo zlomil; tako se je prestrašil, da je skočil kar čez ograjo po stopnicah — kar pa ni bilo potrebno.

Sestre so si raztrgale obleko. Niti toliko časa niso imele, da bi bile vzele denar seboj in na ta način je pogorelo 250 dolarjev. Škoda v mestni hiši pa menda znaša tri tisoč.

Kako le morejo dekleta radi male miške popolnoma izgubiti pamet!

Jurček Haker — to sem jaz — naj bo seveda zopet vsega kriv. Meščani hočejo poslati očetu prošnjo, naj me pošlje v kak vzgojevalni zavod.

Od mestne hiše se je vžgala trgovina gospoda Milerja in pogorela do tal; meni bi na vsem skupaj ne bilo dosti, ako bi ne bila pogorela tudi menažarija, za katero sem imel deset vstopnic. Grozna škoda je, da je pogorela menažarija — vsega pa so kriva ta smešna dekleta, ki se brez potrebe ustrašijo bore miške.

10. Nepovabljeni gostje.

Papa me je na prošnjo meščanov mislil poslati v zavod, a mati mu je ubranila rekoč: »Zakaj bi ga pošiljali v šolo, ko bo prišel tako precej nazaj!« Lepi mladi gospod, ki si je zlomil zadnjič nogo, že zopet hodi in jaz se močno jezim, da je tako naglo ozdravel, kajti nič več ne bom pokušal dobrih jedi, ki so mu jih sestre vedno pošiljale. Sline se mi zbirajo v ustih, če na to pomislim. Častiti gospod Slokum se zopet lahko pod nosom obriše, kajti Beti mi je pripovedovala včeraj zvečer, da je Elza zaverovana čez ušesa v gospoda iz sosednjega mesta, in Beti se na to razume, ker ve iz svoje izkušnje. Njen prijatelj ima rdeče lase in je približno tak, kakor buča ponoči, če ji izrežeš usta in oči ter postaviš vanjo gorečo svečo. Kolikokrat sem jaz Beti na ta način prestrašil, pa po mojem mnenju bi se take glave ne smela ustrašiti, ker je popolnoma podobna glavi njenega častilca.

Gospod Jener, katerega noga je že povsem dobra, je prišel včeraj k Elzi na obisk; pravil ji je, da se mora sicer vrniti domov, da pa kmalu zopet pride. Elza mi je pomignila, da moram iti spat, in zato sem rekel: »Lahko noč, gospod Jener!« ter šel kot jagnje lepo mirno iz sobe. Nisem pa hotel iti v posteljo, ampak tiho sem se splazil v prednjo sobo, kjer sem se vlegel na divan; zaspan sem bil toliko kot sokol, ki z bistrim očesom zasleduje svoj plen, in vjel sem ravno Elzine besede: »Ostanite še do petka, gospod Jener. V četrtek napravimo zabavni večer in brez vas jaz ne grem nikamor. Za ves svet bi ne hotela, da bi o tem kaj vedel naš Jurček, ker bi nam gotovo vse zmešal in ravno zato Vam nisem hotela poprej povedati, dokler ni šel spat. Šli bomo k sodniku Belcu, pa njemu ne bomo poprej nič povedali, da ga prav iznenadimo, in po mojih mislih bo to lep večer.«

Jener obljubi, da ostane in ji je stiskal roko, kakor bi bila citróna. Gotovo mora biti resnično, kar mi je pravila Beti in najbrže se bodeta poročila. Začetkoma sem hotel metati proti njima papirnate kroglice, a premislil sem si, ker bi potem Elza vedela, da sem vse slišal; ležal sem čisto mirno.

Nato jo vpraša, če je zaročena z gospodom Slokumom in odgovorila mu je, da bi ga ne vzela, ako bi bil tudi samo on na svetu, ker ne mara biti predikantova žena. Vprašal jo je, če bi marala njemu biti družica v življenju? Ne vem, kaj da je nato odgovorila, ker

je skoraj šepetala, toda malo je manjkalo, da je ni pojedel, kakor bi bila iz sladkorja, jaz sem pa zaspal.

Vse je bilo temno, ko sem se zbudil in čisto tiho sem se plazil v svojo sobo; ker so pa stopnjice močno škripale pod menoj, je naenkrat planil iz sobe papa in ustrelil s samokresom, ker so oni večer tatovi stikali po mestu.

Krogla mi je odtrgala košček desnega ušesa in od strahu sem se prekopicnil po stopnicah, radi česar je papa mislil, da je lopova ustrelil. Suzi in Elza sta cvilili v svojih sobah, on je pa vzel svetilko in z mamó sta prišla gledat, kdo je; kar naenkrat zavpije mama: »O Bog, naš ljubi mali Jurček je! Oh sinček, sinček!«

Papa je vzdihoval, kakor bi bil sam zadet, mama je pa zapazila kri na mojem obrazu in zavpila: »Mrtev je!«

Bil sem pa samo ranjen in prav po vojaško sem se zravnal ter rekel: »Nič mi ni«. Mamó je nato prijel krč. Obvezali so mi uho in že se je svetlilo, ko so me položili v posteljo. Beti mi je prinesla zajtrk, toda niti njej nisem hotel povedati, kaj da sem slišal ponoči o nepričakovani zabavi.

Ko je mama prišla pogledat, kako mi je, je zopet jokala. Prosil sem jo tako dolgo, da mi je slednjič dovolila vstati. Ko sem se oblekel, sem neopažen smuknil na ulico, tekem urno k sodniku Belcu ter tam vprašal po gospici Ani; povedal sem ji, da namerava nočoj priti k njej velika družba in da naj se dela kolikor mogoče presenečeno. Smejala se je in rekla, da me hoče ubo-

gati — bila je vesela, ker sem jo opozoril.

Potem sem šel in povabil gospo Tukius, ki je navadna postrežnica, potem železniškega čuvaja Viljema Giles, ki ima le eno nogo, nato vdovo Robinzon, ki beli vsako leto našo kuhinjo, nato zopet dve mladi šivilji — sploh na kratko povedano celo množico takih ljudi, kakoršne je povabil na ženitnino oni kralj, o katerem je pisano v novem testamentu. Vsi povabljeni so bili zelo veseli in obljubili so mi, da nikomur ne črhnejo besede in zvečer gotovo pridejo.

Ljudje, katere sem povabil, prišli so zelo zgodaj. Bili so poprej na mestu kot vsi drugi in sodnik Belc je mislil, da njega pričakujejo, ker je šel zdoma; gospica Ana se je pa razjezila tako silno, da je pokrila svoj klobuk in jim pokazala hrbet. Povabljeni so si torej sami postregli s tortami in raznimi drugimi jedili in potem odšli proti naši hiši, kjer so se tudi hoteli zabavati.

Papa se je grozno jezil, ker sta s sodnikom dobra prijatelja. Čudil se je, kdo mu je zopet skuhal to kašo. Vendar bi ne bilo lepo, če bi morali vsi ti nepovabljeni gostje oditi brez vsakega okrepčila. Očetu je menda nekdo povedal, da sem imel jaz svoj jezik vmes, kajti gledal me je tako ostro in presunljivo, da sem natihem sklenil, izginiti mu izpred strogega obličja in iti na dvorišče gledat, kdaj luna zaide.

Na dvorišču sem zagledal tujo mačko, ki je bila bele barve, le po hrbtu črno pasasta. Klical sem jo: »Muc,

muc, muc!« toda ušla je. Strašno je začelo smrdeti in ker nisem več mogel smradu prenašati, sem se podal zopet v hišo.

Domači so sedeli ravno v jedilnici in se krepčali, zato sem se jim hotel i jaz pridružiti. Skočili so pa naenkrat vsi pokoncu in vpili nad menoj, kakor bi se bila prikazala divja zver.

»Pojdi vun, pojdi vun!«

Gospe in gospice so si z robci tiščale usta in nosove, kakor bi vse naenkrat začeli zobje boleti. Papa me je pa prijel za ramo ter me peljal vun v hlev, kjer me je posadil na kup sena in mi zaukazal, da se ne smem ganiti, dokler družba ne odide.

Strašno neolikano se vedejo do mene; lakota me je grudila, ker nisem utegnil še jesti, obdajala me je tema in stresal mraz, vrhutega je pa bil hlev napolnjen s takim smradom, da mi je kar sape zmanjkovalo.

Čez nekaj časa je vendar prišla Beti in mi prinesla kos potice. Ko je odprla hlevna vrata, so jo obsijali lunnini žarki in precej sem jo spoznal.

»Beti, ljuba Beti,« sem zakričal vesel, »tukaj sem«.

»Oh Jurček, saj bi te lahko našla z nosom, če bi bilo še tako temno!« mi je rekla in se smejala, da bi bila skoro počila. Vendar se nisem razjezil, ker je bila tako dobra in prijazna, da celo ta žalostni večer ni pozabila name in moj želodec.

Vprašal sem jo, če hoče ostati pri meni, a ni imela časa. Obljubila mi je, da mi prinese precej drugo obleko in

res sem se čez dobre pol ure že preoblekel in šel iz svojega žalostnega bivališča zopet v sobo.

Beti je najboljša deklica, kar jih poznam, in to hočem povsod oznanjevati; ko sem stopil v sobo, je bila družba še za mizo.

»Tujih mačk se le vedno skrbno ogibaj, Jurček,« se je smejal doktor Mor.

Vsi so me dražili in gospod Jener me je vprašal, če se nisem morda preveč parfimiral?

• Papa mi je pa rekel prav resno: »Jurček, ali si ti povabil ono drhal k sodniku Belcu?«

Preden sem še mogel odgovoriti, nas je oglušil strašen ropot — stare trobente, rogovi, piščalke, škafi in piškri — vsa ta godala so dajala od sebe prav peklenške glasove. Oči gostov in domačih so bile uprte name, kakor bi bil že zopet jaz vsega kriv.

Toda moja vest je bila izjemoma popolnoma čista. »Kaj je neki zopet to?« je zastokala mama.

»Mama, morda so nam pa napravili mačjo godbo!«

Povedati ti moram še, ljubi dnevnik, da sem nekaterim izmed železnških delavcev obljubil, do dobe vino in kaj dobrega za želodec, ako prideje zvečer pred Belčevo hišo in napravijo tam zbrani družbi podoknico; sedaj so pa gotovo poizvedeli, da je družba zbrana pri nas, in zato prišli s svojo godbo k nam. Kako le morejo biti tako neumno norčavi, da res pridejo in celo v takem številu — bilo jih je več kot

trideset! Če bi se mi bilo sanjalo, da obiščejo nas, bi jih prav gotovo ne bil povabil. Doktor Mor je šel pred vrata, da bi godce pomiril, ker so spuščali prav živinske glasove, a opravil ni nič.

»Nekaj jim bo treba dati, ker drugače ne bodo šli,« je rekel.

Mama je skočila gledat, če je ostalo še kaj jedil v shrambi, toda nepričakovana družba je vse pripravljeno pospravila, za kuhanje je bilo pa že prepozno. Kar prileti debel kamen skozi okno v salon in še hujše tulenje se začne pred vrati; zelo sem se kesal, da sem tem surovežem sploh kaj omenil o podoknici.

Slednjič se je spomnila Elza, da je v shrambi še velik kolač, ki je sicer namenjen za zahvalno nedeljo, ki pa nam utegne pomagati. Šla je torej ponj in papa ga je poslal drhali pred vrata; podaril jim je tudi dovolj vina in se jim slednjič priporočil kot gostoljuben mož. Ko so še najedli in napili, so enoglasno trikrat zavriskali: »Živi naj mali Jurček!« in niso hoteli poprej oditi, dokler se jaz od njih nisem poslovil.

Zelo sem se bal, a papa mi je rekel: »Ti si nas spravil v zadrego, dečko — glej, da nam tudi pomagaš!«

Doktor Mor me je posadil na rame in nesel vun. Gotovo sem bil v začetku precej bled, ko so se mi pa pričeli smejati in vpiti, sem se razjezil in jim prav glasno rekel: »Someščani«, — tako je pričel namreč tudi papa svoj nagovor v mestni hiši — »dve vrsti nepričakovanih obiskovalcev sta danes presene-

tili našo družbo. Prvi tak gost se je pojavil na dvorišču — bil je dihur, in drugi pred vratmi — vaša mačja godba. Sam ne vem, kateri izmed obeh mi je bolj povšeči. Lahko noč!»

»Slaven govornik lahko postaneš sčasoma, Jurček,« mi je rekel papa, ko je uvidel, da so vsi odšli kot potepeni psi; smejal se je tako dolgo, da se je njegova jeza name popolnoma razgubila. Moja najboljša obleka je pa uničena, zakopali so jo na vrtu in jutri ne bom mogel v nedeljsko šolo. Zelo mi je žal, kajti hotel sem ravno jutri zamenjati svoj nož z krokodilčkom, ki je narejen iz elastike in ki ga je Hari Hauk dobil od svoje tete; tako rad bi bil z njim Beti prestrašil.

Prihodnji teden je zahvalna nedelja. Upam in molim, da bom do takrat imel že novo obleko, kajti v gostje pričakujemo vse naše sorodnike. Obeta se mnogo veselja. Zahvalna nedelja je za Božičem, ki je še najveselejši, najlepši praznik v letu. Otroci božične praznike zelo ljubijo; jaz sicer nekaj vem, kar ni res takrat, a povedati nočem nikomur.

Človek bi skoraj ne verjel, koliko dobrih stvari je v meseni potici — meso, jabolka, mast, rozine, citrone, cimet, sneg, stepen iz jajc — včasih pa tudi tobak. Kuharica mi je dovolila, da sem smel gledati. Od Janézkove stare mame sem si brez njenega dovoljenja izposodil škatlico, v kateri ima tobak za nosljanje. Ker je izgledal popolnoma kot cimet, sem stresel vsega, kar ga je bilo v škatlici, v potico, ko se je

kuharica podala slučajno v shrambo. Upam, da se bo zelo podal v potici.

Zopet je pretekel dan poln dela. Elza me je vzela popoldne s seboj na deželo. Sešel sem se tam z znanim dečkom; bili smo v gozdu samih orehovih dreves, na trati se je paslo polno goveje živine. Orehe smo smeli jesti, kolikor se nam je poljubilo. Neki mož mi je razlagal, kako se kače love; prav čudno je to. Jaz se še ne morem preleviti, ker je nova obleka zakopana. Prvič te menda lahko zaprem, dragi dnevnik, z zavestjo, da se mi ni nič nerodnega pripetilo.

Elza je članica kluba lokostrelcev v našem mestu. Lok in puščice je vzela seboj, da se vadi v streljanju, ker je tukaj dovolj prostora. Ko je postala trudna, izposodila sva si z drugim dečkom njen lok.

Elza nama ga je prepustila pod pogojem, da ne streljava na hišo ali na kako žival. Šla sva na travnik, in pri trdila na prvo drevo velik kos časopisa za tarčo. Nagajale so nama pa zelo te presnete krave; ravno kadar sva merila, je gotovo prišla katera mimo najiniga drevesa, kakor bi ne imela drugega posla. Končno je zadela puščica najboljšo kravo dečkovega očeta v oko, ko se je hotela vleči v senco; nastal je zaraditega tukaj velik nered v družbi.

Bojim se, da ne bo oče mojega prijatelja več trdil, kako ljubezniv in priden deček da sem, ako bo zvečer v hlevu bolna krava, ki je imela največ mleka. Pa saj nisem tega nameraval,

prav gotovo ne! Meril sem ves čas le na kos papirja in če si mi neumna krava ves čas nastavlja, čigava je krivda — njena ali moja?

11. Dogodek v cerkvi.

Doktor Mor me vzame večkrat seboj v svojo lekarno, da se pri njem nekoliko igram; ima tudi lahek koleselj in zelo hitrega konja. Nikdar pa ne smem biti v lekarni sam, ker ima po vseh policah polno strupenih zdravil. Včeraj je pa moral nenadoma oditi k nekemu, ki ga je zadela kap in pri odhodu mi je zabičeval: »Jurček, ne gani se, dokler se ne vrnem!«

Sedel sem mirno in začelo se mi je zijati, da bi se mi bila skoraj glava preklala — kar stopi v lekarno stara gospica Bekstra, me pogleda srepo skozi očala in me vpraša, kje da je doktor.

»Odpoklicali so ga k bolniku, ali Vam morem morda jaz s čim postreči, gospica?« vprašal sem jo zelo spoštljivo.

»Ti, Jurček Haker,« mi je odvrnila z visokim zaničljivim glasom. »Ti bi me gotovo precej zastrupil, če bi bila dovolj neumna in se pustila. Potrebujem le malo zdravila, za kar bi itak ne bilo treba veliko plačati.«

Rekši se je stegovala in ogledovala razne steklenice — pravijo, da je zelo lakomna, prava skopulja — in slednjič je našla steklenico praškov; hitro je vzela bel in višnjev zavitek ter položila pet krajcarjev na mizo.

Na mizi je stalo nekoliko vode in skledica s sladkorjem. Vprašal sem, če naj ji zmešam praške. Ker je računala na tó, da bo dobila sladkor za stonj, mi je pritrdila. Zmešal sem dobro ter nisem hranil sladkorja, potem pa rekel, da naj najprej izpije višnjevo in zatem belo tekočino, kar je tudi na mestu storila. Po preteku ene minute jo je pa prijelo, strašno prijelo! Ne morem razumeti, kaj ji je tako škodovalo, praški so bili vendar pravi. Opotekla se je in zgrudila na tla, v obraz po postala črna, kakor da bi se bila tinte napila; le malo je manjkalo, da se ni zadušila. Tekel sem vun na ulico, da bi poklical doktorja, a nisem ga mogel najti; povedal sem zato nekaterim drugim ljudem, da gospica Bekstra umira v lekarni, nakar so šli z menoj in jo vzdignili ter položili na divan.

Pri padcu si je razbila očala in raztrgala obleko, v oči so ji pa silile solze, kakor bi šla za pogrebom.

Izpraševali so jo, kaj ji je, in pravila jim je, da ni zdravilo v pravem času in redu izpila, ker je mešanica zavrela šele v njenem želodcu mesto v kozarcu. Morda ima prav. Plačala je za praške le pet krajcarjev, a nova očala stanejo najmanj petdeset, torej po mojem mnenju ni toliko prihranila, kot je za nohtom črnega. Žugala mi je pri odhodu s svojim zelenim dežnikom, kakor bi bil jaz vse zakrivil. Zakaj je pa hotela zdravnika goljufati.

Pogledal sem v miznico in zagledal notri krasno šatuljo iz marokan-

skega usnja. Mislil sem si, da je gotovo kak nakit spravljen v njej, ko pa odprem, sem zagledal same male nožičke in druge podobne stvari. Strahovito je bilo vse nabrušeno. Kmalu potem stopi v lekarno mala deklica ter vprašuje po zdravniku, da bi ji izrezal malo treščico, ki si jo je zadrla v roko, z drugo roko mi je pa ponujala 25 krajcarjev. Gotovo se je morala drsati po držajih pri stopnjicah. Rekel sem ji, naj počaka, ker bo doktor kmalu prišel, a odvrnila mi je, da jo grozno boli in zato sem ji poln usmiljenja dejal: »Če boš držala roko popolnoma mirno, ti pa jaz izrežem,« toda bilo je zastonj; v najbolj neprilicnem trenutku je namreč krenila z roko — in čez celo dlan sem ji napravil dolgo, zevajočo zarezo. Ako bi bila ostala mirna, ne bilo bi se kaj takega pripetilo.

Kri je kapljala na novo preprogo in naročil sem hitro deklici, da gre domov k materi, ki naj ji rano obveže. Med tem časom se je že precej zvečerilo in krulilo mi je že tudi v želodcu, radi česar se mi ni zdelo umestno pričakovati, kdaj da pride doktor in zapazi krvavi madež na preprogi. Bal sem se pa, da po mojem odhodu prilomasti kak uzmovič in odnese, kar mu bo mogoče; šel sem v čumnato in privlekel vun človeški skelet, katerega sem posadil v lekarni na stol in mu položil med koščene prste velik nož za seciranje. Iz steklenice sem potem vlil na bel papir nekoliko fosforja, ki se ponoči sveti, in potem leskeč papir vtak-

nil kostenjaku v globoke očesne jamicе. Bil je strahovit pogled, pred katerim je moral zbežati vsak tat; pustil sem torej lekarno pod varstvom kostenjaka in šel domov večerjat.

Doktor pravi sedaj, da mi ne bo izročil več varuštva nad svojo lekarno; starikava gospa Bekstra kar divja, ako se spomni name. Zgodilo se je pa še nekaj. Emelini Elder so se vneli možgani, in sicer radi te-le malenkosti: Pritekla je oni večer z največjo naglico v lekarno kupit si troho kloroforma zoper zobobol; ko je pa vstopila, je nenadoma zazrla na stolu moža iz samih kosti, ki je z bliščječimi očmi bulil v njo — bilo je namreč že temno. Vzkriknila je in se onesvestila.

Ko se je zbudila, je bila še vedno čisto sama v kostenjakovi družbi in vsledtega je vnovič v smrtnem strahu kriknila ter omedlela. Kmalu nato se je vrnil doktor domov in šele temu se je posrečilo obuditi jo, toda od onega časa ima vročino in neprestano kriči — vendar pa pri vsem tem ne razumem, zakaj da hočejo zvaliti name vso krivdo; kostenjak je imel nalogo ostrašiti in odgnati tatove, ne pa strahopetne in praznoverne deklice.

Pozabil sem še povedati tudi o dečku, ki je prišel v lekarno zaradi zobobola. Bolečine je imel hude in čakati je moral, dokler svojih priprav pri kostenjaku nisem končal in zato mi je kaj pridno pomagal; za plačilo sem mu dovolil, da sme brezplačno poduhati kloroform in rekel sem mu celo, da naj si nekoliko tekočine vlije na žepni ro-

bec, ker potem bodo bolečine brezdvomno prenehale.

Ubogal me je, toda komaj je steklenico nagnil, se je zvrnil znak. Steklenica se je razbila in ko sem ga vprašal, če ga zobje še bole, mi ni dal nobenega odgovora; ker je zelo močno dišalo po kloroformu, nisem ga hotel dramiti, temveč šel sem domov. Ko je doktor prišel v lekarno, je našel Emilino in dečka nezavednega na tleh.

Žal mi je, da se je steklenica razbila, kajti bila je vredna še čez pet goldinarjev in deček je tudi skoraj umrl — vendar pa upam, da ga niso več zobje boleli.

Prav gotovo tudi nisem pričakoval, da se bo Emelina na smrt ustrašila stvari, ki je bila nastavljena samo tatovom in roparjem.

Doktor pravi, da so kljub temu morali biti tatovi v lekarni, ker je brez sledu izginila posoda s sladkorčki zoper kašelj. Midva z Janezkom pa prav dobro veva, da so ti sladkorčki v naši drvarnici.

Jutri je zahvalna nedelja. Želodec me zaboli, ko pomislim, da ne bom dobil niti koščka potice, kajti tobak Janezkove stare mame jo je popolnoma pokvaril; vreči so jo morali na gnoj. Sicer je v shrambi še velika jabolčna potica in množina drugih tort, a jaz za kazen ne dobim ničesar. To je vse storil presneti tobak! Ker sploh najraje torte jem, je tako vedenje napram meni, po mojih mislih, skrajno neolikano in surovo.

Moja sestrice Elza je tako prevzeta in zato dobila v zameno gospoda Jennerja, da se skoraj govoriti ne more z njo.

Naša ljuba Lili se je včeraj pripekljala, da preživimo jutrajšnji dan skupno. Vprašala je, če sem še tako poreden kot časih, ker bi me rada vzela za teden dni s seboj.

Zelo, zelo rad bi šel z njo. Zakaj ji vsi branijo in pravijo, da nisem dosti prida? Vsak ima svoje napake; jaz jih imam nekaj, a tudi drugi niso brez njih. Ali sem brezbožneš, ako nisem vedel, da tobak potico pokvari, ali da bo stara gospica Bekstra brcala kakor koza, ako svojih zdravil ne zmeša, preden jih popije? Vsak se mora mnogo naučiti šele iz svojih lastnih bridkih izkušenj!

Lili pravi, da me vzame seboj, ako tudi vse polomim, kar je prinesla s seboj; vedno je bila tako ljubezniva z menoj; ona dobro vé, da imajo mali fantiči včasih ravnotako nesrečne trenotke kot veliki ljudje.

Tebi, dragi dnevnik, hočem svečano priseči, da bom jutri na vso moč priden, samo da me vzame Lili na svoj dom. Mir in zadovoljnost naj me jutrajšnji dan vzameta pod svoja krila; dopoldne grem v cerkev, popoldan bom pa ogledoval knjige v očetovi knjižnici. Pazil bom na obleko, da je ne umažem in sploh se hočem vesti spodobno, kolikor mi bo mogoče.

Teta Liza je tudi tukaj. Papa ji je pisal, da naj pozabi svojo jezo in se

udeleži zahvalnega obeda v krogu naše družine — in res prišla je. Podarila mi je cekin, ker sem jo pričakoval na kolodvoru; tudi gospod Jener pride k nam na obed — njega sploh sedaj prištevam k naši družini.

Elza je izrekla željo, da ga teta prejkomogoče spozna — gotovo misli pri tem na srebrno čajno opravo. Lili mi je podarila zelo čudno igračo, ki mora biti prav kitajska. Podobna je mali, s suknom prevlečeni škatlici, v kateri je skrita igla in ako to iglo hitro potegnem vun, skoči nekaj črnega, ki je prav podobno kači iz suknja in leti skoraj do sredine sobe več kot tri metre daleč. Zelo sem že s to igračo prestrašil kuharico in druge ženske; ne morejo se zdržati, da bi ne kričale, ker tako nenadoma ona dolga stvar poskoči. Montag mi je prinesel toliko sladkorja, da itak jutri opoldne ne bom mogel kaj drugega jesti.

Njega imam tudi zelo rad — hoče namreč, da se peljem z njima.

Zahvalna nedelja je prišla in minila. Ne bom se peljal s svojo poročeno sestro na njen dom. Oprostiti mi moraš, dnevnik dragi; solze, ki mi silijo v oči, so krive, da tako grdo in krivo pišem. Zgodaj sem vstal in se precej odzačetka trudil, da bi bil kolikor mogoče priden dečko.

Po zajtrku sem šel k Janezku, da bi mu dal nekaj sladkorčkov. Njegova mati je kupila malo deklico, katero ima komaj 14 dni pri sebi; ko pestunja slučajno ni pazila, sem vtaknil otročiču hitro sladkorček v usta, toda mali

neumnež je hotel vse hkrati požreti, preden je zgrizel; davil se je in davil, dokler ga ni pestunja postavila na glavo in mu vzela sladkor iz goltanca. Janezkova mati me je spodila domov.

Šel sem nato v mesto, da si omislím kaj za svoj cekin, toda vse trgovine so bile zaprte in zato sem kupil od Pata Finegan mladega psa za dva goldinarja, vendar sem mu dal le enega, drugega pa ostal dolžan.

Ko sem prišel domov, bil je že zadnji čas, da grem v cerkev. Kupljenega psa sem skríl v hlevu in nato šel z Lili; bila je tako lepa in krasno oblečena, da sem bil zelo ponosen nanjo.

Gospod Slokum je molil grozno dolgo molitev, jaz pa sem bil zelo zaspan in lačen. Škoda, da sem vzel podarjeno kitajsko igračo s seboj v cerkev; ker mi je bilo namreč tako neznansko dolgčas, sem jo vzel iz žepa ter jo položil na klop predse z namenom, da pogledam, če ni li že kaj pokvarjena; pa kar nenadoma in čisto slučajno skoči igla iz sukna, in preden sem se zavedel, je zletela dolga črna kača skozi cerkev in počila gospodu Slokumu ravno na nos, ker je imel oči pri molitvi zaprte. Potem je pa padla na tla in skakala, kakor da bi v istini oživila.

Gospice pevke na koru so mislile, da je v resnici kača na tleh in so poskakale na svoje sedeže — kaj takega se pa res ne spodobi v cerkvi! Ko so pa ljudje slednjič vendarle opazili, kaj da je pravzaprav, so se smejali, le eden si je osnažil očala in resno izprego-

voril: »Tisti brezbožni, hudobni človek, ki si enake šale dovoljuje v najsvetejšem kraju, je preveč pokvarjen, da bi preiskaval, kako hudoben je. Tako vedenje je za nas prenizko, da bi nas sploh moglo motiti. — Zapojmo!«

Sram me je bilo, da bi se bil najrajši udrl, ker so vsi gledali name, kakor da bi vedeli, kdo je storil. Ko sem v pesmarici z največjo hitrostjo preobračal liste in iskal pravo pesem, mi knjiga naenkrat pade na tla. Pripognem se, da bi jo pobral, toda oj nesreča! Iz žepa mi pade mal samokres, ki mi ga je dal Pat Finegon na ogled, če ga hočem kupiti, in se — sproži.

Kak pok! Papa me je zgrabil za roko ter me vlekel iz cerkve na pokopališče, kjer me je trdo posadil na prvi nagrobni kamen ter rekel:

»Jurček, s tabo je strašen križ. Ti si sramota naše poštene hiše!« Nato je hodil gori in doli ter vzdihoval, kakor bi ga novi črevlji žulili. Sam tudi nisem vedel, kaj papa z mano ukrene, ker sem bil popolnoma obupan. Slednjič mu rečem:

»Žal mi je, da nisem ušel s cirkusom, ki je bil zadnjič tukaj, toda sedaj je prepozno; morda bi bilo tudi dobro, če bi šel z gospodom Slokumom za misijonarja. Ako me potem pasjeglavci pohrustajo, ne bom ti več delal skrbi in te spravljal v zadrego. Želim si, da bi dobil koze in umrl, ako nisem vreden, da živim. Želim si, da bi bil zaprt in zvezan, ker potem bi se ne mogle dogoditi stvari, radi katerih sedaj ječiš.«

»To je prava misel!« vzdihne papa.
»Zvezal te bom, fantiček!«

Peljal me je domov, preden so se drugi vrnili iz cerkve, in zavlekel me je v drvarnico, kjer me je privezal na tram, roke mi pa zvezal na hrbtu, kakor na primer naredi kuharica s petelinovimi perutmi, preden ga speče.

Nikdar mi še ni tako polževo mineval čas. Čul sem, kako so zarožljali krožniki, ko je minulo cerkveno opravilo, in v nosu me je žgačkal duh sveže pečenke. Strašno sem se razveselil, ko sem začul, da Janezek žvižga na dvorišču. Tiho sem ga poklical. Prišel je in prerezal vrvico ter mi razvezal roke.

»Glej, da ne poveš nikomur izmed naših ničesar, Janezek!« sem mu ukazal. »Vzeti hočem veverico in psa ter iti nekam, kjer ljudje še ne vedo, kako poreden da sem.«

12. Jurček vlomi.

»Halo!« me pokliče neznan glas,
»kam pa, mladi prijatelj?«

Ozrl sem se in zagledal potepuha, ki je sedel skrit v senci za obcestnim grmom in mirno používal velikanski kos mesne potice. Hodil sem že skoro dve uri. Veverico sem imel še v žepu, toda pes mi je ušel, ko mu je Pat Finegan požvižgal; ni se zmenil zame, kakor bi ne bil dal goldinarja zanj — zelo nepošten in slabo vzgojen pes.

»Halo!« sem se mu odglasil.

»Vsedi se in počij malo in ako hočeš, dam ti kos svoje potice,« me je vabil.

»Hvala lepa, prav rad,« sem mu rekel, kajti lačen sem bil, da sem se le s težavo držal pokoncu.

»Kam si pa namenjen?« vprašal me je, ko sem se nekoliko okrepčal.

Ker sem vedel, da potepuhi tudi niso ljudje najboljše vrste, povedal sem mu čisto, neprikrito resnico.

»Doma sem ušel, ker sem silno poreden deček in celi hiši delam sramoto.«

»Oho!« se je smejal, »navihanec si ti! Tako, tako! Kaj si pa vendar slabega počel? Ali si morda koga ubil, ali celo kaj pouzmal?«

»O ne, kaj takega ne, gospod potepuh,« sem rekel, »le slučajno vedno pridem v zadrego, kot bi bil najporednejši deček pod božjim solncem. Če bi imel le opico in lajno, šel bi po svetu in se sam preživil; starišem bi ne delal potem nič več sivih las.«

»To pa vse lahko dobiš pri meni,« mi naglo odgovori. »Zadaj v gozdu je še nekaj naših ljudi in tam najdeš tudi opico in lajno, ako greš z menoj in ostaneš pri nas. Kako krasno življenje živimo! Jabolka tresemo, orehe otepamo in kosilo si kuhamo v velikem kotlu nad ognjem; povsod polno zabave.«

Obljubil sem mu torej, da hočem z njim in pri njem ostati, če mi bo uga-jalo.

V gozdu je bilo skritih še pet drugih, ki so bili taki kakor judje na križevem potu. Precej sem se pokesal, da sem zašel v to čedno družbo, toda vsi so se mi smejali in me tapljali po gla-

vi, rekoč: »Oh, kako priden si vendar, da si prišel!« Nikjer pa nisem uzrl ognja in še manj polnega kotla nad njim, tudi opice ni bilo, ampak imeli so samo lajno; podali so mi za večerjo sira in kruha; ko se je pa stemnilo, smo takoj polegli. Bilo mi je tako mrz, da sem trepetal, toda kje daleč je bila Beti, da bi me zavila v gorko odejo; in nihče ni zapazil, da jokam. Še dosti hitro sem zadremal, pa kinalu so me zbudili in rekli:

»Vstani in pojdi! Če boš priden in danes ponoči ubogaš, kar ti ukažemo, potem boš srečen celo svoje življenje; ako pa ne boš natančno vsega izvršil, ne boš zjutraj več videl, kako solnce vzhaja.«

Nihče si ne more misliti, kako mi je bilo, ko sem začul te strašne besede. Šli smo in šli, da sem komaj še privzdigoval noge ter slednjič dospeli na kraj, kjer je bilo na straneh veliko v vrsto postavljenih hiš. Bilo je temno kakor v rogu in sneg je naletaval. Dva sta ostala zunaj na ulici, ostali smo šli pa na neko dvorišče.

Nekdo mi pošepeta na uho prijazne besede, da me takoj zadavi, če zavpijem ali sicer napravim kak ropot. Potisniti so me nameravali skozi okence v hišo in imel sem nalogo splaziti se do velikih vrat in jim odpreti. Bilo je baje zelo veliko denarja v hiši in tega so se hoteli polastiti. Odprli so okence, me vzdignili in me pomašili v luknjo; tlačili so me z pestmi, kot kuharica kruh, ko zamesi.

»Tukaj imaš škatlico vžigalic. Posveti si, da lažje najdeš pot do vrat. Ako boš ropotal, imeli te bodo za vlomilca in radi nameravane tatvine te gotovo takoj obesijo.«

Zona mi je pretresla vse kosti in mrzel pôt mi je stopil na čelo. Kaj bi rekla mama, če bi izvedela, da je njen mali Jurček sedaj tat. Ušel sem, da bi se poboljšal, a sedaj sem še stokrat slabši in hudobnejši nego prej. Strašno smolo imam.

»Požuri se, fant!« mi ukaže hripav glas skozi okno. Vžgal sem žveplenko, a ugasnila je. Prižgal sem drugo in se ozrl krog sebe.

* * *

Hm! Poredni Jurček Haker je sedaj junak dneva. Celo predikant mi je stisnil roko; vsi meščani so namreč silno veseli, da so nevarni roparji ujeti in da tičijo pod ključem. Po raznih krajih so oropali že čez 20 hiš. Polno srebrnih predmetov in raznih dragocenosti so našli v votlem drevesu na mestu, kjer smo prejšnji večer ležali; bil sem kažipot. Sedaj ti pa moram vse natančno razložiti, dragi dnevnik.

Ko sem prižgal drugo vžigalico in se nekoliko ogledal, zapazil sem, da se nahajam v naši lastni jedilni shrambi; na žreblju je visel kuharičin predpasnik in na krožniku so bili še ostanki večerje. Srce mi je razbijalo v prsih kot kovaško kladivo in tema je bila, vendar sem se dobro spoznal, ker sem bil v domači hiši.

»Oh, papa,« sem vpil, »prosim te, vstani in postreli jih, da tvojemu Jur-

čku ne bodo mogli zaviti vratu!« Kak prizor! V začetku me ni nihče razumel. Pritekel je Montag in posli so prilezli iz podstrešja. Oboroženi so bili z dvema samokresoma in puško, ko so naskočili sovražnika.

Najprej niso mogli nikogar najti, a potem so poklicali policijo in pripeljali tudi nekaj konj. Med tem časom se je že zdanilo in vzeli so me s seboj, da jim kažem pot. Ujeli so vseh pet in jaz sem sklenil, da v bodoče ne grem več med potepuhe, ampak da ostanem raje doma in se lepo vedem.

Pretekel je že cel teden, odkar sem zadnjič pisal v dnevnik. Božič je blizu. Dva dni po zahvalni nedelji sem se peljal z Lili, da ostanem nekaj dni pri njej. Sama še nimata stanovanja in bivata v hotelu.

»Vedi se na vso moč lepo in spodobno!« me je prosila Lili. »Veliko imenitnih ljudi je v hiši in jaz ne želim, da bi se morala sramovati svojega malega bratca.«

»Ali vé kdo, kako poreden da sem?« sem vprašal.

»Nikdo in nihče tudi zvedel ne bo, ako se sam ne izdaš!«

Bil je ravno čas obeda, ko smo se pripeljali. Kosilo je bilo izborno — cela množica dobrih reči in nazadnje sladoleđ; najbolj mi je pa ugajalo, da so mi natarjji ravnotako točno postregli kot odraščnim ljudem. Pri sosednji mizi je sedela mala deklica v svileni obleki, belih rokavicah — sploh zelo lepa in elegantna. Jaz sem se neprestano oziral nanjo in ona name. Montag

mi je pripovedoval, da bodo po kosilu otroci v salonu plesali in mi obljubil, da me pelje tja, če hočem tudi jaz plesati. Deklici je bilo ime Mina. Izvrstno sem se zabaval. Zelo je bila zgovorna in večkrat sem se zavrtel z njo. Mislil sem si, da se vseeno ne oženim z Beti, in naj bo še tako dobra z menoj. Če jo njen prekasto gledajoči ženin ne vzame, ostati bo morala najbrže vedno sama.

Povedal sem Mini, da se ne mislim nikoli z Beti poročiti. Gledala je na tla, menda na svoj čreveľjček, toda rekla ni nič. Ta dan nisem prav nič posebnega napravil, samo nogo sem pri plesu nepričakovano iztegnil, tako da se je neki deček spotaknil in padel, — toda to je bila le šala.

Spal sem na divanu v Lilini sobi, ker so bile vse sobe oddane. Ko sem se zbudil, je bilo že svetlo jutro; tiho sem vstal, se oblekel in smuknil iz sobe, da se nekoliko ogledam po mestu. Kraj je velik, veliko večji kot naše mesto. Videl sem pred seboj veliko vodo, na kateri se je zibalo brez števila ladij. Neki mož, katerega sem vprašal, mi je povedal, da je to reka Hudzon. Šel sem k vodi, da bi pogledal, kaj ljudje na ladjah delajo. Pri obrežju je stal mal parnik, ki je z največjo naglico puhal par iz svojega dimnika. Mnogo ljudi je šlo na ladjo in zato sem šel še jaz, da parnik pogledam in moža pri kolesih nekaj vprašam.

»Kdaj se pa odpeljete?« sem ga vprašal.

»Smo se že,« je odgovoril.

In res! Kolo se je že vrtelo z vso naglico in mostička ni bilo več ob strani.

»Prosim Vas, počakajte, da izstopim!« sem ga prosil.

Smejal se mi je in rekel: »To pa ne gre; boš moral že ti počakati!«

»Ali je mogoče, da svoji sestri brzovjavim? Revisa bo mislila, da sem se izgubil.«

Bil je popolnoma neolikan človek, kajti ves njegov odgovor se je glasil:

»Ne moti me!« in potem se je režal, kakor bi ga kaj žgačkalo. Čutil sem, kako mi solze silijo v oči, toda tej surovini nisem hotel pokazati, da se mi dela na jok, in zato sem pričel žvižgati. Bil mi je mraz in zajtrkoval tudi še nisem. Denarja za vožnjo nisem imel in vrhutega me je še mučilo domotožje. Gotovo sem postal že čisto višnjev v obraz, ker me je črez nekaj časa vprašal, če nočem iti v kabino, kjer je zakurjeno. Notri je bilo veliko gospodov in gospá. Precej me niso opazili, polagoma so me pa pričeli vpraševati, čigav da sem pravzaprav. Povedal sem, da so me pomotoma vzeli s seboj; pričeli so skrbeti zame in me tako dolgo povpraševali po imenu in bivališču, da sem jim slednjič zaupal, da imam svoj dnevnik in kako poreden deček da sem; pravil sem jim, da vedno le slučajno pridem v zadrego, ker kaj slabega še nikdar nisem nameraval; rekel sem, Lili bo gotovo zopet mislila, kako strašno poreden da sem, ker bo prepričana, da sem nalašč ušel, in v resnici sem hotel vendar iti samo k vodi in po-

gledati, zakaj se kolesa pri ladjah tako urno sučejo.

Neka gospa je poklicala natararja in mu ukazala, da mi prinese nekoliko zajtrka. Prijazen gospod me je zopet pozval, da naj napišem brzojavko, katero hoče sam oddati, ko pridemo v mesto. Podal mi je osminko papirja ter svinčnik in napisal sem:

»Ljuba Lili, nisem nalašč storil. Ladja je kriva. Ne boj se. Mali Jurček se počuti prav dobro. Zvečer se z ladjo zopet pripeljem. Prosim, povej v kuhinji, da z obedom počakajo, dokler ne pridem!«

Gospod je podaril natararju cel goldinar, da pazi name, meni pa naročil, da naj ves dan sedim mirno v kabini, ker potem bom zvečer gotovo doma. Vsak mi je podal roko, ko je zapustil ladjo. Take množice ladij pa še nisem videl! Bilo je ravno poldan in ladja se je imela vrniti ob treh. Bilo je dolgočasno, ker se nismo več premikali. Pojedel sem par jabolk, katere so mi podarili prijazni ljudje še pred odhodom. Naenkrat sem se pa spomnil na gospoda Jenerja.

»Upam, da imam še dovolj časa, da ga obiščem, preden ladja odplove« sem si rekel in smuknil na obrežje; natararju nisem hotel povedati, kam da grem, ker bi me bržkone ne bil izpustil.

Za božjo voljo! Ko sem stopil na cesto, sem mislil, da mora nekje goreti — taka gnječa je bila. Šel sem čez cesto in sem iskal na napisnih tablah ime g. Jenerja, toda ni ga bilo; prosil

sem torej prvega, ki me je srečal, da naj bo tako dober in mi pove, kje da stanuje gospod Jener.

»Ne vem, dragi dečko,« mi je odgovoril; »vprašaj policista.«

Šel sem počasi naprej in ko zagledam pekarno, sem stopil skozi vrata in zahteval par žemelj.

»Koliko jih hočeš? me je vprašala žena.

»Prosim devet,« sem odvrnil.

Potem sem se lepo zahvalil ter hotel oditi, toda ona je začela vpiti in razgrajati, da bi bil še lev skočil iz kože.

»Kje imaš pa denar, mali potepuh?«

Povedal sem ji torej, da sem se izgubil in položil žemlje na mizo nazaj ter žalostno odšel. Kdor me je hotel poslušati, sem ga vprašal, kje da je ladja in kje stanuje gospod Jener.

Tako neolikanih ljudi še nisem videl! Nihče mi ni hotel povedati. Ura v cerkvenem stolpu je odbila že štiri in pričel sem jokati, ker so me noge strašno bolele. Velik, debel možak v višnjevi suknji me je prijel za ramo.

»Zakaj jokaš, dečko?«

»Oh gospod,« sem rekel, »kesam se, da sem šel na ladjo in zopet, da sem jo zapustil; tudi me boli, ker so v tem mestu tako bedasti ljudje. Niti tega ne zna nihče povedati malemu izgubljenemu dečku, kje da stanuje gospod Jener. Jaz sem mali Jurček Hacker, kateremu se vedno kaj pripeti, toda kaj morem sam zato. Ako bi ladja ne bila tako nenadoma odplula, bi se

tudi izgubil ne bil. Gotovo nisem imel nikdar hudobnega namena.«

»Dobro Jurček,« je rekel, »če si se že izgubil, hočemo poskusiti, da te najdemo.«

Gospod je bil zelo prijazen z menoj, samo to napako je imel, da je hotel prav vse izvleči iz mene. Izpraševal me je tako natančno, da sem komaj utegnil povečerjati. Ljudje imajo tukaj slabo navado, da jedo v kleti. Ponoči sem spal v čudni postelji; bila je čisto podobna nekaki škatli! Zbudil sem se, ker je nekdo poleg mene jokal, kakor bi mu hotelo počiti srce. Dvignil sem se in si pomel oči.

»Ti moj malopridni, poredni sladki bratec!« je zavpila Lili.

Bila je popolnoma bleda, samo oči je imela rdeče. Montag je tudi prišel z njo. Pripeljala sta se z vlakom, ko me nista našla v ladji. Vprašal sem jo, če Mina kaj joka, ker sem se izgubil in če me kosilo še čaka doma; ker ni prenehala plakati, sem poizvedoval, zakaj joka in odgovorila mi je, da od veselja, ker me je srečno našla. Rekel sem ji, da je ljubka, neumna goska, ker le potem bi smela jokati, ako bi me ne bila mogla najti; sedaj je pa vse zopet dobro in le doma ne sme povedati, da sem zopet nekaj napravil, ker mi je v resnici žal. Stisnil sem torej gospodu v višnjevi suknji roko in ga povabil, da me ob priliki obišče, potem nas je pa peljal Montag v gostilno, da se dobro okrepčamo.

Lili sem povedal med štirimi očmi, da ne verujem, da bi bil gospod Jener

res tako imeniten človek, ker sicer bi morali ljudje v Njujorku vendar kaj o njem vedeti.

13. Zadnja kapljica.

Vse letne čase imam rad, posebno pa Božič, ker je v resnici takrat najprijetnejše. Kuharica je kar strupena, ker mora peči potice in pripravljati piščance in drugo raznovrstno meso; ne smem v kuhinjo, da bi si vzel pest rozin in košček sladkorja, in če le glavo pomolim skozi duri, zasika nad menoj kot kača. Ne dovoli mi, da bi se igral z orehi, ali polizal žlico, s katero meša testo za torte, ali da bi pokusil, kako se strga kreda na njenem novem strgalu, sploh da bi se v kuhinji nekoliko zabaval. Ves čas moram biti zunaj in iz kuhinje prihajajo tako dobri duhovi — težka poskušnja za dečka moje vrste.

Elza in Suzi bosta imeli na Novega leta dan precej obiskov. Pritožujeta se, kako nerodno in neprijetno je sprejemati dan za dnevom obiske in pripravljati kavo, ostrige, pecivo in vse mogoče reči, vrhutega pa še biti vedno v novi obleki. Mislím, da bi ne bilo slabo, ako bi jaz par gospodom naročil, da naj nikar ne pridejo, ker se sestre preveč vznemirjajo; ti gospodje bi že tudi drugim znancem stvar pojasnili.

Že dalj kot en teden o nečem pre-mišlujem, kar bom najbrže tudi napravil. Včeraj sem splezal na streho, da bi pogledal v dimnik, toda drselo mi

je tako, da je le malo manjkalo in ubil bi se bil; opustiti sem moral torej svojo namero. Preiskal sem peč v mamini sobi prav natančno in nerazumljivo mi je, kako se more sveti Miklavž plaziti po tako ozki luknji v sobo. Kako velika nesreča bi bila za vse otroke v mestu, ako bi se zabasal.

Želim si, da bi že naprej vedel, kaj da mi prinese. To že vem, kaj da dobim od sester, ker sem zadnjič pogledal v neko škatlo, katero sem staknil v Suzini omari in notri sem zagledal drsalke, ki so bile gotovo umerjene po mojem obuvalu, kakor tudi krasno pisalno orodje in nekaj žepnih robcev, zaznamovanih s črkama J. H. Povedal sem tudi doktorju, da mu bo Suzi podarila najmičnejšo opravo za tobak, ker sem skozi ključavnico videl, kako jo je pripravljala.

Rekel mi je: »Žalostno vlogo igraš, Jurček.«

Toda, kakor se spominjam, sem žalosten samo takrat, ako mi papa reče: »Jurček idi v svojo sobo in me počakaj, da pridem.« Te besede me vedno spominjo na resnost življenja.

Trohico sem pa vendar žalosten, ker se sv. Miklavž na noben način ne bo mogel splaziti skozi naš dimnik. Vedno mi še tiči v glavi in ne morem se iznebiti one misli. Prosil sem papa, da bi poklical zidarje, da dimnik razširijo, a odmajal je z glavo. Rekel je, da je sv. Miklavž že zadosti pameten, in se ne straši takih ovir.

Po mojih mislih bi bilo zelo škoda, če bi se staremu svetniku kaj pripe-

tilo — kako razočarani bi bili otroci po onih hišah, kamor bi ne mogel priti. Pogledal sem v naš dimnik in se prepričal, da bi imel popolnoma lahko pot, ako bi se odstranilo le nekaj opek.

* * *

Božič ni bil posebno lep praznik za našo hišo — ne od daleč tako kakor sem pričakoval.

Cel božični dan in še tri dni potem sem moral radi boleznii ostati v postelji. Mama je bila tudi bolna. Mogoče je, da sem dobil mnogo daril, a spominjati se ne morem ničesar, ker je bila takrat grozna zmešnjava.

Zdi se mi, da se je na sveti večer zopet nekaj neljubega pripetilo v naši hiši. Bilo je okrog devetih zvečer. Lili, Montag, gospod Jener in vsi domači so sedeli v salonu. Jedli smo orehe, jabolka in potico, kmalu mi je pa rekla mama, da je zame najboljše, ako grem takoj spat, kajti če pride sveti Miklavž in me zagleda še pri mizi, bo šel kar naprej. Šel sem torej po stopnicah, a prav po polževo, ker sem bil ravno toliko zaspan kot gospod Jener.

Pet minut morda za tem, odkar sem prekoračil zadnje stopnice, je pa nastal tresk, kakor bi se svet podiral. Nekaj mi je priletelo na glavo, da sem videl tisoč solnc — pravijo, da se šest ur nisem zavedel. Razletela se je peč v mamini sobi in mene je zadela opeka, ki je odletela; čudno je, da me ni ubilo, kajti razdejanje je bilo popolno. Vse šipe na oknih so popokale, ogledala so se razbila in preproga je plavala v vodi,

ker je počila vodovodna cev. Tudi strop se je udrl. Nikjer razen v kuhinji sedaj ne moremo zanetiti ognja. Mama je od strahu zbolela. Papa pravi, da je sploh čudežno, da se cela hiša ni razsula. Ko sem se zopet zavedel, so ravno vsi ugibali, kaj da bi bilo vzrok te katastrofe.

Rekel sem jim, da je morda sv. Miklavž imel v svoji vreči rakete in te so se slučajno vnele. Doktor Mor je odvrnil: »Da, da, ravnotako je moralo biti!«

Papa me je pa vprašal:

»Jurček, zakaj si pa nasul smodnika v peč?«

Sestri sta v skrbeh, če bo li hiša do novega leta že popravljena. Po mojem mnenju sta lahko čisto brez skrbi, kajti dan pred Božičem sem povedal mladim gospodom, da naj nas nikar ne obiščejo in pojasnil tudi, zakaj — preveč nemira je v hiši, če pridejo obiski. Svojim sestram prav rad pomagam in jih rešim neprijetnosti, če mi je le mogoče. Glava se mi bo skoraj pozdravila.

Doktor Mor pravi, da smem iti jutri že na ulico. Izvrsten saninec je zunanaj — snega je en meter. Gospodje in gospice, deklice in dečki, vse je zunaj in od vseh strani žvenkljajo kraguljčki. Jezim se kakor puran, ker sem izgubil drsalke, ko se je peč razletela. Jutri je pri predikantovih zabavni večer — toda ne pri gospodu Slomkumu, temveč pri drugem. Upajo, da bo jako lepo, ker je lepa cesta in praznik. Predikantova gospa je prišla k nam gle-

dat, kako se kaj celi moja glava in ob tej priliki sta se pogovarjali z mamó o darilih. Smejala se je in izrazila upanje, da ji bo vendar kdo prinesel škatico skroba, ker ga sama nič nima in njen mož rad nosi trdo skrobljene ovratnike. Sklenil sem, da grem jutri dopoldan k Petru, ki ima trgovino z mešanim blagom in mu radi skroba povem. Ljubi dnevnik, z Bogom, zdravstvuj, oditi moram, kovček je že zaklenjen. Beti in mama sta jokali, da imata vse oči rdeče. Odpeljati se moram v več kot sto kilometrov oddaljeno šolo. V dotičnem pismu berem:

»Za dečke izvrstno stanovanje na deželi. Zmerni pogoji, dobra hrana, temeljit pouk.«

Moji domači me oni večer niso marali vzeti s seboj — prosil sem jih radi tega, ker sem bil zelo radoveden, kaj vsak prinese s seboj in ker sem vedel, da bo izvrstna zabava; šel sem torej sam in sicer še pred njimi. Predikant je ravno povečerjal, a vendar mi je dovolil, da sem ostal tam. Prvi je prišel gospod Peter in prinesel skrob. Gospod Blak je prišel in prinesel skrob, gospod Jones je prinesel skrob, gospod Robinson skrob; splošno vsi so darovali skrob. Predikant se je najpoprej smejal, a ko le ni bilo konca, se je ujezil in slednjič jeze zelen zarohnel:

»Ako je to šala, prijatelji, potem je precej debela.«

Nato so se pa takoj vsi ozrli name, ki sem pri sosednji mizi ogledoval iotografične slike in se opravičevali:

»Jurček nam je tako naročil!«

Storil sem to le radi tega, ker sem mamu sam slišal, da rabi skrob. Hotel sem ji napraviti uslugo. Ali zaslužim potem, da me uha in pred večerjo spodi domov? Vsak drug človek bi bil vesel, če bi mu ljudje podarili toliko skroba. Nikdar več ne bom nikomur pomagal, da dobi, kar želi imeti.

Prihodnji dan je bilo splošno sankanje. Nikdo ni povabil naše Elze, da se pelje z njim, ker je zaročena, njenega zaročenca pa ni tukaj. Slišal sem, da je rekla, kako zelo rada bi šla sankat; ker me je pot vodila ravno mimo prodajalne gospoda Vilkinsa, katerega je odslovila, ker mu je konj ušel, sem stopil v prodajalno in ga vprašal, če bi ne hotel vzeti Elze seboj na sanke? Odgovoril mi je:

»Ne, nikoli ne, če bi bila tudi edina deklica na celem božjem svetu!«

Ali je bilo potrebno, da me je Elza tako klofnila? Saj sem hotel le ustreči njeni želji!

Prihodnji dan je bilo Novo leto. Nikogar ni bilo k nam in deklice so bile že vse razburjene radi dolgega čakanja. Množica mladih gospodov je šla mimo hiše; nekaj se jih je obrnilo tudi k našim vratom, a noter ni prišel nikdo, ker sem privezal na držaj zvonca košek s pozivom, da naj blagovoli vsak cenjeni obiskovalec svojo cenjeno posetnico položiti v košek, ker so moje sestre raje same. Proti večeru zgrabila me je Elza za roko in rekla:

»Jurček, zopet si nekaj napravil — poglej mi naravnost v oči in povej, kaj si storil!«

Pogledal sem ji v oči in odgovoril:

»Prav nič napačnega nisem storil, rešil sem vaju le neprijetnosti pri sprejemanju obiskov.«

»Kaj si napravil?« je ponovila in me tresla vedno hujše.

»Samo nekaj besed sem napisal in jih nesel v uredništvo časopisa, kakor drugi napravijo, če hočejo kaj priobčiti.«

Elza je urno zgrabila zadnjo številko časopisa, ki je ležala na mizi in brzo prelistala prve strani; ko je prišla do naznanil, je čitala:

»Vsem, katerih se tiče:

Gospici Haker nočeta biti na Novega leta dan za obiskovalce doma, ker se ne počutita povsem dobro, posebno pa jih boli v križu, ako morata obleči nove svilene obleke. Tudi je preveč neprilik, preden se dandanes pripravi dobro kosilo — ostrige so zelo drage. Sploh se pa vse skupaj ne izplača, ker so dandanes mladi gospodje preveliki veterinjaki.

Blagovoljnega oproščenja torej prosita: Suzi Haker, Elza Haker.«

Suzana je gledala čez Elzina ramena v časopis ter brala; obe hkrati sta zardeli kot ogenj, pa zopet obledeli kot platno, potem se pa vsedli kakor na povelje. Zavladala je polna tišina in slišalo se je žvenkljanje kraguljčkov in razposajen smeh družbe gospodov, ki je ravno šla mimo naše hiše.

»Jurček, od danes naprej te več ne poznam!« je slednjič zastokala Suzi.

»To je preveč, preveč! Nikdar več ne bom upala pogledati nikomur v

obraz! To je zadnja kaplja in posoda je polna!«

Kolikor sem videl, ni bilo nobene posode z vodo v sobi — ne vem, kaj je mislila. Hotel sem vendar sestrama napraviti le veselje.

Deklice so zelo nehvaležne in ne zaslužijo, da mali bratec izda 25 krajcarjev lastnega denarja samo, da bi jim napravil veselje. Domišljeval sem si, da bom smel pojesti vse torte, potice in druge sladke stvari, če ne pride nihče na obisk, pa sem se bridko varal; spodili so me in zaklenili v sobo. Novo leto je bil najdaljši dan mojega dosedanjega življenja; če bi ne bila prišla mačka k meni, bi bil bržkone zblaznel. Mačka vsaj ves čas ne kriči nad malim dečkom, da ni nič prida in druge take neslanosti. Domnevam, da bo gospica Elza zelo presenečena, ko bo hotela v nedeljo vzeti svoj klobuk in bo mačka skočila iz škatle. Včeraj sem jo zaprl noter.

Tako, sedaj pa zadnji: z Bogom! V šoli hočem biti zelo priden. Obljubil sem mami, da ji ne bom delal sramote. Nihče ne ve, da sem vzel veverico s seboj. To se bodo dečki krohotali, če prvič, ko pridem k zajtrku, izpustim veverico po mizi.

Oh Bog! Kako osamelega se čutim. Stari gospod na bližnjem sedežu spi kot polh. Kdo ve, če bi se zbudil, ako bi mu potisnil iglo v stegno? Morda bi planil pokoncu in si razbil očala.

14. Znamenit napredek.

Strašna muka je domotožje! Zadnjo noč nisem mogel zaspati — dalj

kot pol ure in ob tej priliki sem mislil na Beti in njenega prijatelja s prekastimi očmi, kako prijetno sedita v kuhinji in se pomenkujeta o mlekarni, ki jo hočeta ustanoviti. Jaz pa samevam tukaj kot samotno drevo sredi nerazgledne poljane, pregnan iz hiše svojih dedov in ves bolan ter sit sveta. Celó želodec se ne počuti dobro, kajti včerajšnja pečenka mu ni šla v slast.

Mama ljuba, pridi, pridi in vzemi svojega sirotnega Jurčka s seboj domov! Ne morem dalje prenašati zaničljivih besed, ki si jih profesor Pitkin dovoljuje o mojem čitanju; nič več ne morem prebavljati sesekljanega mesa z ovseno kašo, ki ga imamo vsak dan pri zajutreku; tudi nočem dan za dnevom poslušati norčevanje in zasmehovanje drugih starejših dijakov. Vsi mislijo, da majhen fantiček nima več občutka kot žaba; žabi lahko glavo odrežeš, če jo znaš ujeti, in še ne bo zinila besede — zelo čudno je to.

V zapisniku, katerega so nam prebrali, je bilo zapisano: »Zavod skrbi z največjo vnemo za vzgojo malih učencev.«

Gospa Pitkin je stisnila mojemu očetu, ki me je pripeljal, roko ter rekla: »Hočem mu biti druga mati.« Te njene besede so me zelo razjezile, ker sploh nočem druge matere; saj nisem njen otrok. Tudi mi moja mama ni nikoli pravila, da ni lepo, ako se človeku toži po domu; kako bi se mi vendar ne tožilo, ako moram pri jedi vsak dan sedeti na debelem besednjaku, s katerim mi podlože stol, da sploh vidim na mi-

zo; za hrbtom se mi pa smejajo, ker sem tako majhen. Mučijo me tako, da bi prav lahko zblaznel.

Danes so me okepali, da sem bil ves bel in podoben pravemu snežene-mu možu. Beti bi gotovo jokala, ko bi me videla. Svilena ovratnica je šla ra-kom žvižgat, rokavice so na strehi, ka-mor jih je zavlekla mačka, kateri so jih natakneli na ušesa. Kljub temu pa ven-dar nisem hotel jokati; ne morejo me premagati.

Jaka Bence pravi, da sem tako tr-den in moški dečko in da bo odslej z menoј držal. Jaka je že velik in sedaj imam vsaj enega prijatelja.

Oh strašno je bivati tako daleč od vseh, ki so dragi mojemu srcu, in to ravno v času, ko so torte in potice zre-le! Če pomislim na tri zaboje, polne lepih jabolk, ki stoje v naši kleti, si že-lim peruti, da bi odfrčal iz tega puste-ga kraja.

Gospa Pitkin je zelo debela žen-ska, pa ne vem, odkod vzame to debe-lost, ker pri kosilu ne poje posebno veliko; gotovo se že poprej naje. Pri obedu sedim poleg nje na besednjaku, ker sam stol mi je prenizek.

Danes zjutraj sem hotel biti izred-no postrežljiv — spomnil sem se na natakarja zamorca iz hotela, kjer stanuje Lili — in ko se je gospa vzdignila, sem bliskoma poskočil z besednjaka ter po-stavil njen stol nekoliko na stran; go-tovo se pa ni nadejala, da znam biti tako postrežljiv in zato se je brez pre-misleka hotela vsesti zopet nazaj; pri-leteti ni mogla dalj kot na tla. To je bil

polom in pok! Ali je pa to prav, da se je tako razjezila in mi očitala, da sem ji stol nalašč odmaknil?

Domov se je namenila pisati, da sem najbolj poreden deček, kar nas je v šoli, samo en ali dva dni mora še počakati, da se pozdravi, ker je sedaj zelo bolna. Če bi bila vstvarjena iz porcelana razletela bi se bila gotovo na tisoč kosov. Začel sem se učiti tudi zemljepisja; pravijo, da je zemlja okrogla, česar pa nikjer ne vidim. V šolski sobi imamo velik globus, ki ga lahko z roko zasučem. Že davno sem sklenil, da z nožem izrežem košček globusove površine, ker sem radoveden, ali je v sredi votel ali trd. Učim se tudi aritmetiko. Čudna in šaljiva knjiga. Zapisano je notri, če ima Janezek sedem žemelj in Karlček dvakrat toliko, potem jih ima Karlček 14, kar je pa vendar preobilo za enega samega dečka; cel dan bi se moral postiti, da bi pojedel 14 žemelj.

V marcu je pravi čas za spuščanje zmaja, toda bojim se, da ne bom imel posebno veliko veselja in zabave pri tej igri, če bom moral ostati tukaj. Mlečen riž, katerega mlatim dan za dnevom, me je pripravil že ob ves pogum. Pisal bom Beti, ki me je imela vedno rada, da naj pomaga kuharici speči kaj dobrega, kar naj mi potem pošlje; mojemu želodcu se zija od dolgega časa.

V zavodu imamo tudi gospico, ki izprašuje male dečke. Jaz jo imam zelo rad. Imenuje se gospica Hafen. Mislim, da ima tudi ona mene precej rada. Pripovedoval sem ji tudi, da mi doma vsi očitajo, kako poreden da sem,

kar me pa zelo žali, ker še nikdar nisem imel slabega namena. Na vso moč sem se ji smilil. Dovolila mi je, da smem priti v njeno sobo, kadar mi bo dolgčas. Danes zvečer hočem to dovoljenje že porabiti in jo obiskati.

Beti mi je večkrat pravila, da je petek nesrečen dan, in morda je to res. Vsi dečki sede za mizo pri večerji, le jaz ne bom dobil ničesar. Žalostno je, da moram biti prvi teden, kar sem prestopil prag zavoda, že kaznovan. Če še ni bilo na svetu človeka, kateremu bi se bilo vedno pripetilo, kar je najmanj želel, potem sem jaz prvi, ki ima tako smolo. Prišel sem do sklepa, da sem pod nesrečno zvezdo rojen in da mi je bila zadrega za botro pri krstu. Če bi bil nem, gluhi in slepi, potem bi se mi morda godilo bolje.

Profesor Pitkin ima nahod in kihati mora tako pogosto, da skoraj ne pride do besede; glavo ima zavito v velik robec iz rdeče svile — boljše kot nič. Gospa Pitkinova leži še vedno, vendar me je pa poklicala k sebi in mi še enkrat povedala, da sem poreden, zloben deček. Raje bi imel, da bi mi bila povedala kaj novega. Ko mi je rekla, kaj bo, ako profesor umrje, je pričela jokati, kakor bi jo zelo hudo zobje boleli. Jaz sem pa zavriskal: »Če umrje, potem bo šola zaprta in jaz grem domov! O veselje . . .!«

Ona pa pravi: »Ti si mal, brezsrčen zlodej!«

Mislím, da ni ravno brezsrčno, ako želim priti domov. Stvar s profesorjem je pa ta-le:

Včeraj eno uro po obedu sem šel pogledat v jedilnico, če ni morda strežnica pozabila zakleniti močnate jedi v omaro. Zelo vroče je bilo v obednici, ker jim služi tudi kot stanovanje. Profesor Pitkin je ležal v vsej svoji dolgoti in širokosti na divanu pri peči; knjiga mu je padla iz roke, ker je zaspal. Gospe ni bilo notri, ker še ni zapustila postelje, odkar se je pretrdo vsedla na tla. Bila sva torej čisto sama. Močnata jed je bila pod ključem. Šel sem prav k njemu gledat, zakaj tako čudno smrči. Najprej sem mislil, da ga kaj boli, ker je spuščal tako čudne glasove; slišalo se je na ta način, kakor bi kdo vlival vodo iz ozke steklenice in poleg tega žvižgal. Naenkrat pa zapažim, da se mu je na temenu pričela glava odpirati. Prestrašil sem se grozno, ker sem mislil, da bo takoj mrtev. Tekel sem k Jaku Bence in mu povedal, kaj da sem videl, toda ta se mi je smejal in rekel: »Oh, kaj bo to! barovko nosi in ta mu je med spanjem gotovo nekoliko odstopila.«

Vprašal sem ga, kaj je barovka.

Povedal mi je nato, da je barovka oni del kože, ki ga Indijanci potegnejo z glave, kadar koga škalpirajo.

Vprašam: »Ali je bil morda profesor Pitkin škalpiran?«

Odvrne mi: »Ne, toda prav bi se mu zgodilo, ker je tako pust — to bi bilo še vse predobro zanj.«

Jaka je imel toliko opravila s svojo latinščino, da ga nisem hotel motiti, temveč sem se splazil zopet v obednico. Noži so ležali na mizi, pri vsakem krož-

niku eden: Vzamem si prvega in se kot miška tiho plazim proti profesorju. Z nožem potegnem krog in krog njegove glave — kakor sem bral, da delajo Indijanci — in mu potem silno polagoma odvezamem škalp, da se ne zbudi. Nato sem lezel po vseh štirih črez preprogo, kakor bi se plazil po travi ter srečno prišel v predsobo, kjer sem skočil pokoncu in tekel v učilnico.

»Uf, uf!« sem tulil, toda ne preglasno. »Vzel sem mu barovko! Če bi imel pas, takoj si jo pripnem!«

Enakega vpitja še svoj živ dan nisem slišal; rjovel so vsi kot zverine.

»Hura! Živijo Jurček!«

»Izključen boš!«

»Profesor bo ves divji!«

»Kako si predrzen!«

»Kar obdrži jo, Jurček!«

»Pokaži, kakšna je!«

Pokazal sem jo vsem in krasno smo se zabavli z njo. Pomeril sem jo najprej sam, a za mano so si jo tudi drugi posadili na glavo. Slednjič so me zopet pokrili z njo, me postavili na kateder ter vpili: »Nekaj nam moraš predavati, Jurček!«

Položim torej roko na hrbet, kakor je profesorjeva navada, zakašljam, se useknem ter rečem: »Hm! Danes, gospoda moja, hočem obrniti vašo pozornost na živalstvo, v katerem najdete največ različnih vrst in velikosti. Slon je neštetokrat večji kot bolha, a vendar ga slednja daleč prekosi v skakanju. Prav nič si ne želim, da bi se mi v spanju slon mesto bolhe izprehajal po hrbtu. Danes vas ne bom dalj časa za-

drževal, gospoda moja, ker vem, kako težko čakate, da bi zopet okepali svojega najmanjšega součenca Jurčka.«

Dovolili so mi, da sem zlezal s katedra. Jaka Bence mi je zašepetal, da najbolje storim, če barovko nesem nazaj in obljubil sem mu, da naredim tako. Hotel sem to precej storiti in zato sem se vsedel kar na držaj pri stopnicah, da bi se preje pridrsal do obednice. Ko sem bil v največji naglici, nenadoma profesor stopi v predsobo in ker se nisem mogel več ustaviti, sem ga zadel s peto svojega čevlja ravno v usta. Kri mu je tekla in nekaj zob je padlo na tla.

To je bilo pa že preneumno. Niti mislil nisem, da zobje tako hitro izpadejo — pa kaj sem jaz kriv? Ko si je brisal kri, sem smuknil hitro v sobo in pomašil barovko v peč; bil je namreč tako jezen, da bi mu za nobeno ceno ne bil povedal, kdo mu jo je vzel.

Njegova glava je bila prav podobna nojevemu jajcu, katerega je bratranec prinesel iz Afrike domov. Vprašal me je, kje da je njegova barovka, jaz sem ga pa vprašal, če misli, da je bila mačka? Prijel me je tako trdo za roko, da sem moral jokati, potem sem mu pa rekel, da so najbrže med časom, ko je spal, prišli Indijanci in ga škalspirali. Z očmi me je hotel prebosti!

Poklical je k sebi vse dečke, pa nobeden mu ni znal razjasniti, kaj da se je zgodilo z njegovo glavo, samo jaz sem mu rekel, da so bile najbrže podgane vsega krive.

Jezil se je, dokler ni pričel kihati. Bilo mi je žal, da sem mu barovko požgal, nisem si namreč mislil, da se odrasel človek tako hitro prehladi. Svetoval sem mu, da naj se vleže v posteljo in si dene obliž na glavo.

Rekel je, da bi zaprl šolo, ako bi ne bilo ravno po praznikih; tako hudobni dečki zaslužijo največjo kazen. Dejal je tudi, da je skoraj prepričan, da mu ni nihče drugi izmaknil barovke, kakor Jurček, in da bo že kmalu vse izvedel, potem pa gorje krivcu!

Spomnil sem se, da mi je mama pravila, kako grda je laž. Požrl sem torej solze ter rekel: »Gospod profesor, nobeden izmed dečkov ni kriv, temveč bila je mačka. Videl sem jo, ko se je z barovko igrala; bil sem namreč v obednici, ker sem šel gledat, če je Brigita zaklenila močnato jed; bal sem se, da bi kak sladkosnedež ne zavohal ugodne prilike.«

Gospod profesor si je nataknil očala ter me gledal nekaj časa silno ostro, kakor bi bil tako majhen, da me mora vsak pogledati s povečalnim steklom, če me hoče videti. Najrajši bi se bil v tla udrl. Bilo je potrebno pogovor zasukati drugam in zato sem ga vprašal: »Gospod profesor, ali ste bili s plešo rojeni? Ali je pestunja pozabila prinesiti Vam zobe? Sicer Vas pomilujem, ker ste nahodni, vendar pa mislim, da ste že dovolj stari in da bi Vam ne bilo treba napravljati takega vrišča, če že hočete umreti!«

Zardel je kot kuhan rak in strahovito nagubančil čelo. Gotovo mi je

hotel nekaj strogega odgovoriti, ker je začel: »Ti si najpredrnejši — čih! —, katerega sem doslej — čih!«

Nato se je zasuknil na peti in jo odkuril, ker so se vsi dečki pričeli smejati. Danes cel dan nosi obvezano glavo in ni prav nič profesorju podoben. Pravijo, da je brzojavil po novo barovko in da jo bo ekspresno že danes zvečer dobil. Dečki imajo prosto, kar jim je zelo pogodu, ni pa pogodu meni, da sem zaprt in se moram postiti kot največji hudodelec. To je surovo.

Ne vem, kako bi bil preživel ta dolgočasni dan, če bi ne bil zapazil na tleh precej velike odprtine, ki je bila zaprta z železnim pokrovcem. Ko sem pogledal skozi, sem se razveselil, kajti ravno pod menoj je stal pisalnik gospe Pitkin in polno lepih reči na njem. Naredil sem si trnek iz igle ter ga potem privezal na dolgo vrvico, ki sem jo imel v žepu in si pričel čas preganjati z ribarjenjem. Vjel sem celo vrsto čudnih rib: dve zapestnici, kito las, več lasnih igel, steklenico parfema, nekaj ovratnikov in manšet ter slednjič škatlico zobnega prahu, ki se mi je pa raztresel.

Ljubi dnevnik, naučil sem se že toliko zemljepisja in drugih predmetov, da moram nemudoma poročati mami o svoji pridnosti. Povedal ji bom, da se mi zelo toži po domu in naj mi torej pošlje celo orehovo torto, da se nekoliko potolažim. Zapisal bom še, da sem tako napredoval v pridnosti in nrvnosti, da lahko brez skrbi pridene še mandelnovo torto.

15. Jurček — tat.

V zavodu se pa res priden deček čudno veliko lahko nauči. Artur Braun mi je pokazal, kako se morajo metati papirnate kroglice, da nihče ne zapazi, odkod da leté. Vili Vilzon me je poučil, kako izvrstno se človek zabava, če ponoči vstane in napravi raznovrstne šale; izvedel sem tudi, da se ni potreba preveč učiti, ker se lahko odgovori napišejo na listek in ta listek se položi v knjigo. Najtežje se mi zdi računstvo, posebno ako je treba kar na pamet seštevati in množiti.

Bolj zabavno je zunaj pri deski, ker mesto da bi računal, hitro narišem gospoda profesorja. Časih narišem tudi gospo prav debelo, samo hitro je treba izbrisati, preden zapazi, ker jo strašansko jezi, če kdo nariše, da je širja kot dolga. Včeraj me je zasačila. Stati sem moral celo uro sredi sobe z norčevo kapo iz pisanega papirja na glavi. Meni je itak vseeno, le Beti se bo jezila, ako ji pišem, kako grdo ravnajo z menoj. Rekel sem gospe, da se vendar rajši pokrijem s tako kapico, kakor pa z barovko, in bila je rdeča kakor pesa.

Zdi se mi, da me sedaj radi one barovke oba nekoliko postrani gledata; ima pa vendar sedaj boljšo, nego prej. Kakor hitro se v hiši kaj prigodi, kar jim ni prav, vselej mora biti Jurček kriv.

Ali sem morda jaz kriv, da se je črnilo razlilo po celi sobi, ker sem sa-

mo tintnik mački na rep privezal? Kri-
vično je, da le mene zmerjajo, mačka
je pa nedolžna, čeprav je polila črnilo.

Profesor je zagrozil, da me obesi,
če le še kaj nerodnega učinim.

Gospica Hafen me je potolažila, da
me ne bodo obesili, marveč samo do-
mov poslali; to pa je ravno, kar jaz
hočem; ona pa pravi, da bi se mama in
sestre zelo jezile, ker bi jih bilo sram
— ne, kaj takega! Ali je mari sramota,
če lastnega malega bratca po dolgem
časû zopet vidijo? Obljubil sem pa gos-
pici, da hočem biti pridên in da od-
slej vse dobro pretehtam, preden kaj
storim.

Pokazala mi je tudi sliko svojega
ženina, jaz sem ji pa pripovedoval o
Lili in Montagu ter jo vprašal, kdaj da
se bo poročila. Rekla mi je, da ne vé,
kdaj da bo priplaval njen čolnič v mi-
ren pristan — gotovo mora biti njen
izvoljenec mornar. Povedal sem ji, da
mi je žal, ker je že zaročena, ker dru-
gače bi se jaz oženil ž njo, ko bi do-
rastel. Veliko je lepša nego gospa Pit-
kin. Gotovo se ne čuti srečno v tej hiši,
ker je jokala, ko sem prišel k njej.

Gospa Pitkin ima velik strah pred
roparji; dečki pravijo, da ne mine no-
bena noč brez vpitja in tarnanja, da so
roparji v hiši. Rad bi vedel, kaj naj
pokradejo; kvečjemu dečke, ker nas
je res dosti.

Škoda bi bilo, da bi vsako noč za-
stonj vstajala in zato se je splazil zad-
nji večer res eden pod njeno posteljo.
Čakal je, da sta oba trdno zaspala.

Gospa je smrčala kot bi kdo vodo vlival iz velikega vrča, profesor pa žvižgal v visokem tonu. Nenadoma se pa ona zbudi in zakliče:

»Pitkin! Pitkin! Roparji so pod posteljo!«

»Saj ni res! Kar spi!« jo je tolažil.

»Nekaj je!« je odgovorila. »Čutim, kako se premika pod blazino. Pitkin, vstani! Gori! Morivci, Tatovi! Oh, Pitkin, prižgi vendar luč!«

Rekel ji je, da nori, toda v tem trenutku je pa zadel roparjev hrbet v blazino pod njim in profesor je skočil iz postelje kot žoga. Gospa je hotela za njim, toda prekopicnila se je na tla in bila tako prestrašena, da ni mogla vstati, pač pa se je drla na vse pretege, kakor bi jo bilo deset roparjev naenkrat davilo. Gospod Pitkin je skočil v sosednjo sobo, kjer je poklical Jaka in še nekaj večjih fantov. Napravili so luč. Bilo je smešno, kako je izgledala v nočni obleki. Jaka je posvetil pod posteljo, a našel ni nikogar, ker sem se jaz že davno splazil vun in že ležal mirno v postelji, ko se je Jaka vrnil. Sedaj je zopet vse mirno. Enkrat vendar ni bil mali Jurček vsega kriv. Gospa je nesla zapestnice in gospodove gumbe v mesto hranit. Upam, da so na varnem, ker sicer bi bila velika izguba.

Ah! Kdo bi si bil mislil, da je Jurček, ta ljubček svoje mamice, čisto navaden, grd tat! To je najnovejša dogodba. Tat iz navade sem postal. Včeraj sem moral cel dan nositi okrog čela povit papir z napisom:

»Tat iz navade.«

Povem naj, kako sem si to ime zaslužil.

Pravil sem ti že, dragi dnevnik, o odprtini nad pisalnikom Pitkinove gospe.

Dobro. Preiskali so vse kovčke, da bi se prepričali, če kradejo podgane, ali duhovi in kam vse stvari izginejo, ter slednjič prišli do mojega kovčka. Kaj vse so dobili notri! Gospejina očala, ovratnike, parfem, igle, 6 žepnih robcev, denarnico, v kateri je bilo 50 krajcarjev, zavitek, katerega je gospa komaj kupila, a je izginil brez sledu, dva para copat in slednjič celo profesorjevo srebrno uro in njegovo novo barovko, po katero je brzojavil, ko sem mu njegovo staro sežgal. Neprevidno jo je namreč položil na pisalnik, ko se je kopal in zato si potem ni mogel razložiti, kam bi bila v njegovi navzočnosti prešla; mislil si je, da so jo podgane kam zavlekle. To bi bila že precejšnja izguba, ker je barovka veljala 50 gld., vrhutega je pa bilo še zelo neprijetno nositi ob tako mrzlem vremenu golo glavo. Obsodili so me torej, da sem tat iz navade.

Rad bi poznal dečka, ki bi se premagal, če bi stal nad odprtino v moji sobi in imel v roki trnek, in bi ne ribaril, posebno če je pripravno vreme. Nalovljene stvari bi bil ob priliki itak položil nazaj, a pravijo mi, da je ravno to dokaz, da sem res tat iz navade, ker sem hotel vse vrniti. Luknjo so torej zamašili in zopet je dolgočasno kot prej.

Vsak petek vzame profesor svež ovratnik in iz mesta pridejo ljudje poslušat, kaj smo se naučili. Nekaj dečkov bere svoje naloge, drugi pa zopet povedo pesmice, ki so se jih naučili na pamet.

V petkih me gospica Hafen vselej lepo počeeše, potem poljubi in reče, da se mi zelo poda lepa nova obleka. »Le priden bodi, Jurček, in ponosna bom nate!«

Rad jo imam kot svoje sestre, samo Lili imam rajši. Upam, da bo njena ladja kmalu priplula v luko. Bog ve, ali bo potem tudi na ladji stanovala. Najbrže. Danes sem imel tudi jaz nalogo nekaj povedati. Šel sem na oder, napravil poklon ter glasno povedal svoj odstavek. Bilo je v šoli; gospa Pitkin mi je napisala in glasilo se je takole:

»Najsrečnejši čas našega življenja je šolski čas.

Mali dečki, ki imajo dovolj premožne stariše, da jih pošiljajo v šolo, bi morali vedno hvaliti Boga za to veliko dobroto. Revni otroci si zastonj žele tolike sreče. Učiti se moramo, da bomo kdaj kaj znali. Naš narod je samo zato tako slaven, ker ima dobre šole, izmed katerih se pa morajo na prvem mestu imenovati zavodi, namenjeni vzgoji dečkov.«

Tako mi je napisala na listek gospa Pitkin, jaz sem pa prikrojil po svoje in na odru zelo hitro prebral, da bi me ne bila vstavila. Prenaredil sem takole:

»O šoli. Šola je strašna. Mali dečki, katere stariši pošiljajo v šolo, so pomi-

lovanja vredni. Revni otroci, ki se igrajo na cesti, so mnogo na boljšem. Od jutra do večera se smejo igrati. Veliko rajši bi bil tudi jaz reven deček.

Zavodi namenjeni vzgoji so najslabši. Surovega masla in šunke ne dobiš, kaše je pa preveč. Če napraviš najmanjšo stvar, moraš iti klečat v kot. Ako bi bil velik in imel tudi vzgojevalni zavod, ne bi bil tako siten kot Pitkinova gospa. To je vse, kar o šoli vem.«

Ljudem se je gotovo zelo dopadel moj odstavek, kajti vsi so se prav od srca smejali; profesor in gospa sta se tudi smejala, toda nekoliko kislo in prisiljeno. Ko so ljudje odšli in sem si jaz ravno z jermeni privezaval svoje drsalke, da se še na prostem nekoliko pozabavam, je prišla gospa k meni in rekla sladko:

»Nikar se ne trudi z drsalkami, Jurček; danes popoldne boš ostal v šolski sobi in se učil seštevati. Zakaj si pa pre naredil ono, kar sem ti napisala, navihanec? Ti moraš biti že od rojstva pokvarjen. Če bi mi tvoj papa plačal tudi dvakrat toliko kot dobim za druge dečke, vendar je v primeri s trudom, ki ga imam s teboj, še veliko premalo.«

Peljala me je do šolske sobe, me potisnila skozi vrata ter jih potem zaklenila. Cel teden sem se že veselil na petek. Slišal sem, kako veselo so drugi dečki vriskali. Mučilo me je tako silno domotožje, da bi bil najrajši umrl. Pri vsaki številki, ki sem jo zapisal, so mi kapljale nove solze na desko, tako da mi niti gobe ni bilo treba namočiti. V

prste me je zeblo, da so bili že kar trdi; pogledal sem torej v peč in se prepričal, da je ogenj ugasnil, le nekaj živega oglja je še žarelo skozi pepel. Raztrgal sem zvezek, zlomil ravnilo ter si zakuril; gorelo je jako rado. Zmetal sem še celo množico računskih zvezkov na ogenj, dokler se nisem popolnoma pogrel. Ko sem pa hotel pritrčiti staro cev, ki pelje iz peči v dimnik, je zropotalo vse skupaj po tleh. Nič več je nisem mogel postaviti nazaj. Grozno se je kadilo. Vpil sem in kričal, ker so me od dima pekle oči potem pa mi je začela pohajati sapa in mislil sem, da se moram zadušiti. Tolkel sem po vratih in klical gospo, da bi mi odprla, a s ključem v žepu je odšla v mesto. Gospica Hafen mi je rekla, da naj odprem okna in toliko časa počakam, da na kak način odpre; okna so pa bila popolnoma zamrznjena in niti enega nisem mogel odpreti. Gospica Hafen pred vrati je kar obupavala, slednjič pa zavpila: »Jurček, razbij eno okno preden se zadušiš!«

Ko sem to slišal, mi je kar odleglo. Čez pet minut že ni bilo več nobene cele šipe v vseh petih oknih. Prišel je ključar in vrata odprl. Profesor je jeze obledel, ko je zapazil razdejanje.

»Zakaj si vse šipe razbil, butec?« je zarohnel nad mano. »Cel teden bom potreboval, da napravim v tej sobi zopet red. Račun bom pa že poslal tvojemu očetu.«

»Slišiš,« je pristavila njegova gospa, »ali bi ne bilo najboljše, da bi poslal še Jurčka z računi vred domov?

Na beraško palico naju spravi, če ga imava še nekaj časa. Hujši je, kot sedem egiptovskih nadlog. Zakaj mu nisem dovolila, da bi se bil šel drsat, morda bi se bil udrl in srečno utonil.«

Že vidim, da me nihče ne mara. Domači so me poslali sem, ker sem jim doma na poti in odveč, sedaj pa želi gospa Pitkinova, da bi bil mrtev. Spomnil sem se, kaj mi je storiti. Ne-koč sem bral v časopisu: »Iščem zdravega dečka, da ga posinovim.« Hočem se dati posinoviti in zdrav sem tudi, o tem se pa še nikomur sanjalo ne bo, kako sem navihan. Vsak me bo imel za pridnega dečka. To se bo namazal, kdor me vzame! Zvečer bom napisal in Jaka bo nesel v uredništvo. Sestavil bom takole: »Mal, zdrav deček želi, da ga kdo vzame za svojega.«

16. Zapoden iz šole.

To je bila reč zadnji večer, ko sem prišel domov! Izprevodniku so naročili, da naj prav dobro pazi name, in zadnje profesorjeve besede, ki sem jih slišal, so bile naslednje: »Pazite na dečka, izprevodnik! Zelo nevaren je, če tudi nedolžno izgleda. Jaz sem ga moral spoditi iz svojega zavoda.«

Ko mi je prišel prešcipnit listek, se mi je smejal.

»Kaj pa si naredil, dečko, da so te zapodili. Saj si kot jagnje. Kdo bi si mislil, da si tak porednež!« Pri zadnjih besedah me je pobožal.

»Oh, celo vrsto nagajivih slučajev sem zakrivil,« sem odgovoril. »Profe-

sorju sem napravil velike stroške, ker je moral kupovati nove barovke, toda vedno se je vse pripetilo le slučajno — nikdar nisem nalašč nagajal, nikdar! — Samo smolo imam. Zelo sem nesrečen,« sem zdihnil. »Zadnje pa, kar se mi je pripetilo, je sodu — ali pravzaprav Pitkinovi gospe — izbilo dno.«

»Dobro,« je rekel, »precej pridem nazaj in potem mi poveš, kako se ti je to pripetilo.«

Kmalu je prišel nazaj in je prise-del k meni.

»Ali morete verjeti, gospod izprevodnik,« sem vprašal, »da so spodili malega dečka — res dobrega, pridnega malega dečka — samo zato iz šole, ker si je v kuhinji vzel košček potice?«

»To bi bilo pa v resnici hudo,« mi je odvrnil in nekaj pomišljal.

»No, storili so!« sem rekel. »Vse, kar sem zakrivil, je, da sem vzel košček potice in nekaj testa v kuhinji. Nesel sem vse skupaj v svojo sobo, ker profesorja ni bilo doma, imel je nekje v mestu predavanje v dobrodelen namen. Potico sem pojedel, s testom sem pa imel druge namene. Gospa je bila sama doma in šla je za nekaj časa v kuhinjo, kuharici povedat, da ne sme porabiti preveč jajc za ocvrte ribe, jaz sem pa porabil priliko ter smuknil v njeno sobo. Tam sem si razmazal testo po obrazu, da je bil podoben potici in se ogrnil z belo rjuho, ki mi je segala prav do tal. Tak sem se potem vsedel na stol v kotu sobe ter čakal. Bilo je že popolnoma temno v sobi in ko je prišla gospa s svetilko v roki, je padala svet-

loba ravno na moje res strašno obličje. Zakričala je in zbežala. Vse bi bilo dobro in nič bi se ne bilo zgodilo, da ni neumna babnica svetilke izpustila iz rok. Vnela se je preproga na tleh in pričela je goreti tudi njena obleka. Gotovo bi se bila strašno opekla, ako bi ne bil pritekel Jaka in jo zavil v svoj površnik. Odnesla je samo malo opekline na roki; obleka je seveda za nič in od strahu jo je prijel krč. Rekla mi je, da sedaj pač dobro ve, zakaj me ni mama marala imeti doma, da me pa tudi ona ne mara obdržati in če bi ji oče plačal tudi 10.000 goldinarjev na leto. Žal mi je bilo, da si je sežgala novo obleko in ponujal sem ji cekin, katerega sem prinesel še od doma, a ni ga hotela sprejeti. Rekla je, da bo že očetu račun poslala. Kak obraz bo napravil papa, ko bo prejel račun! Toliko nesreče se mi je pripetilo! Dan za dnevom sem bil v novi zadregi!

Gospod izprevodnik, ali morda ne rabite dečka moje starosti in velikosti, da bi prodajal časopise pri raznih vlakih ali druge potrebne stvari? Zelo rad bi se sam vzdrževal, ker sem jim doma že doslej napravil velikanske stroške!»

Odgovoril mi je, da morajo take posle opravljati starejši dečki.

»Sedaj pa, dečko moj,« je rekel, »sedi mirno na tem prostoru; tukaj imaš časopis s slikami; oglej si ga. Večkrat bom prišel pogledat, kako se imaš.«

Zahvalil sem se za njegovo skrb. Ko je izginil v sosednjem vozu, prišel je deček, ki je ponujal na prodaj slad-

korčke. Kupil sem si štiri zavitke in mu dal zanje 1 goldinar. Upal sem, da tudi jaz lahko poskusim tako trgovino. Skočil sem pokonci ter šel ponujat: »Kdo kupi sladkorčke!«

Ljudje so se mi smejali, toda nihče ni hotel ničesar kupiti, odprl sem torej vrata in hotel iti v sosednji voz.

Strašansko je pihal veter in vozovi so se tresli na vso moč, nato me je pa nekam vrglo in prvo, česar se zopet spominjam, je, da sem tičal sredi velikanskega snežnega kupa. Ušesa sem imel zatlačena s snegom, usta polna — ni bilo ravno preveč prijetno. Vlak je bil že daleč, daleč, ker je vozil z bliskovo hitrostjo in bil sem čisto sam sredi nepregledne ravnine. Gospica Hafen je jokala, ker sem moral oditi iz zavoda in pri slovesu mi je vtaknila kos potice v žep; vzel sem jo torej in pričel jesti. Tudi zavitek sladkorčkov sem rešil, ker sem ga cel čas krčevito držal v roki.

Mislil sem si, da si z njimi vsaj nekoliko lahko osladim grenko smrtno uro, če že moram poginiti osamljen in nepoznan od mraza in lakote. Ko čez nekaj časa dvignem glavo, da bi se razgledal po okolici, ves osupnjen zapazim, da vlak prav po rakovem načinu vozi nazaj. Smejati sem se moral; vsi izprevodniki, mašinst, kurjač ter množica popotnikov so zijali skozi odprta okna ter pričakovali, kdaj se jim pokaže prvi znaten kos mojega trupla. Mislili so namreč, da sem se razbil kot steklenica, ki iz višine prileti na ka-

men. Kakor hitro se je vlak ustavil, izstopilo je najmanj dvesto ljudi.

Izprevodnik je bil bled kot zid, ko je pa zagledal, kako mirno jem svojo potico, se je strašno vjezil:

»Ali mi greš hitro sem!« je zarenčal. »Že sedaj imamo deset minut zamude. Vstopi, navihanec! Kakšne burke pa uganjaš z nami?«

»Žal mi je, gospod izprevodnik,« rekel sem. »Nič več ne grem iz voza. Tudi sedaj nisem nalašč padel vun, in kriv nisem jaz, temveč voz, ki je tako odskakoval.«

Potisnil me je skozi duri in zelo mi je bilo neprijetno, ker so gospe jokale nad menoj in tipale moje noge in roke, če vendar ni kaj zlomljenega. Za enkrat sem moral opustiti misel na sladkorno trgovino, a sklenil sem v srcu, da na vsak način nekaj začnem, s čimer se bom preživil in naj se mi potem pripeti, kar hoče.

Sam izprevidiš, dragi dnevnik, da izprevodniku vendar nisem smel zapupati resničnega vzroka, zakaj so me zapodili, ker bi bil gotovo precej prepričan, da sem nalašč storil. Le prav poreden in navihan deček se more predrzniti poslati Pitkinovi gospej list z razžaljivo vsebino. Na pismu, ki sem ga poslal gospici Hafen, sta bila naslikana dva golobčka in vsebina je bila naslednja:

»Potrudil se bom, da se poboljšam in izpolnim vse Vaše želje.

Pozdravlja Vas Vaš mali

Jurček.«

Gospeljino pismo se je pa glasilo:

»Dišeča je cvetka,
nagelj rdeč;
ti si pa taka,
kot trn bodeč!«

Mogoče je, da je Jaka to napisal, a ona je trdila, da dobro pozna mojo pisavo. Pa kaj pismo; to je še nedolžna burka. Pritrdil sem tudi košček mesa na trnek, in to je požrla njena dragocena kavkaška mačka; pa to naj bi že še bilo, toda ravno isti deček je tudi ribaril v stekleni posodi in vse zlate ribice izvlekel iz vode; pa tudi to bi bila še prenesla, ako bi se ne bil v nedeljo popoldan na drsališču udrl, da so mu komaj še rešili življenje, ko so ga izvlekli izpod ledene skorje. Gospa se je tako prestrašila, da je še sedaj bolna na živcih. Radi razburjenja niti spati ni mogla, posebno, ker si je ta deček prihodnji dan počrnil obraz in roke s črnilom, vzel v roke kuhinjsko metlo ter zlezel v dimnik, dokler mu ni izpodrsnilo, da je padel na glavo in si jo skoraj razbil, — pa še to bi bila pozabila in odpustila, ako bi ji ne bil pripel na hrbet listka z napisom: »Sod, ki se vedno razliva«. No, tudi to je bila le burka, radi katere bi se ne bila posebno jezila, ako bi ne bil iz besednjaka izrezal vseh podob in jih nalepil na zid pri svoji postelji da se nekoliko zabava, če se prezgodaj zbudi, in če bi ne bil polomil profesorjevih zlatih očal in če bi se ne bil navadil pokašljevati prav tako kot profesor. Še vse to bi bila gospa oprostila, toda navsezadnje me

je poklicala v svojo sobo, da bi se pri njej učil zemljepisja, pa ujel sem pinča in ga oblekel v njeno nočno jopico, potem ga pa spodil, da je letel po celem mestu tako našemljen. To je bil vrhunc in krona.

Ko se je izprevodnik vrnil, je že pozabil na ono zamudo in se ni več jezil. Ampak šli smo kakor blisk! Zdelo se mi je najboljše, da nič več ne nadaljujeva pogovora o mojih doživljajih; on pa mi je rekel: »Kako srečo si imel, dečko, da si priletel ravno na kup snega! Drugič bi se ti najbrže ne izteklo tako dobro. Rojen si za vislice.«

Pripovedoval sem mu nato, da sem enkrat že ušel in se seznanil ob tej priliki s prav prijaznim izprevodnikom.

»Ako se bodo doma jezili, ker sem bil izključen,« sem rekel, »potem bom pisal Vam, gospod izprevodnik, in k Vam pridem stanovat.«

»Ne bo se ti posebno izvrstno godilo, ker sem star samec.«

»Tem bolje,« rečem, »naju vsaj Vaša gospa ne bo mogla jeziti. Moje sestre so resnično ljubke, lepe in elegantne deklice, a dečku moje vrste ne dovolijo ničesar. Zastonj jih vedno prosim, da bi smel žogo metati ali se kako drugače zabavati v salonu, kadar zunaj dežuje. Posadile bi me najrajši na osmoljen stol, da bi niti vstati ne mogel.«

»Povejte mi, gospod izprevodnik, ali Vas ni nobena marala, da ste ostali samec?«

Parkrat je vzdihnil in bil nekaj časa žalosten, pa kmalu se mu je lice

razvedrilo in vprašal me je, če me bodo sestre čakale na kolodvoru. Ker sam nisem natanko vedel, mu nisem mogel dati določnega odgovora.

»Rad bi jih videl,« rekel je. »Smo že tukaj, prijatelj.«

Nekaj mi je stisnilo grlo in jokal bi bil, da nisem požrl solz; zagledal sem Petrovo trgovino in čuvaja z leseno nogo ter kolodvor. Izprevodnik mi je pomagal izstopiti in istinito, tu sta bili Suzi v lepem novem klobuku in plašču — strašno lepa ter Elza tudi zelo ljubka; objeli sta me ter poljubili in Elza je rekla: »Jurček, ti malopriden, poreden, ljub in dober bratec, daj, da te poljubim!«

»Gospod izprevodnik, tu sta moji sestri!« sem zaklical. »Žal mi je radi Vas, ker sta obe že zaročeni. Z Bogom! Ob priliki nas obiščite! Ali nimam lepih sestic?« Pozdravil je in se smejal, pa tudi inženier ter ostali so pozdravili in zavpili: »Živijo! Zdrav Jurček!« Prav srčno smo se poslovili.

Tudi Beti me je pričakovala na kolodvoru ter se smejala in zaeno veselja pretakala solze kot petleten otrok.

»Zelo te je manjkalo, Jurček, in bilo nam je vsem dolgčas, ker ni bilo poredneža doma.«

»Res je to,« je pridejala Suzi. »Zaklali smo pitano tele, ker se je vrnil izgubljeni sin — že je na mizi.« Ono o teletu vseeno ni bilo res, pač pa smo jedli ocvrte piščance, ostrige, šunko, torte — sploh celo kopo dobrih reči.

Zajemal sem, kakor da bi se bil preštano postil, kar sem odšel od doma.

Vsi so zrli name ljubeznivo, samo očetu se je obraz precej podaljšal, ko sem mu predložil profesorjev račun, in mama je nenadoma obledela, ko sem pripovedoval doktorju, kako imenitno da sem padel iz vlaka. Doktor Mor je bil zelo vesel, ker sem se vrnil; sedaj je skoraj vedno pri nas, ker še pred pustom s Suzi poročita. Najbolj dobrikal se mi je pa hektor.

Po večerji je rekel papa: »Od dne do dne postajaš starejši in jaz želim, Jurček, da pričneš novo življenje. Ne napravljaj več toliko neumnosti. Dvakrat premisli, preden enkrat narediš —« vrata so se hotela zapreti in priščipniti hektorju rep in papa je zavpil: »Drži jih, Jurček!«, toda čakal sem, ker sem moral dvakrat premisliti in — rep je ostal med vratmi.

Doktor mi je obljubil, da me bo učil medicine, ko postanem nekoliko večji. V njegovem površniku, ki je visel v predsobi, sem našel škatlico z zdravili, in ker sem se hotel takoj lotiti zdravilstva, vzel sem trohico belega praška in ga vsul veverici v gobček. Danes popoldne sva jo z Janezkom zagrebla na vrtu, ker je poginila.

Kako prijazna je vendar moja sobica! Krasne sanje sem imel zadnjo noč. Beti se je precej zredila, drugače je pa zelo ljubka deklica. Srce imam polno. Sklenil sem, da hočem biti priden, dokler diham in živim, in sedaj, lahko noč, ljubi dnevnik; veseli se, tvoj gospodar se je poboljšal!

N. B. Z Janezkom sva porabila za veverično krsto Suzino šivalno škatli-

co, katero ji je doktor podaril za Božič. Morda ji ne bo to čisto po volji, vendarle je pa uboga živalica morala imeti krsto, in po pravici rečeno — krsta je bila krasna.

17. Poglavlje o mački.

Doktor Mor in Suzi sta zaroko razdrla. Za Suzi je to velika nesreča, posebno ker ima že vso balo izgotovljeno. Bojim se, da bo prišla že iz mode, preden dobi drugega, doktorju enakega, kajti mode se menjavajo zelo hitro in tako izvrstnih ljudi, kot je doktor, je jako malo.

Ženitovanjska potica se pa že ne bo pokvarila, dokler z Janezkom veva, kje je spravljena. Krasna potica je in zelo pripravna za dečka, ako se gre drsat, ali če ga do večerje ni domov.

Pretečeni teden je bilo neko naznanilo v časopisu. Suzi je radi tega jokala, da je imela oči rdeče kot bi si jih bila posula s papriko. Naznanilo se je glasilo:

»Veliko razburjenje vlada v boljši družbi radi vesti, da se je neka zaroka v najvišjih krogih razdrla. Kakor se nam naznanja, so poročna oznanila že tiskana in deloma celo porazdeljena, a ženin in nevesta niti ne pogledata drug drugega. Znano ni, kaj da je vzrok te nepričakovane spremembe, le toliko je gotovo, da gospod ni kriv razdora.«

Zelo se mi smiliš, uboga Suzi! Kako vesel sem, da niti ne slutiš, da je lasten bratec ta dopis priobčil! Hudo je, če človeka dan za dnevom peče vest. Oh! samo jaz sem kriv, da se je zaroka

razdrla. Vse bi bilo dobro in mirno, če bi le Suzi ne imela preveč porednega brata. Vendar pa mislim, da je ta presneti Edizn — ali kako se že imenuje — več kriv, kakor jaz. Zakaj je pa iznašel električno? Dan za dnevom se je sukal pogovor samo o gospodu Ediznu, koliko da si bo zaslužil in kaj je pravzaprav električna. Doktor je pravil doma, da ima tudi baterijo v stranski sobi pri svoji lekarni, kar mi je bilo pa že znano, ker mi je že enkrat dal električen držaj v roko in takoj me je nekaj čudno pretreslo. Povedal sem o tem Janezku in zjutraj sva čakala, da se je odpeljal s kolesom, potem sva pa zlezla skozi okno v stransko sobo. Vtil sem iz steklenice neko tekočino v baterijo — kakor je storil tudi doktor pri meni — in podal nato držaje Janezku. Poskočil je kvišku, potem pa padel na tla in obležal.

Kričal sem nanj, da naj držaje izpusti, a ni se zganil, temveč ležal iztegnjen kot mrlič. Sam sem nato odstranil držaje ter ga klical, da naj se vzdigne, a ni me hotel slišati in ubogati. Ker ga imam zelo rad, sem se bal zanj in poklical sem nekaj mož na pomoč, ki so pa morali istotako prilezti skozi okno. Močili so ga z vodo, mene pa grdo gledali, ker so mislili, da sem ga jaz umoril; zmerjali so me z zlobnim dečkom, in ko so ga prinesli domov, me Janezkova mati niti poslušati ni hotela. Vesela naj bo, da se je po dolgem, dolgem času vendar zavedel. Doktor mi je tudi nategnil ušesa in mi nekaj krepkih povedal. Rekel je, da mu bom pokvaril

vso prakso, kajti ljudje se že sedaj baje branijo jemati njegova zdravila, ker se boje, da sem imel jaz svoje prste vmes. Pravil mi je tudi, kako prijeten mali deček sem, če se le spodobno obnašam. Ukazal je, da se ne smem ničesar več v lekarni pritakniti.

Obljubil sem mu, da nikoli več kaj napačnega ne napravim. Svojo besedo sem hotel tudi resnično držati, toda ko sem prišel prihodnjič k njemu, sem zapazil malo miško, ki je neprestano skakljala okrog male luknjice v tleh. Ker sem mu napravil že toliko škode, hotel sem mu sedaj storiti uslugo, in ko je šel proti večeru k nam na čaj, spustil sem mačko v lekarno, da miš vjame in pojé. Po večerji je obiskal še Suzi in precej dolgo ga ni bilo nazaj.

Ko se je vrnil in prišel do lekarne — v prvi sobi na levo ima namreč svojo spalnico — ga je zmotila v sladkih mislih najstrašnejša mačja godba. Zdelo se mu je, da tisoč mačk skupaj mijavka. Odprl je torej hitro vrata in prižgal luč.

Uboga mucka! Miš ji je namreč ušla na polico, a mačka je skočila za njo in prekucnila veliko število steklenic in posodic z zdravili na tla. Kdo bi bil to pričakoval! Steklenice so se razbile in grda zdravila so tekla po lepi novi preprogi. Najslabše se je pa godilo mački sami. Prebrnila je steklenico, v kateri je bil vitrijol in po nesreči potem stopila v tekočino; kdo se bo zato čudil, da je mijavkala na vse pretege in doktorju, ko je prižgal luč, prašnila naravnost v obraz. K sreči je pravočasno

dvignil roko, ker gotovo bi mu bila sicer izpraskala oči; tako se je pa rešil in le na čelu in nosu je odnesel sledove njenih krempljev. Ko se je je slednjič otresel, skočila je skozi duri in od takrat je nihče več ni videl. Strašni vitrijol je popolnoma razjedel preprogo, kar pa ni najhujše, kajti preden je steklenica priletela na tla, je še padla na divan in vitrijol se je razlil po novi obleki, katero je doktorju prav tisti dan prinesel krojač in v kateri je hotel iti k poroki. Nesreča je bila res splošna.

Ne bilo bi pa prišlo še do razdora, ker tega je zakrivila Suzi sama. Prihodnji dan je namreč prišel doktor k nam, da bi pojasnil nesrečo, ki ga je zadela, a Suzi se ni mogla vzdržati smeha, ko je zagledala njegov z obliži pokriti obraz in se je jela na vse pretege smejati, posebno ko je zapazila, da je njegov nos še enkrat debelejši kot navadno. Nekaj časa jo je kislega obraza poslušal, ko pa le ni bilo konca, je jezno izpregovoril: »Mogoče, da se vam zdi vse to šaljivo, gospica Haker, a zame je smrt. Sit sem že vašega malega bratca in — ne zamerite, tudi vas, ako mi tako izkazujete hvaležnost za vse, kar sem že pretrpel. Ne mislim se ženiti v rodbini, ki ima v svoji sredi navihanca, kot je Jurček. Gospica Haker, torej z Bogom — za vedno!« Trdo je zadržal vrata za seboj in odšel moško kot bi bil kol požrl.

Seveda se je nato Suzi hitro prenehala smejati, a vse zastonj; minilo je od takrat že štirinajst dni, pa ni še prestopil našega praga.

Vsa hiša se sedaj radi mačke srdi nad menoj in nihče ne pomisli, da sem jo iz najboljšega namena zaprl v lekarno. Kdo bi si pa tudi mogel misliti, da bo morala Suzi ostati stara devica, samo zato, ker sem spustil mačko v delavnico njenega ženina, da si tam vjame miško? To je samo moja vsakdanja smola. Nesrečen fantiček sem. Suzi ne je skoraj nič, manj kot navaden vrabec, in Elza me klofi vselej, kadar me le doseže. Mislím, da se ne bo doktor preje povrnil, če dobim par klofut več ali manj. Suzi pravi, da bi mu lahko oprostila vse drugo, ko bi le onega dopisa ne bil poslal v časopis. Ali ga je morda on poslal? Tresem se in molim, da bi nikdar ne izvedela pravega povzročitelja onih vrstic. Precej takih sem že uganil in izšlo se mi je srečno; da bi jo le tudi sedaj dobro izpeljal.

Sinoči je Suzi zopet hudo jokala. Z Elzo sta bili v sobi in jaz sem v mali čumnati zraven ravno razrezoval Elzino galošo, ker sem si hotel iz nje napraviti žogo. Razgovarjali sta se, da doktor sedaj zahaja redno vsak večer k Nežiki Štajn.

Ljudje pravijo, da je Nežika najlepša deklica v mestu, odkar se je omožila naša Lili. Suzi je seveda zdaj grozno ljubosumna in jokala je dolgo, dolgo ter niti k večerji ni hotela iti. Skrbelo me je že, kako bom prišel iz čumnate in čakati sem moral neznosno dolgo, preden sem skrivaj smuknil na hodnik. Elza misli, da so ji galošo podgane nekam zavlekle.

Ko sem sam použival svojo večerjo, katero mi je prinesla moja zlata Beti, sem premišljeval in premišljeval ter prišel do sklepa, da nisem vreden, da jem potice in druge dobrote tega sveta, medtem ko Suzi lahko lakote in žalosti umrje. Sklenil sem nekaj storiti, da nezgodo popravim. Jaz sem ji žalost naprtil in jaz ji jo hočem odvzeti. Rekel sem Beti:

»Če bo kdo vprašal po meni, povej, da sem šel prijatelja obiskat in da se v pol ure vrnem. Ni potreba, da bi skrbeli zame.«

Smuknil sem pri zadnjih vratih na ulico in čez kakih deset minut že pozvonil pri Štajnovih.

»Ali je gospica Nežika doma?« sem vprašal.

Vratarica mi je pritrdila in zato sem jo vprašal, če bi lahko za trenutek z gospico govoril. Rekla mi je: »Kar v salon pojdi.«

Vzel sem klobuk in šel.

Nežika je stala pri glasovirju in bila nebeško lepa; krasno oblečena, cvetočih lic in lepo počesana.

Pričela se je smejati, ko me je zagledala.

»Kako se pa imaš, Jurček?« vprašala je.

»Ali ste že kdaj čitali zgodbo o mački, ki je preobrnila lonec kave, gospica Nežika?«

»Kolikokrat že!« mi je odgovorila.

»No, pogledjte,« rekel sem, »nekaj podobnega se je pred kratkim pripetilo doktorju. Ali se vam zdi to pošteno, gospica Nežika, da ta doktor hoče moji

sestrici streti srce, samo zato, ker mu je mačka pobila nekaj ničvrednih steklenic? Prosim, da mu poveste, ako pride sem, da Suzi nič ne je in da ji je že vsa obleka postala preširoka. Recite, da sem vam to povedal jaz, Jurček Haker. Smejala se je zadnjič zato, ker je dobila iz strahu histeričen napad, in doktor bi že lahko vedel, da se histerični ljudje morajo smejati, če bi prav rajše jokali. Sramotno je ravnal z njo, prav sramotno, in kakor gotovo živim, tožil ga bom radi dane besede in ko odrastem, pozovem ga na dvoboj. Ne bo mi ušel!»

Komaj sem izgovoril zadnje besede, položil mi je nekdo roko na usta in me dvignil na rame; ko sem pogledal, sem spoznal, da sedim na doktorju! Lepa reč!

»Ne, Jurček, ne bova se tepla,« rekel mi je. »Rajši bodiva zopet dobra prijatelja. Meni se ne godi nič boljše kot tvoji sestrici. Mislim, da bo najboljše, ako grem s teboj domov in ji sam vse povem. Gospica Nežika naju bo že oprostila.« Šla sva torej.

Ko sva prišla domov, sem mu rekel: »Kar v salon stopite, gospod doktor; jaz jo grem pa klicat. Gotovo joče v svoji sobi. Drugi domači so v obednici.«

Nato sem tekkel po stopnicah, planil v Suzino sobo in zavpil: »Kje pa si, Suzi? Hitro pojdi, v salonu je predstava. Cirkus Barnum je prišel.«

Zgrabila me je za roko, da se še sedaj poznajo črni odtiski cele roke.

»Kaj praviš, Jurček?« je vprašala kar brez sape.

»Pravim, da kdor se nazadnje smeji, smeji se najboljše.«

Med tem je pa že kot veter zletela po stopnicah. Tekel sem na vso moč za njo, a nisem prišel pravočasno, ker sem spotoma navil uro v predsobi, a zlomilo se je pero, ker je bila dan poprej navita in sedaj jo bo moral najbrže urar dobiti v roke. Ko sem slednjič prišel do salona, je bil tam prizor! — no, spustimo rajši zagrinjalo. Jurček je sedaj v največji milosti. Nič posebno se niso vjezili, ko so videli, kako se je skrčila ženitovanjska potica. Suzi je rekla dobrovoljno: »Vsaj lahko drugo spečemo«.

Poročila se bosta precej, ko se pozdravi doktorjev nos.

18. Jurček si napravi zmaja in ga izpusti.

Rozika Princ bo povabila večjo družbo na večerjo; Rozika je že čisto velika deklica, kajti pri večerji se bo praznoval že njen deseti rojstni dan. Pravila mi je, da se bodo izvrstno zabavali; igrali bodo na glasovir in plesali; tudi jedila bodo najboljša, samo ona ne ve, če me sme povabiti, ker sem preveč poreden. Mama ji je rekla, da naj me raje izpusti. Pojasnil sem ji, kako silno se moti, če misli, da sem še tak navihanec kot prej in svetoval sem ji, da vpraša mojo mamo, ki ji bo povedala, kako priden in zgleden deček da sem v zadnjem času. Zagrozil sem

ji, če bo tako neolikana in me ne povabi, da je tudi jaz ne povabim, ko na svojega godu dan priredim zabavo, kar mi je mama že obljubila, če bom priden. Ustrašila se je torej in me povabila za jutrnji večer. Doma so rekli, da smem iti.

Sedaj hodim doma v mestno šolo; upam, da se bom kmalu popolnoma privadil branju in pisanju, kajti učitelj trdi, da po prebrisanosti postanem še lahko predsednik Združenih držav, samo pazljivosti mi manjka. Kdor je hodil v šolo, dobro ve, kako težko je ostati pazljiv in zasledovati pouk. Po zimi sicer ni muh, vendar je pa dela čez glavo, če hoče kdo metati papirnate kroglice ali opazovati, kaj delajo drugi učenci, ali pa celo na tablico narisati učitelja z dolgim in debelim nosom, potem hitro pokazati sliko po šoli in nato izbrisati. Prijetno je tudi pod klopjo jesti jabolko, ker je to prepovedano, ali pa napraviti učitelja nervoznega s pisalom, ki tako grdo škriplje po tablici. Učenje mi vzame skoro ves prosti čas, vendar sem pa precej bolj zadovoljen kot v pustem zavodu.

Elza pravi, da je doma prijetno kakor v nebesih, kadar sem v šoli, in vprašal sem jo, če potem tudi angeli hodijo samo takrat k nam, ker jaz nikoli nobenega ne vidim. Prosil sem jo, da bi mi naredila papirnatega zmaja, a odslovila me je, češ da pred poroko sploh nima časa, da bi se ukvarjala z menoj. Vsi dečki imajo sedaj zmaje, ker je pravi čas za to igro; preneumno

je, da bi jaz samo gledal, kako jih izpuščajo in skakal za njimi. Sklenil sem, da bom šel k mizarju, ki mi bo prodal dve palici in potem si sam pomagam iz zadrege; vsaj ga lahko nemoteno delam v svoji sobi; vzel bom papanov gumi, mamine škarje, par časopisov in klopčič vrvice. Naredil si ga bom, še preden grem zjutraj v šolo.

Sedajle bi moral iti k Rozi na večerjo, pa ne bo kruha iz te moke. Sedim namreč samotni v svoji sobi in vrata so od zunaj zaklenjena. Gotovo se bodo izborni zabavali in dobro počutili pri izvrstni večerji — jaz pa ne dobim ničesar. Zadnje, kar sem jedel, je bila malica, ki sem jo dobil ob 11. uri dopoldne.

Prazen sem v svoji notranjščini kakor trobenta. Pa kaj se brigajo brezsrčni starši za to, če trpim? Nje nihče ne zapira in nobeden jim ne reče, da morajo iti brez večerje spat; nihče jih ne klofuta, ali jim ukazuje, da morajo sedeti mirno na stolu in držati jezik za zobmi. Tudi se jim ni potreba ravno takrat učiti slovnice ali računstva, kadar hočejo iti na izprehod. Seveda — veliki so in zato ne poznajo čutov in nagnenj svojega malega Jurčka.

Naredil sem si danes zjutraj krasnega zmaja, kakor sem že sinoči sklenil. Zgodaj sem bil na nogah in v nogavicah sem se splazil v pritličje, da si poiščem, kar rabim; bal sem se, da bi koga ne zbudil. Včeraj nisem šel k mizarju, ker sem opazil papanov dežnik in videl, da tam lahko dobim potrebne palice; splazil sem se torej v predsobo,

odlomil od dežnika potrebne palice in odrezal tudi svilo, da napravim zmaj rep. Najprej sem naredil dolg, dolg rep. Potem sem narezal papir, ga navel na palice in pred zajtrkom je bil zmaj že gotov; skril sem ga pod posteljo, dokler ne grem v šolo.

To predpoldne sem prišel prav pozno v šolo — pravzaprav sem prispel do učne sobe šele pozno popoldne, ko je pouk že minil in učitelj odšel domov. Cel ljubi dan sem se moral z zmajem ukvarjati. Vrvica, na kateri sem imel privezanega, je bila zelo dolga in radi tega sem porabil mnogo časa, preden sem celo odvil in zopet navil. Učitelj je prišel domov vprašat, če je mali Jurček bolan, ker ga ni bilo v šolo, in na ta način se je vse izvedelo.

Ko sem hotel torej zjutraj iti v šolo, smo skupno z drugimi učenci pričeli izpuščati zmaje; ker je bil precej močan veter, so zelo lepo splavali v višavo. Moj zmaj je v početku krasno letel, nato se pa nenadoma zasukal ter padel na glavni cesti nekemu konju na glavo. Konj se je splašil in zdirjal z vozom z bliskovo naglico, dokler ni zadel v obcestni kamen. Voznika je odneslo z velikansko silo z voza in pri letel je z glavo v bližnji steber. Neumno se mi zdi, da se je steber odlomil kakor slamica. Najbrže bodo morali novega postaviti. Nekateri pravijo, da se je voznik ubil, drugi pa mislijo, da se bo počasi zopet zavedel. Če ostane pri življenju, upam, da se bo v bodoče toliko spametoval, da ne bo napregal

več plašljivega konja, ker neumen konj je vedno nevaren.

Neki gospod mi je ukazal, da ne smem na glavni cesti spuščati zmaja. Šel sem torej h kolodvoru, ker sem vedel, da se lokomotiva ne splaši tako hitro in sem ga tam izpustil. Vsi svetniki, kako je šel! Dovolil sem Janezku, da je nekaj časa držal vrvico, in rekel mi je, da leti kot orel. Krasno sva se zabavala, le ko sva ga hotela zopet potegniti na tla, obtičal nama je na visokem drevesu in se tako zamedel, da ga nisva mogla izvleči. Poskušala sva in poskušala, slednjič sem se pa spomnil, da imam v žepu 10 krajcarjev, ki mi jih je predvčerajšnjim podaril doktor, in ta denar sem obljubil Janezku, če spleza na drevo in vrže zmaja na tla.

Sam bi ne bil rad plezal gor, ker mi je mama že večkrat rekla, da naj ne lezem po visokih drevesih, ker lahko padem na tla.

Janezek je rekel, da se boji, a rekel sem mu: »Ne bodi no neumen, Janezek! Nisem mislil, da si tak strāhopec. Koliko prest lahko dobiš za to desetico!«

Plezal je nato, a ni dosegel še polovice visočine, ker se je spustil, ali pa se mu je odlomila veja in padel je na tla; zmaj je bil torej prvi dan svojega življenja že tudi izgubljen, kar je bilo zelo neprijetno zame. Janezek se je pri padcu malo poškodoval. Zlomil si je nogo; 6 tednov bo moral ležati. Doktor Mor mu je kost uravnal in jo povezal med palice. Ubogi Janezek, tako rad bi ga šel obiskat, a njegova mati me

ne pusti k njemu. Kakor mi je pravila Beti, se je Janezkova mama zaklela, da precej, ko sinček ozdravi, odide iz mesta, ker ga noče pustiti v moji družbi, kjer je življenje njenega ljubljenca v vedni nevarnosti. Zelo neolikana in surova je; vsaj imam Janezka rad in nisem ga hotel spraviti v nesrečo. Ali sem vedel, da bo padel? Če bi se bil trdno držal, kakor sem mu naročil, ne bil bi padel, temveč si še celo desetiško prislužil. Rad bi ga videl, kako izgleda, ker je v palice povezan. Beti je pravila, da je tudi njegova mati zbolela; Bog ve, zakaj? Saj si vendar ni tudi zlomila noge. Nekateri ljudje so že tako bedasti, da človek ne ve, kaj naj si o njih misli.

Beti mi je tudi povedala, da je papa strašno razjarjen, ker sem mu pokvaril najboljši dežnik; našli so kosce svilene strehe v moji sobi in zato takoj vedeli, da sem ga jaz razrezal. Ko sem prišel domov, zgrabil me je za sukno, potisnil v sobo ter zaklenil vrata; nihče — niti Beti — mi ni prinesel kaj za želodec. Najboljše bi bilo, če bi vsi poredni fantiči izginili s sveta, ker drugače jih stariši preveč mučijo s stradanjem in drugimi egiptovskimi nadlogami; cel dan sem se trudil z igranjem in na večer moram tolažiti stokajoči želodec. Pasje življenje! Če bi le vedel, kje ima svoj sedež društvo za varstvo živali, precej naznanim, kako surovo ravnajo z menoj. Janezek je itak še premajhen, da bi šel nocoj k Rozki Princ povabljen na večerjo, torej mu je lahko vse eno, če si je tudi

zlomil nogo. Stregli mu bodo radi tega še bolj in jedel bo vse, kar bo le hotel. Oh, kako sem vendar lačen! Želim si, da bi bil na Janezkovem mestu. Še bolj bi si želel, da bi sedel pri Rozki na večerji in jedel za mizo sladoled.

Želim si, da bi bil Robinzon in pobiral pečene školjke ob morskem obrežju. Kako lepo bi bilo, če bi naenkrat zrastle v moji sobi čudežno drevo, polno rdečih črešenj in sladkih jabolk. Če bi imel kako luč, bi vsaj lahko o teh dobrih stvareh bral, tako pa moram celo v svoj ljubi dnevnik pisati pri oknu ob luninem svitu. Vsako tudi najmanjšo tolažbo in zabavo so mi odtegnili. Vlegel se bom v posteljo in morda se mi sanja o mornarju, čigar čolnič se je razbil, katerega so pa naši drugi mornarji ter ga napojili in nasitili.

Bil je bolj srečen kot mali Jurček.

19. Prvi april.

Snoči in pedsnočnjim nisem spal doma, ker sem nenadoma moral obiskati svojo Lili in radi tega tudi nisem mogel tebi, dragi dnevnik, doslej povedati najnovejših dogodkov. Vedeti moraš namreč, da je bil predvčerajšnjim prvi april, ki se tudi imenuje dan vseh norcev. Drugi dečki so si že mesec dni pripovedovali, kaj vse hočejo napraviti, jaz sem pa mirno sedel v svojem kotu in premišljeval kot sova, o kateri trdi papa, da je posebno globoko misleča žival.

Strašno mi je bilo dolgčas, odkar si je Janezek nogo zlomil; njegova

mati mi nikakor ne dovoli, da bi ga prišel obiskat, in pravijo, da vedno nosi nabit samokres v žepu in bi me takoj ustrelila, če bi prestopil prag njene hiše. Zelo se mi je zaželelo po kaki nedolžni burki. Vsi se pritožujejo, da je v mestu zelo dolgočasno, ako Jurček ne poskrbi za kako zabavo. Da bi bila le Suzi že skoro poročena; prihodnji teden bo ženitovanje, če se kaj ne pripeti. Pa vrnem naj se k prvemu aprilu.

Ker je prejšnja mestna hiša vsled neumnosti nekaterih deklic, ki so se male miške smrtno prestrašile, pogo-rela do tal, sezidali so meščani novo. Ta je veliko lepša in v zvoniku ima tudi zvon, s katerim naznanjajo, ako je izbruhnil ogenj kje v obližju. Dobro torej; zadnji dan marca sem se izvrstno navečerjal in vtaknil v žep še velik kos ženitovanjskega kolača, potem pa šel v mestno hišo, kjer se je ravno vršilo zborovanje družbe treznosti. Predsednik te družbe je sam zase hud pijanec. S seboj sem vzel še enega dečka, kateremu sem podaril svoj žepni nožiček in velik kos potice, samo da je šel z menoj. Ko je seja minila, skrila sva se pod klop; précej burk sva ugnala, ko je mestni birič svetilke pogasil in zaklenil vrata.

Beti mi je povedala, da mama samih skrbi celo noč ni zatisnila očesa, ker me ni bilo domov, pa zdi se mi, da to ni bilo posebno pametno, saj je lahko vedela, da se mi nič ne pripeti. Čakala sva nekaj časa, a naposled naju je premagal spanec; jaz se prvi zbudim, sunem svojega tovariša pod rebra

ter mu rečem: »Vilček, vstani! Pravi čas je! Poglej, že se dani!«.

Pritipala sva se do stopnic in tam z vso močjo vlekla za debelo zvonovo vrv; zvonilo je, kot bi celo mesto gorelo.

Meščani so planili iz postelj ter se v največji naglici oblekli. Slišala sva, kako so tekali po ulicah in hlastno izpraševali drug drugega: »Kje pa gori? Ali ti kaj vidiš?« Gorostasna burka! V desetih minutah je bilo več ljudi na cesti kot na dan sv. Rešnjega Telesa pri procesiji. Birič je pritekel gledat, kdo zvoni, a bil je zelo smešen, ker je imel desno nogo že v škornju, leva je bila pa še bosa. Ko je naju zagledal, je od začudenja pozabil zapreti usta in zijal naju je, kakor da naju prvič vidi.

Vprašal sem ga, če ne vé, kakšen dan je prvi april, a razjezil se je tako, da me je tresel in mikastil, kakor bi imel otep slame v rokah. Mladi advokat gospod Špring se je pa krohotal na vse grlo ter mu ukazal: »Ne zamerite dečkoma in izpustite ju; ne jezite se, če sta vas potegnila, saj sta nas druge tudi. Živela dečka, celo mesto sta potegnila! Kar se mene tiče, vama prav nič ne zamerim.«

Ljudje so se torej zopet razšli in šele tedaj spoznali, kako površno oblečeni so prišli na ulico; posebno pa se jezila gospica Hauk, ker je v nočni omarici pozabila svoje zobe, in gospod Apronc, ki je pozabil zakriti svojo velikansko plešo.

Šel sem domov z očetom, ki pa ni bil prav nič jezen, in pri zajtrku mi reče Elza: »Gotovo si zelo lačen, Jur-

ček, ker si tako zgodaj vstal, tukaj imaš cvrtje.« Sveže cvrtje zelo ljubim, posebno pri zajtrku, in zato sem pogumno zasadil zobe v ta biser kuhinjske umetnosti.

»Kako staro, trdo in neokusno cvrtje ste mi pa dali,« sem rekel, toda že so se vsi krohotali, kar jih je bilo pri mizi. Beti mi je pozneje povedala, da je Elza pomočila platnene krpice v jajce in mi jih ocvrla. Le čakaj!

Nekdaj sem bral v časopisu, kako marsikoga lahko potegnemo, če mu nalašč podvržemo prazno denarnico. Sklenil sem, da tudi to poskusim. Prazno denarnico moraš vreči na tla in potem skrit čakati, kdo jo pobere. Ko sem si torej česal lase, preden sem moral v šolo, sem brzo smuknil v mamino sobo in iz pisalnika izmaknil denarnico. Notri je bil samo en bankovec in zato sem jo lepo nabasal s praznim papirjem, da je bila na vseh straneh napeta; šel sem nekoliko preje v šolo, da poskusim, kako se mi obnese najnovejša šala. Denarnico sem položil na tlak in se hitro skrila za bližnji zaboj, ker sem videl, da prihaja proti meni star kruljav berač. Res jo je zapazil in se le nekoliko ozrl krog sebe, potem jo pa hitro pomašil v žep in odšel naglo, da ni bil prav nič več podoben prejšnemu šepastemu ubožčku. »Le čakaj, stari potepuh,« sem si mislil, »to se boš jezil, ko denarnico odpreš!«

Nato sem se odpravil v brzojavni urad, ker sva z onim uradnikom najboljša prijatelja, in ko slučajno ni pazil, sem si izposodil od njega polo pa-

pirja in kuverto. Šel sem potem hitro k Tinčku Črne, ker zna veliko lepše pisati kot jaz in ta mi je napisal: »Doktor Mor, pridite takoj, ker je Lili zelo bolna — vsi smo že obupali. Montag.« To pismo sem dal prvemu dečku, da ga je nesel v lekarno, kajti ravno lahko je še vjel prvi vlak, če bi se požuril; sam sem pa tekkel na kolodvor in v svojem skrivališču se smejal, da me je trebuh bolel, ko je doktor prisopel k vlaku. Za počiti! Imeniten dovtip!

Vedel sem, da se bo pustil zapeljati, ker so bile one besede napisane na brzojavni poli. Šolo sem sedaj itak že zamudil in sklenil sem, cel dan izostati. Vzel sem iz žepa svoj cekin in ga s črevljarsko smolo prilepil na tlak. Nekateri so ga z prsti hoteli odtrgati od tal, toda obdrgnili so si le kožo, naпослед je pa prišel neki dolgin in ta je vzel svoj žepni nož ter cekin odluščil; široko se je zarežal ter jo odkuril — pfuj!

Ali ni tak človek navaden tat? Potem sem šel mimo Kernove hiše in ker sem gospo videl v veži, sem jo hitro vprašal, če že vé, da je njen mali Milanček ravnokar v vodo padel. Zakriknila je in se zvalila po tleh, kakor bi jo bil s sekiro udaril. Norica! Ali se ni mogla domisliti, da je bil prvi april?

Bil sem že zelo lačen, ker zjutraj radi onega presnetega cvrtja nisem skoraj nič jedel; vzel sem torej iz torbe malico, ki mi jo je Beti dala za v šolo. Bil je lep, diven zrezek, kakršnega še nikdar nisem zametoval. Vsedel sem se na bližnji drevesni štor ter čvrsto

ugriznil. Pfuj, — bilo je pečeno žaganje! Izbrusil sem grižljaj iz ust ter vse skupaj vrgel v travo. Dobro vem, da mi je to zopet Elza napravila. Da se maščujem, sem se podal k vrtnarju, ki me ne pozna, ker je komaj šele začel svojo obrt v našem mestu.

Pri sebi sem imel posetnico brzojavnega uradnika, ker sem si jo zaeno s papirjem prisvojil, in naročil sem cvetličarju: »Sestavite kar najlepši šopek, morda za kakih 10 gld., vtaknite to posetnico vanj ter ga pošljite gospici Elzi Haker. Račun pa prinesite v brzojavni urad.«

Ubogal me je.

Ko sem prišel do vrtnarja, me je srečala gospica Nežika; tekel sem za njo in rekel: »Gospica, izgubili ste žepni robec.« Ni se pa hotela obrniti, ker je vedela, da je prvi april. Robec, katera je res izgubila, sem torej prisiljen obdržal.

Mučila me je že huda lakota in zato sem šel k trgovcu Petru, da si tam podprem želodec. Kupil sem si nekaj rozin, sira, piškotov, raket in funt dateljev. Šlo je na očetov račun. Vsedel sem se na stol ter se smejal Petrovim dovtipom. Pravil mi je, kaj vse je tudi počel, ko je bil v mojih letih. Nenadno pa plane pokonci, kot bi ga gad pičil.

»Kaj je pa to?« je zavpil.

Debelo tekoča črna tekočina se je počasi razlivala po tleh.

»Morda pušča sod, v katerem imate sirup,« sem mu rekel.

Ostro me je parkrat pogledal, a ko sem mirno jedel svoj sir, šel je gledat

in videl, da je res pri sodu pipa odprta. Najmanj 20 litrov je že izteklo. Jezil sem se, ker tako malo pazi na dragoceni sirup.

»Porednež, glavo stavim, da si ti pipo odprl!« je zarohnel nad menoj.

Hotel me je zgrabiti, a umaknil sem se mu, ko je pa skočil za mano, mu je izpodrsnilo in povalil se je v sirup, kakor je dolg in širok. Kako je ta človek izgledal, ko je vstal! Pobral sem svoja šila in kopita ter odšel, kajti mama me je že čestokrat opominjevala: »Jurček, ne poslušaj ljudi, ki grdo govore.«

Nekaj časa mi je bilo dolgčas. Počasi sem se potepal okrog in si zastonj iskal zabave, dokler nisem prišel do hribčka, skozi katerega delajo nov predor za železnico. Bilo je točno poldne in vsi delavci so obedovali. Poleg kopalnega orodja je ležal poln sodček smodnika.

Zraven nameravanega predora je bil nov železnični most. Nikdar v življenju še nisem slišal podobnega poka in ropota, kakor danes, ko je ta most izfrčal v zrak. Gotovo bi bil ta svoj čin poplašal z življenjem, da nisem bil skrit v predoru. Kako se je kadilo! Uj! Zrak je bil poln dima in prahu. Niti ljudi ni bilo mogoče razločevati, ko so lezli po razvalinah in to je bila velika sreča zame. Ostal sem skrit do večera.

Ko sem prišel domov, je pritekla mama k meni in me objela.

»Bala sem se že, da si z mostom vred zletel v zrak, ker te ni bilo v šoli in te nikjer nismo mogli najti. Oh, Jurček, nekaj strašnega se je zgodilo; novi

železniški most je razneslo. Ali si slišal pok?«

Rekel sem da sem čul nekako gro-
menje okrog poldne.

»Ravno takrat je bilo.« mi je rekla.

Vprašal sem: »Na kak način se je
pa moglo to zgoditi?«

»Nihče ne vé — vsi ugiblremo.«

»Mogoče je,« sem se oglasil, »da
se je vsled neprevidnosti delavcev vžgal
smodnik.«

Tedaj je stopil v sobo papa in po-
vedal, da se je dinamit vnel in povzro-
čil nesrečo.

»Škoda za tako dragocen most!« je
vzdihnil.

Potem smo šli večerjat.

»Čudno se mi zdi,« je pričela Suzi,
»da doktorja danes še ni bilo sem. Či-
sto nerazumljivo mi je!«

Elza je imela šopek za pasom in
nagelj v laseh; lepo se je oblekla in dr-
žala se prevzetno kot petelin na gnoju.

»Kje si pa dobila tako lepe cvetke,
Elza?« sem vprašal.

Zarudela je v lica in povedala, da
jih je nekdo poslal.

»Jurček, ali si mari ti kje videl mo-
jo denarnico? Zelo me skrbi, ker je ne
morem najti. V njej je bil samo banko-
vec za tisoč goldinarjev, katerega sem
namenila Suzani za poročno darilo. Bo-
jim se, da bi se ne bil tat priplazil v so-
bo in denar ukradel.«

Bankovec za 1000 goldinarjev!
Kmalu bi se bil onesvestil. Izpil sem
kozarec vode in ko sem svoje misli
zbral, sem rekel: »Ljuba mama, mislil
sem, da je v denarnici le bankovec za

en goldinar. Pötepuh, ki jo je pobral, jo bo gotovo prinesel nazaj, ko vidi, da ni prazna. Namazati sem ga hotel za 1. aprila.«

Vsi so obledeli in mama je stokala. Suzi je začela: »Za božjo voljo . . .!«, ko naenkrat zapoje zvonec in Beti prinese papanu račun trgovca Petra, češ da ga je gospod Jurček oškodoval za naslednje predmete: pol soda sirupa, celo novo obleko, funt dateljev in dve unči sira. Ko je papa račun prebiral, je vstopil doktor in na obrazu se mu ni kazalo, da bi bil posebno dobre volje.

»Kje si pa vendarle hodil ves ljubi dan?« je vprašala Suzi in planila k njemu ter ga objela. Bal sem se, da ga zadavi.

»Vprašaj tegale malega angeljčka, ki sedi pri mizi,« je odgovoril.

»Jurček,« zaklicala je Suzi, »kaj si pa že zopet napravil. Ali ne veš, da si sveto obljubil in svečano prisegel, da hočeš biti vedno dober ter priden?«

Doktor je pa rekel na to strašno re-sno: »Samo za edino sredstvo vem, ki bi utegnilo ozdraviti tega navihanca in če dovoliš, papa, precej po večerji poskusim, če se mi bo obneslo. Dal mu bom grenek prašek, potem mu puščal, nato mu pekoč obliž nalepil čez cel hrbet; na prsa mu nastavim 200 pijavk, za tem ga bom še kloroformiral in mu končno odrezal obe nogi. Morda bo potem nekaj časa miren. Ali ti je prav, papa?«

Papa je pritrdil.

Tekel sem hitro v kuhinjo, si izposodil od Beti en goldinar, hitel na ko-

lodvor in ob desetih zvečer sem bil že pri Lili. Ne bodo me dejali iz kože, nikdar ne!

Lili se je pravkar vlegla, a ko sem jaz prišel, je vstala in mi postlala na divanu. Za trebuh sem se držal, ko mi je s smehom pripovedovala, kako debelo je gledal doktor, ko je brez sape prišel na stanovanje, a zagledal, da ona sedi pri oknu ter šiva.

Pa tudi mene je pokarala in obljubiti sem ji moral, da nikdar več ne učinim kaj podobnega in naj si bi bil vsak dan prvi april. Rekla mi je, da je najbolj neumno in hudobno, če se norčujemo iz smrti ali bolezni.

Mislím, da je najboljše, če o mostu kar molčim; vsaj ni vredno, da bi povedal. Prvi april mi je prinesel naslednji dobiček:

Petrov račun 50 gld.; Elzin šopek 10 gld.; Mamina denarnica 1000 gld.; Doktorjev vozni listek 2 gld.; Moj vozni listek 2 gld.; cekin 10 gld.; železniški most 100.000 gld.

Vendar se mi pa zdi prekrvoločno, da bi mi odrezali noge, ker ljubim prvi april. Lili je na mojo prošnjo pisala doktorju, da mi zadnjikrat še oprostí; pisal je, da mi bo prizanesel.

N. B. Elza je radi šopka tako jezna name, da me še ne pogleda. Zakaj ni neumni uradnik računa poravnal in molčal?

20. Kako si misli Jurček zaslužiti konjiča.

Sama z Elzo sva doma; oče in mama sta se peljala za teden dni k Lili

na obisk, doktor in njegova zaročenka pa stanujeta v hotelu. Mama se je pri odhodu izrazila, da se zelo boji, ker bom ostal sam doma, a obljubil sem ji, da bom hodil redno v šolo ter iz šole naravnost domov in da bom ubogal Elzo ter se spodobno obnašal. Papa je rekel, da mi bo kupil konjiča, katerega mu je mesar ponudil za 80 gld., ako bom držal svojo obljubo. Rajši bi imel konjiča kot šest koles. Vsako noč se mi sanja o njem. Kolikor morem, se hočem potruditi, da bom dober kot medena potica. Beti pravi, da ni prav nič težko teden dni biti priden in poslušen, samo poskusiti je treba. Ne vem, kako bi mogla Beti kaj vedeti, vsaj ni bila nikdar deček, vendar pa se hočem pošteno potruditi. Radi konjiča bom pustil ta teden pse v miru in redno hodil v šolo. Napravil si bom natančen zapisnik o svojem lepem vedenju. Prihodnji teden bom že ponosno jahal na izprehod in obiskal Suzi v hotelu.

Prva noč je že minila, kar sta papa in mama odšla. Včeraj sem bil še dosti priden; slučajno sem razbil zrcalo v mamini sobi. S Karlčkom sva metala žogo in zaprla vrata, da bi Elze ne motila. Žoga je skakala zelo visoko; ovita pa je bila tudi s kosi, ki sem jih narezal iz Elzinih galoš. Priletela je v zrcalo, katero se je razletelo na tisoč koscev. Zapustila sva sobo in se na dvorišču igrala dalje.

To se bo Beti čudila, ko pride prvič v mamino sobo. Kmalu je začelo nekoliko pršiti in iti sva morala nazaj v hišo; šel sem k Elzi in ji povedal, da

se greva igrat v podstrešje. Pod streho je bilo prav prijetno, le trese se preveč. Ker sva časih precej trdo poskočila, odluščil se je v spalnici omet od stropa in sedaj leži na preprogi in posteljah tri palce debelo prahu. Ne bil bi skakal, če bi bil vedel, da je tako slabo zidano.

Našla sva gori tudi kovčeg, poln starih pisem. Kakih sto sem jih dal Karlčku, da jih bo nalepil na svojega zmaja, ostale sva pa znosila v staro železno peč, ki je stala na vrhu in zakurila; peč pa ni imela dna in ogenj je padal na tla, radi česar se je jela vneti druga lesena šara pod streho. Tekel sem po vrč vode in kmalu ogenj pogasil. Konjiča mislim, da bom kljub temu dobil, ker se dosedaj še ni pripetila posebna nesreča.

Oblekla sva obleko starega očeta in tako prišla k mali južini. To je bila največja sreča, kajti Beti je nesla cunjce nazaj in videla, da pod streho gori. Dosti dela smo imeli, preden smo ogenj zadušili.

Elza mi je rekla, da moram iti zgodaj spat, če hočem biti priden. Ubogal sem jo in šel že ob osmih v svojo sobo. Ko sem si pa hotel uro pozneje natočiti kozarec vode iz vrča v obednici, sem pogedal skozi ključavnico in videl, da brzojavni uradnik in Elza sedita skupaj na divanu. Zatulil sem: »Bu-u!« in skočil je pokoncu, kakor bi se bal, da cela lokomotiva pridrdra v sobo. Elza je odprla vrata, pa že me ni bilo več v bližini, ker sem že ušel spat.

Papa in mama sta že dva dni in dve noči z doma. Še vedno poskušam

biti priden. Mesarju sem naročil, da naj konjiča dobro krmi, ker nočem, da bi kazal rebra, ko ga dobim. Obljubil mi je ter me vprašal, če ga hočem nekoliko poskusiti. Precej sem bil zadovoljen. Zelo pozno sem radi tega prišel v šolo. Pri brzojavnem uradu sem postal. Veliko število ljudi je čakalo na bližnji vlak. Obsedel sem kar na konjiču in zaklical: »Hoj!«

»Ohoj!« se mi odglasi uradnik skozi malo okno.

Vprašal sem ga, zakaj se je Elza sinoči tako prestrašila, ko sem zavpil skozi ključavnico »bu-u!« in zakaj se je potem vsedla tako daleč od njega, ko sta poprej vendar lepo složno na divanu sedela.

Oblila ga je rdečica, ker so se ljudje, ki so stali zunaj, zakrohotali na ves glas. Ko sem konjiča mesarju zopet izročil, sva se nekoliko igrala z njegovim malim sinčkom. Igrala sva se, da sem jaz mesar, a on teliček, toda če bi ne bil prišel mesar, bi se bil teliček najbrže zadavil, ker je preveč vlekel za vrv, na kateri sem imel privezanega.

Mesar mi je svetoval, da naj grem v šolo, in ubogal sem ga. Zadnjič mi je Elza rekla, da ne mara malih dečkov, ki jih vedno pripeljem s seboj in zato je prišla mala Flora Adam z menoj. Ker je bilo precej veterno, šla sva na dvorišče, da bi izpustila novega zmaja. Doktor mi ga je naredil in reči moram, da je močan, kakor konj, ako je dovolj vetra; zato imam privezanega na zelo debeli vrvici. Bal sem se, da ga ne bom mogel sam obdržati in zato sem prosil

Floro, da mi pomaga. Privezal sem ji vrvico okrog pasu in ji rekel, da naj se trdno upre v drvarnične duri. Krasno se je dvignil v zrak. Nenadoma sem pa zagledal mačko na oglu hiše in prosil Floro: »Drži za nekaj časa sama, da ujamem mačko in jo črez plot vržem k sosedovemu psu«. Komaj sem pa mačko pomolil črez plot in komaj je sosedov pes začel jezno lajati, zaslišim za seboj strahoten vrisk in ko se ozrem, vidim, da se Flora dviga v zrak. Hotel sem hitro zgrabiti njene noge, a bilo je že prepozno. Zmaj jo je ukradel. Letela je kot ptič; preden bi bil mogel naštetih do pet, se je že zibala nad Šatekovo trinadstropno hišo. Čudno je bilo in ljudje so se gotovo še veliko bolj čudili kakor jaz, ker niti vrvice niso videli, za katero je bila privezana.

Pendlarjeva gospa je bila prav popolnoma prepričana — kakor je sama pravila Elzi — da je napočil sodnji dan. Celo mesto pravi, da je bil otrok na čudežen način rešen strašne smrti. Ravno nad Šatekovo hišo se je namreč odtrgala vrvica in Flora je padla na streho, ki je slučajno ravna. Prav nič se ni poškodovala.

Moj krasni zmaj pa je šel rakom žvižgat. Po mojem mnenju mi morajo njeni starši novega narediti, kajti samo zato mi ga je izgubila, ker me ni ubogala in se ni držala za vrata, kakor sem ji naročil.

Brez Flore in zmaja mi je bilo doma predolgčas in šel sem zato na sprehod.

Bilo je gorko in prijetno, pa ravno toliko vetrno, da se je moral vsak pаметen deček spomniti, kako lepo bi lahko ribe lovil. Kupil sem si pri Petru dva trnka in vrvico ter se podal nad jez, kjer bi bil spomladi skoraj utonil.

Bil je že čas za večerjo, a vedel sem, da mi jo bo Beti prihranila in zato mi je bilo vseeno. Najprej sem ujel dve mali mreni, a padli sta mi s trnka, nato sem pa dolgo časa čakal zastonj, ko se je pa že čisto stemnilo, sem slednjič potegnil iz vode veliko jeguljo; ni bila dosti manjša kot krokodil. Vzel sem jo s seboj domov, da bi jo imel za zajtrk, poprej sem pa hotel napraviti še izvrstno burko. Nesel sem jo v salon, ko ravno ni bilo nikogar notri, in tam sem jo položil na glasovir ter jo zvil skupaj, da je izgledala čisto podobno veliki črni kači; nato sem šel večerjat. Beti je prižgala luč in Elza je prišla v salon, napravljena kakor bi pričakovala obisk, se vsedla k glasovirju ter jela prepevati:

»Tralalara, kako je lep ta svet,

Tralalara, kako je — — —

O! O! — I! I! i! i! i!« — Nobena lokomotiva ne more tako močno zabrlizgati kot je Elza zacvilila. Celo jaz sem se prestrašil ter šel gledat, kaj da je tako hudega; za menoj sta prišli tudi Beti in kuharica.

»Mislím, da je nekaj na glasovirju,« sem rekel kuharici, in ta je šla oprezno gledat. Pol ure sem bil gluhi kot zemlja, tako sem oglušil, ker je nato tudi kuharica začela za stavo kričati in cviliti.

Prišlo je nekaj sosedov in vprašali so, kaj da se je pravzaprav zgodilo.

»Ah kaj,« sem rekel, »radi nedolžne jegulje se tako derejo.«

»Kaj praviš?« so rekli.

»Radi jegulje kričé,« sem odvrnil in se smejal. »Ne vem, zakaj ženske tako kričé, če vidijo jeguljo, ako bo pa pred njimi v skledi, se pa prav nič ne bodo bale.«

Vsi navzoči so me obsodili, da sem neznansko poreden, in rekli so mi, da bi bila sestra lahko od strahu umrla. Seveda, še tega moram biti jaz kriv, če Elza ne razločuje kače od jegulje.

—o—

Tri dni in ravno toliko noči je že preteklo, kar nisem videl dragega papa in ljube mame. Še precej dobro se držim, če se tudi Elza neprestano jezi, ker grem vsak dan ribe lovit. Včeraj sem šel v svoji novi obleki, ker smo imeli prosto. Če bi bil naprej vedel, kako delo me še čaka, bi bil seveda rajši staro obleko pomazal in raztrgal. Zlezal sem namreč pod tovorni voz in si vso obleko pomazal s kolesnim mazilom, ko sem se pa plazil zopet ven, sem se ujel na žrebelj in suktnjo ter hlače strahovito pretrgal.

Ob štirih popoldne sem šel skrivaj domov, kjer sem smuknil v svojo sobo in se natihem preoblekel.

Elza je grozna bojazljivka. Odkar ni mame in papa doma, se vedno trese pred roparji. Zvečer si ne upa iti v posteljo, temveč raje sedi v družbi brzojavnega uradnika v salonu. Ko pa pride slednjič v svojo sobo, pogleda v

omare in pod posteljo ter celo noč ne ugasne svetilke, celo zaspati si ne upa. Ne vem, zakaj so deklice tako strahopetne.

Zelo lačen sem bil, kakor sem že preje povedal, ko sem prišel domov. Sestra me je strogo pogledala in rekla: »Jurček, učitelj je bil danes zopet tukaj in je povedal, da te ni bilo v šoli. Kje si tičal cel dan?«

»Ribe lovil,« sem odgovoril.

»Kdaj se boš pa naučil pošteno brati in pisati, če tako čas zapravljaš? Ali hočeš še enkrat prinesiti kačo domov?«

Rekel sem, da ne, ker je bilo že radi prve preveč vrišča v hiši.

»Ker sem tako osamljena, povabila sem par mladih ljudi na večerjo. Jurček, idi in obleci boljšo obleko! Ako se boš lepo obnašal, boš smel do desetih pri nas ostati.«

»Kaj pa tako smrdi?« je dejala in vihala nos, ko sem se preoblekel in se vrnil v salon. »Oh, Jurček, kaj si vendar počel s svojo novo obleko?«

Vstopile so pa ravno njene prijateljice in radi tega se ni mogla cela ploha razliti nad menoj. Bil sem tako truden, da sem cel večer prav mirno sedel na svojem mestu, samo ko je Beti prinesla pecivo in limonado, sem slučajno iztegnil nogo, da je prevrnila vse skupaj po tleh. Beti je zelo nerodno dekle. Elza me je spodila spat.

Spal sem morda komaj dve uri, ko me prebudi grozen krik; mislil sem, da hiša gori. Vstal sem in pogledal na

hodnik, takrat pa prileti Elza v nočni obleki, skoči v mojo sobo ter naju zaklene.

»Oh, Jurček,« stokala je, »pod mojo posteljo je skrit strašno velik ropar!«

Odprla je okno in kričala: »Pomagajte! Roparji! Morivci!« Nekaj sosedov je prišlo in ker so trkali na vrata, moral sem jim sam iti odpirat.

»Kaj pa je zopet?« so vpraševali sosedge.

»Ropar je skrit pod mojo posteljo. Videla sem ga čisto natanko. Nikar ne hodite brez orožja gor, kajti postrelil vas bo!«

Dva sta šla nato gor, a dva sta ostala pri ženskah, ker jih Elza ni pustila od sebe. Tudi jaz sem šel v sestrično sobo. Resnično je tičal nekdo pod posteljo. Brez težave smo ga izvlekli ven. Niti ustreliti si ni upal. Janezkov oče je vihtel v roki debelo poleno, da bi ga precej udaril po glavi, ako bi se hotel ustavljati. Ko smo ga imeli zunaj, so se vsi naenkrat ozrli name.

»Jurček, to je tvoje delo!«

»Prav,« rekel sem jim. »Elza je vsak večer iskala roparje v svoji sobi in zato sem ji hotel napraviti veselje in sem v šali potisnil tegale pod posteljo. Ali ni imenitno narejen? Škornji so pa ostali pod posteljo.«

Ropar je bil v očetovi obleki, znotraj pa slamnat.

Preteklo je šele štiri dni, kar papa in mame ni doma, a Elza jima je brzojavila, da naj se že danes večer vrneta. Pravi, da bi umrla, če bi morala biti še eno noč sama z menoj. Zelo sem se tru-

dil, da bi bil priden, pa vseeno ne vem, če dobim obljubljenega konjiča. Najbrže se bodo zopet izgovarjali in me morda še celo ozmerjali.

21. Ženitovanje.

Nič več nisem poreden deček. O ne, napredoval sem in postal tudi mali brezbožnež! Ker sem začel redno hoditi v šolo in hotel posnemati v dobrih delih našega gospoda predikanta, so me proglasili za hudobnega in brezbožnega fantiča. Zakaj naj bi se trudil! Naveličal sem se že nepovoljnih poizkusov, da se poboljšam. Kaj naj vendar napravi komaj devet let star, nedolžen dečko, če se jezi vse mesto nad njim in ga dekan, nadzornik in katehet grdo gledajo? Presodil sem cel položaj in sklenil, da še enkrat uidem. Ne ostanim pa pri teti Lizi, temveč grem še daleč, daleč naprej. Ko odidem, se bo mesto gotovo pomirilo, ker ne bo nikogar, ki bi ga lahko obrekovali. K večjemu se utegnejo jeziti časih še nad državnim predsednikom, ki je — kakor slišim — po navihanosti meni zelo podoban.

Včeraj je bila nedelja; bil je krasen dan; murčki so cričkali v travi in škrjančki žvrgoleli v zraku. Prosil sem mamo, če smem iti v mestni log, da si narežem nekaj bezgovih palic, ker jih rabim za puško in brizgalnico. Ker je bila nedelja, mi je dovolila, le obljubiti sem moral, da se kmalu vrnem.

V logu se mi je zelo dopadlo, posebno ko sem našel tam nekaj deklic.

Bili smo pri potoku, ki je pa vsled neprestanega deževja precej narastel. Vprašal sem Minko Braun in Lucijo Vilar, če bi ne hoteli postati zelo pridni in pobožni. Prikimali sta. Rekel sem jima, da ju bom krstil ravno tako, kakor predikant. »Ker je nedelja, je ravno najboljši čas — ali hočeta torej?«

Ana Špring se je pričela smejati, a posvaril sem jo, da se to ne spodobi. Minki in Luciji sem prigovarjal, da naj se nikar ne ustrašite mrzle vode. Rekli sta, da se ne bojita in potem smo takoj pričeli.

Škoda, da je bila Minka v najboljši obleki in v mehkih čreveljčkih, kajti voda take stvari popolnoma pokvari; bila je pa res hrabra, kakor lev, niti mignila ni z očmi, ampak držala se je kljub strašno mrzli vodi angelsko mило. Ko je pa prišla vun, jela se je tresti kot trepetlika in nikjer stvari, da bi se v njo zavila; požuril sem se torej, da hitro oblijem tudi Lucijo.

Zdi se mi, da sem nekoliko preveč hitel, kajti obema je izpodrsnilo na opolzem kamenju in padla sva v vodo. Luci ni mogla več vstati, kajti voda jo je pobrala in kot lahno peresce nesla s seboj.

Sreča je, da ni utonila; deklice so s svojim groznim kričanjem priklicale par mož, ki so jo pravočasno še izvlekli iz vode. Ti možaki so njo in Minko ogrnili z lastnimi plašči in neutegoma nesli domov.

Nihče pa se ne zmeni zame, četudi sem mraza trepetal, da sem komaj prestavljal noge. Zobje so mi šklepetali,

da se je gotovo pol ure daleč slišalo! Od takrat me boli grlo, da ne morem požirati drugega kot močnik, ali kako drugo mehko jed. Vsi pravijo, da se mi godi čisto prav! Nič ne pomaga, če jim še tolikrat povem, da sem hotel opraviti bogoljubno delo. Sklenil sem, da nikdar ne maram postati pastor; ko ozdravim, že vem, kaj mi je storiti, toda, dnevnik dragi, tiho, le tiho.

Minka in Luci sta tudi bolni, prva ima vnetje, a druga pljučnico. Slišal sem pa doktorja, ki je rekel Suzani, da ni nobene nevarnosti. Čemu potem tak vrišč? Če bi kdo sklepal po govorici ljudi, moral bi misliti, da sem vse deklice celega sveta s kožo in kostmi vred pohrustal. Upal sem tudi, da bom Minikinim in Lucijinim starišem zelo ustregel, sedaj mi pa pripoveduje Beti, da si je gospod Vilar kupil grd pasji bič, s katerim me hoče ob prvi priliki naklestiti.

On je grd, neolikan, surov človek. Petkrat večji je kot jaz in zato ne kaže posebnega poguma, če mi obeta, da me pretepe. Ko pride danes doktor gledat moj vrat, ga poprosim, da naj bo moj sekundant. Stari Vilar me gotovo ne bo upal pretepati, če izve, da drži doktor z menoj.

* * *

Danes sem vprašal doktorja, če bi hotel biti moj sekundant.

»Ali se hočeš mari dvobojevati, Jurček?« rekel mi je in se smejal.

Povedal sem mu, da si je stari Vilar kupil pasji bič in ga vprašal, če nimam morda jaz pravice voliti orožja.

Vprašal me je, kako orožje da bi si pač izbral? Premišljeval sem in premišljeval, slednjič se pa domislil, da ga z nobenim orožjem ne morem premagati, ker je toliko večji kot jaz in sklenil, da se rajši toliko časa skrivam, dokler se njegova jeza ne potolaži. Doktorju sem rekel, da se bom gospoda Vilarja izogibal in po spodnji ulici hodil v šolo.

Odgovoril mi je, da je po njegovih mislih premetenost več vredna kot hrabrost; vendar bom pa vedno nosil nekaj kamenja v žepu, da sem za vsak slučaj pripravljen. Janezkova mati me čaka z nabitim samokresom, gospod Vilar pa s pasjim bičem, kako bi se potem deček mogel veseliti svojega življenja!

Upam, da se mi bo vrat vendar pozdravil, da se bom lahko udeležil ženitbene gostije. Kaka škoda bi bila, če bi imel na dan sestrine poroke bolno grlo. Svoj vrat bi rad komu prodal. Bolezen je pusta reč. Mama me je vprašala, če se mi kaj smili ubogi Janezek, ki mora šest tednov ležati. Povedal sem ji, kako vesel da sem, ker nisem na njegovem mestu. Nisem tako neumen, da bi lezel po drevesih in če mi deset zmajev ostane gori. Ne vem, kaj naj počnem, da mi čas hitreje mine. Pravzaprav sem popolnoma zdrav, le v grlu imam nekak zamašek. Beti mi je odnesla vso obleko iz sobe, da se ne morem napraviti; rekla je, da bom jutri že vstal, če bom priden. Na vsak način moram biti na dan poroke čil in zdrav.

Beti mi je pripovedovala, da se je Elza zaročila z brzojavnim uradnikom, ki je tako neumen, da niti onega šopka ni znal plačati. Beti ima zelo veliko dela; okoli skače kot kokoš z odrezano glavo; celo mama je bila danes le enkrat pri meni. Ženitovanje ni karsibodi!

Koliko burk bi lahko napravil, če bi ne bil zaprt v sobi, dočim so drugi pridni kot čebelice. Danes zjutraj sta se doktor, ki je preiskoval moj vrat, in Suzi v predsobi zelo smejala. On ji je rekel: »Jurčkov vrat je že popolnoma zdrav, jaz ga le nalašč ne izpustim iz postelje, ker se bojim, da nama še zadnji dan kaj ne zmeša. Najboljši prostor za dečka njegove baže je postelja.« Suzi se je smejala in rekla: »Pravzaprav se mi smili ubogi Jurček«; on pa je odgovoril: »Nič boljšega ne zasluži; Bog ve, kaj mi še napravi, če ga sedaj izpustim iz sobe.«

Dolgo časa sem premišljeval, kaj mi je storiti. Grdo nakano imajo torej, da me spravijo s pota. In tega človeka sem imel za prijatelja! Celó Suzi se ne potegne zame! Nikdar in nikoli se še ni godilo nobenemu tako slabo kot meni. Poslal mi je neka zdravila, po katerih bi se moral čutiti bolnega.

Ležim naj torej in jembljem zdravila, mesto da bi se z drugimi vred na ženitovanju dobro zabaval ter jedel potice, torte, piščance, salato in druge reči, po katerih želodec že tako hrepeni.

Zapomnijo naj si, da morata biti pri taki nakani vselej dva.

Suzi je že gospa doktor Mor. Peljala sta se na ženitovanjsko popotovanje v daljne dežele. V hiši vlada zopet mir in tihota in Betine noge si lahko odpočijejo. Hotela je kar cel teden ležati, a Suzi ji je podarila štiri stare obleke in te so njene bolečine popolnoma ozdravile. Jaz sem se na ženitovanju izvrstno zabaval.

Po zdravnikovem naročilu sem moral ostati v postelji in vsake štiri ure jemati zdravila, kar pa nisem storil, temveč jih vrgel skozi okno. Ležal sem pa mirno in se delal, kakor bi mi bilo strašno slabo. Prebral sem celega Robinzona in knjižico »Robinzonova družina« celo trikrat. Poroka je imela biti ob petih popoldne in ob treh morada je prišla mama k meni in mi rekla, da ji je zelo žal, ker radi boleznini ne morem v cerkev. Kako sem se smejal, ko je odšla! Svoj načrt sem imel že gotov; sklenil sem, da vse skupaj pošteno potegnem za nos.

Ker je Beti zanesla vso mojo obleko v drugo sobo, nisem dobil v omari drugega kot stare, raztrgane hlače, v katerih sem se pozimi drsal. Oblekel sem tedaj te hlače, obul copate in se ogrnil z rjuho.

Tak sem smuknil na hodnik in nato urno na ulico. Tekel sem, kar sem mogel po stranskih ulicah proti cerkvi, ker nisem smel izgubljati časa. Ko sem prišel do cerkve, sicer ljudi še ni bilo notri, bila je pa že odprta in cerkovnik je ravno pričel prižigati sveče. Zlezal sem na prižnico ter se tam zavil

v rjuho in vlegel, da sem bil podoben kupu duhovniške obleke.

Ljudje so trumoma prihajali, a jaz sem se zadržal mirno kot miška, da me kdo ne zapazi. Sicer nisem prav nič videl po cerkvi, vendar sem pa sklepal po velikem šumenju in odkašljevanju, da so klopi natlačeno nabite.

* * *

Kolena so me začela boleti, ko sem začul šepetanje: »Sedaj pa gredo!« Gospod Slokum je prišel iz zakristije, orgle so se oglasile v sladkodonečih zvokih in obred se je pričel. Čakal sem toliko časa, da je duhovnik vprašal: »Če kdo ve za kak upravičen zadržek —«, takrat sem pa skočil na prižnici pokonci in rekel: »Jaz, gospod pastor.«

Toliko presenečenih obrazov še nikdar nisem videl. Skoraj vsi so vstali iz svojih sedežev in ženske so zakričale, kot bi se jim bil prikazal sam Bog-nasvaruj. Suzi je obleдела kot zid in prijela doktorja za roko, kakor bi se bala, da ji ne uide. Mama, papa in doktor so nekoliko stokali, jaz sem pa hitro povzel besedo, ker sem se bal, da sicer ne bom mogel svojega namena izvršiti.

»Kdo izmed vas vseh, kar vas je v cerkvi, bi hotel imeti svaka kot je ta doktor? Nalašč je pravil, da sem bolan in dal mi je celo taka zdravila, da bi moral biti bolan, če bi jih bil jemal, samo da bi ne bil navzoč pri poroki lastne sestre!«

Vsi razen naših domačih so se začeli glasno smejati. Grdo je za vsakega,

ki se na svetem kraju nespodobno obnaša in četudi sem morda precej poreden, vendar se v cerkvi nikoli ne smejem ali govorim.

Doktor Mor me je pogledal in rekel: »Pojdi dol, Jurček, in vsedi se v klop. Vselej me premagaš. Nikdar več ti ne bom nasprotoval.«

»Dobro,« sem odgovoril. »Gospod Slokum, sedaj jih smete poročiti. V klop pa ne morem iti, ker mi je Beti skrila nedeljsko obleko. Počakal bom kar tu gori.«

Obred se je srečno končal, le par neolikanih ljudi se je ves čas krohotalo

Pripoznati mi moraš, dragi dnevnik, da sem na prav krepek način svojim domačim pokazal, kako krivico mi delajo. Ne rečem, da ne naredim včasih tudi kake neumnosti, vendar se pa vedno trudim, da bi bil priden in dober dečko. Od takrat me še nihče ni zmerjal, temveč vsi lepo ravnajo z menoj. Z vozom sem se peljal iz cerkve in ko smo prišli domov, me je Beti kar nemudoma preoblekla, da sem mogel iti na gostovanje. Sedel sem med Lili in Montagom. Strašno dobro smo jedli in jaz sem bil lačen kot volk. Lili se je smejala in rekla: »Kakor sem videla, se še nisi čisto poboljšal.« Doktor je pravil Suzani, da vseeno ne bosta stanovala v naši domači hiši, temveč da pojmeta raje v hotel. Rekel je, da si je premislil. Bog vé, zakaj?

22. V levovi kletki.

Kakor mi je doktor pravil, ni še napočil oni čas v letu, ko pride vsak te-

den drug cirkus v naše mesto, vendar sem izvedel, da bo čez nekaj dni prvi že tukaj. Dal mi je krono za vstopnico.

Doktorja imam kot svojega novega brata zelo rad. Časih prepozno pridem v šolo, ker čitam različne napise po mestu, v zadnjem času posebno nanzanila o cirkusu, vendar pa mislim, da se na ta način še hitreje učim brati, ker je tako čtivo zabavneje kot šolska čitanka.

Če bi imeli v šoli mesto čitanke različne lepake, bi se gotovo urneje naučili čitati. Cirkus, ki pride, ima tudi zverinjak s seboj. Na lepaku je napisano, da se bodo učenci tem potom naučili veliko naravoslovja.

Danes sem bil pred desko in sem imel nalogo, veliko število z drugim deliti. Vsi dečki so se jeli režati in učitelj je resno rekel: »Radi nespodobnega obnašanja dobiš kljuko. Jurček Hacker, pojdi v klop!«

Nisem vedel, kaj je, ko sem pa pogledal na desko, sem zagledal narisanega slona z velikim, dolgim rilcem. Nehote sem narisal slona, mesto da bi bil izvršil nakazano nalogo.

Gotovo sem mislil na naravoslovje.

Mesar je prodal konjička sodniku, ki ga je kupil za svojo hčerko. Vprašal sem papa, zakaj ni izpolnil obljube in ga kupil meni, ker sem bil priden, a izgovarjal se je, da sem mu oni teden itak napravil več škode kot je bil konj vreden. To je moja smola. Če bi služil v cirkusu za umetnega jahača ali za

pavliho, bi se mi gotovo veliko boljše go-dilo. Na lepakih je narisana tudi deček moje velikosti, sedeč na krasnem ma-lem konjičku; celo noč nisem mogel zatisniti očesa, ker mi je bila ta slika neprestano pred očmi. Sklenil sem, da si moram tudi jaz poiskati podoben po-sel, kajti vse mesto se mi smeje in me zaničuje.

Cirkusu bom šel najbrže kak kilo-meter iz mesta nasproti. Karlček bo šel z menoj. Ubogi Janezek! Radi noge, ki še ni zaceljena, ne bo mogel videti ne cirkusa, ne zverinjaka. To mu mora biti hudo!

Rekel sem včeraj brzojavnemu uradniku, če li rad hodi v cirkus in mu pravil, kako zelo so meni všeč podobne predstave, da pa nimam denarja za vstopnino. Odgovoril mi je, da me po-miluje, podaril mi pa ni počenega gro-ša. Če ga Elza vzame, se ji pri tem sti-skaču ne bo posebno dobro godilo. Opa-zil sem, kako je Elzi pomignil z očmi, ko sem napeljal pogovor na cirkus; ni-ma dobrega srca. Ker torej ni šlo dru-gače, sem obljubil papa, da oplevem cel vrtiček, če mi bo dal krono, in papa je bil zadovoljen. Ko sem prišel iz šole, je nekoliko pršilo, a kljub temu sem se spravil na delo in se trudil kot suženj, da poprej zaslužim dogovorjeno vsotico.

Po čaju je prišel papa gledat, ka-ko se mi je delo izponeslo, in ali ver-jameš, ljubi dnevnik, da sem popuil vse mlade čebulice, četudi sem jih do-bro poznal in razločeval od plevela?

Zdi se mi, da nikdar ne bom dobil te krone. Zastonj sem se trudil, zastonj potil.

* * *

Pričnem naj kar od kraja. Cirkus je prišel in kot lepe sanje zopet hitro izginil. Karlček in jaz sva mu šla naproti; za vse sva se pobrigala kar najnatančneje. Najprej sva letela za vozom, na katerem so sedeli godci, potem pa tekla naprej ter počakala, dokler se ni cel izprevod lepo razvrstil mimo naju. Videla sva bivole, povodnje konje, dva slona, žirafa, katera ima tako dolg vrat, da bi lahko celo pot pred sabo požrla, potem groznega tigra in dva strašna leva, o katerih pravijo, da ne ugrizneta, če jima tudi glavo pomoliš v žrelo, česar pa jaz ne morem verjeti. Bilo je še mnogo večjih in manjših divjih zverin, med katerimi so posebno oči nase vlekle prelepe deklice — še veliko lepše kot Suzi in Lili, ki so sedele na slonih in na grbastih dromedarjih.

Bilo je veliko lepše kot zadnja vojaška parada. Zamudil sem kosilo, pa ni mi bilo dosti ležeče na tem, ker sem na lakoto prav čisto pozabil. Čudil sem se, s kako hitrico so si znali ti ljudje postaviti svoj šator. Šel sem domov, kjer sem pojedel kos mrzle pečenke in si izposodil od Beti deset krajcarjev, da si kupim kruha, ki sem ga hotel metati slonoma. Ko mi je dala to vsotico, sem izginil kot kafra. Niti sanjalo se mi ni, kaj se mi bo pripetilo, preden pridem zopet domov. Elza je rekla, da pojde k večerni predstavi — ni potreba, da bi

pravil, s kom. Vprašal sem mamo, če gre ona tudi, a rekla je, da se ji zdi preneumno. Kako se morejo ljudje vendar tako postarati, da jih niti cirkus več ne veseli?

Ko sem šel mimo Petrove trgovine, mi je prišlo na misel, da si lahko kupim deko paprike; porabim jo lahko, če bi moral slučajno kdaj kuhati golaš. Kupil sem si več žemelj za slona in potem precej šel k cirkusu, da si ogledam še živali, preden se začne predstava. Strašno šaljiv je bil prizor, ko so pričele opice neprestano kihati. Paznik zverinjaka je trdil, da jim je gotovo kak poreden in malopriden deček nasul popra v kletko in grozil je, da ga vrže levom, če ga dobi.

Bil je zelen od jeze kot kuščar in zato sem šel raje k slonoma. Velikemu sem dal celo žemljo, a nehvaležnejš jo je komaj požrl, ko se je nekaj zgodilo — še sedaj mi strahu klopotajo zobje — in bum! zletel sem proti stropu šatora. Mislil sem si, da je prišla smrtna ura, a sem priletel vendar na voz sena, ki je bilo pripravljeno za krmljenje živali. Neumni slon se je razjezil samo zato, ker sem troho popra vsul v njegovo žemljo. Varuh se je moral precej truditi, preden je zopet pomiril razdivjano žival. Žugal mi je z roko in rekel, da bi se mi prav prileglo, če bi si bil glavo razbil. Ker sem se itak zelo prestrašil in tudi precej udaril, vsedel sem se na stol in mirno čakal predstave. Naveličal sem se živalim izkazovati svojo prijaznost.

Sicer me je bolela nekoliko glava, vendar sem se celo popoldne imenitno zabaval. Predstava je bila krasna — brez goljufije — in pavliha naravnost imeniten.

Gotovo me je oblila rdečica, ko je pred zbranim občinstvom s prstom pokazal name ter rekel: »V čem sta si podobna mali deček ondi in prerok Jonas?«

Nihče ni odgovoril.

»Slon ga je izbruhnil,« je povedal sam.

Ljudje so se krohotali na vse pretege, jaz sem si pa mislil, da pavliha presneto slabo zgodbe zna, kajti Jona vendar ni izbruhnil slon, temveč riba. Sploh se pa nisem zmenil za neslan dovtip, ker je bilo dovolj zabave.

Čudovito lep je bil mali konjiček in zona me je spreletavala, ko so ga jezdarile mlade deklice in med ježo skakale skozi obroče. Kako nevošljiv sem bil malim dečkom, ki so se smeli prekucavati in skazovati zbranemu občinstvu svoje mlade umetnosti! Zdihoval sem, ker ni moj oče telovadec v kakem cirkusu. Hišo naj bi prodal in šel, pa kaj se hoče, ko mu manjka častiželjnosti in slavohlepja. Ko bom velik, si bom sam izbral svoj poklic.

Med predstavo sem premišljeval in pretehtal natančno vse okoliščine ter sklenil, da grem k cirkusu v službo. Nič več mi ne bo treba hoditi v šolo, nikoli več ne bom ozmerjan in meščani se mi ne bodo mogli posmehovati.

Ko se je popoldanska predstava končala, sem šel Suzi obiskat, ker sem

upal, da me povabi na večerjo. Ni se mi izpolnilo upanje.

Rekel sem doktorju, da bi šel rad še k večerni predstavi, če bi imel le 50 krajcarjev, a Suzi mi je segla v besedo: »Ne, enkrat je zadosti zate in vrhutega zvečer potem prepozno prideš domov.«

Ostal sem v hotelu, dokler nista odšla, in Suzi mi je pri odhodu še naročala: »Jurček, pojdi naravnost domov in bodi priden, da ne bo mama v skrbeh!«

Imel sem dovolj časa. Moj načrt je bil gotov. Z raznimi dečki smo se igrali približno do devetih, potem sem se pa splazil k vozovom, ki so bili last cir-kusa, splezal na prvega, se zavil v odejo, ki sem jo našel na vozu ter se vlegel. Vedel sem, da bodo ob dveh ponoči odrinili; slišal sem, da so se o tem menili. Moja namera je zahtevala, da me nehote vzamejo s seboj in ko me drugi dan najdejo, sem jim hotel reči, da sem sirota brez staršev in da se hočem posvetiti njihovemu poklicu. Prepričan sem bil, da me potem sprejmejo in v duhu sem že bral lepake z napisi: »Nastopil bo tudi mali Jurček, prečudni otrok, ki prekaša vse doslej znane telovadce.«

Trudil sem se sicer, da bi ne bil zadremal, a polagoma me je spanec premagal in ko sem se zbudil, se je voz že premikal. Ko sem zazrl svetle zvezdice nad seboj, se mi je stožilo po domu, vendar sem se pa hitro premagal in ležal mirno, ker sem se bal, da bi me prezgodaj ne iztaknili in poslali do-

mov. Zaspati nisem mogel več; voz se je tresel in voznik je kričal kot grešna duša, če ga konji niso ubogali. Počasi se je jelo daniti in razločeval sem že plotove in drevje ob cesti. Ko sem se hotel nekoliko pretegniti in iztegniti odrevenele noge, je nekaj poleg mene strašno zatulilo. Strahu mi je srce obstalo in nisem upal dihati, kaj šele premakniti se. Noge so me strašno šče-mele. Slednjič sem se toliko opogumil, da sem nekoliko zasuknil glavo in — o groza, komaj par korakov od sebe sem zagledal leva. Nahajal sem se v njegovi kletki. Smrček je imel naslonjen na prednje šape in rumenkaste oči so se mu zabliskale ter se raztegnile, kadar me je pogledal. Prišežem ti, dnevnik moj, da nikdar ne bom pozabil in naj dosežem v starosti Metuzalema, tega strašnega tulenja! Besede ne morejo izraziti, kaj vse sem čutil. Vedno bolj se je danilo in ležala sva skupaj jaz mali Jurček in lev, ki mi je pomežikaval kakor bi se hotel šaliti z menoj. Nisem ga mogel gledati. Če sem se le nekoliko premaknil, je zatulil in bil sem že napol mrtev samega strahu. Najmanj desetkrat sem premolil vse molitvice, kar sem jih znal. Mislil sem na mamó, Lili in Beti ter kako hudobno je bilo, da sem ušel, toda lev me je gledal, kakor bi mi hotel zaklicati: »Prepozno! Poprej bi bil moral misliti na to, Jurček moj mali; le čakaj, da pride čas zajtrka. Dvakrat bom ugriznil in ne bo te več.« Strašno je bilo! Čas je mineval grozno počasi. Zdanilo se je popolnoma. Lev si je pričel lizati

žrelo in prevzetno mahati z repom. Omedlel sem.

Ko sem se zopet zavedel, ležal sem na trati in polno ljudi je stalo krog mene, ker se je cel sprevod ustavil. Nekdo mi je z mrzlo vodo močil čelo. Sklonil sem se in vprašal: »Ali me ni požrl?«

»Le prav malo je manjkalo,« je odgovoril voznik. »Kako, za božjo voljo vendar si pa prišel v Ciceronovo kletko?«

Povedal sem mu, da sem zlezal v voz, ker sem se hotel pridružiti cirkusu. Vsi ti surovi ljudje so se pričeli smeјati in mi rekli, da naj grem domov k materi.

»Srečnega se smeš šteti, ker se ti ni nič zgodilo,« mi je rekel voznik in me zopet vprašal, kako sem mogel zlestiti v kletko, ki je bila zaprta. Povedal sem mu, da sem odprl neka vratica, katera sem za seboj zopet priprl ter se potem mirno vlegel. Pripovedoval mi je nato, da se je čudil nenavadnemu rjovenju in kako zelo se je ustrašil, ko me je zagledal v kletki. Kakor hitro je mogel, me je potegnil iz nje. Z voznikom sem se peljal do bližnjega mesta in od tam šel domov, ker nisem bil več vnet za cirkus.

Domov sem prišel pozno popoldne. Vsi so se me razveselili kot izgubljenega sina. Jedel sem same dobre stvari in teknilo mi je izvrstno. Ni bolj prijetne hiše kot naša in nič več mi ni žal, da papa ni telovadec v cirkusu. Povsod dobro, doma pa najboljše.

23. Jurček ob dediščino.

Stric Samson je pri nas na obisku; star je že in slab ter strašno čuden, pa mama mi je rekla, da mu ne smem povedati, kako čuden da je, ker je mogoče, da mi vez svoj denar zapusti, ako bom priden, dekler bo pri nas. Stric Samson je namreč bogat star samec. Če umrje in mi zapusti svoje premoženje, potem si precej kupim lepega konjiča. Prosil ga bom, naj se požuri in kmalu umrje, ker že komaj čakam, da dobim konjiča. Stric je tako gluhi, da moram vselej, kadar hočem govoriti z njim, vzeti njegovo ušesno trobento in vpiti vanjo, kar morem. Učitelj nam je nekaj pravil v šoli, da imamo trobente v ušesih, a stric Samson je svojo gotovo že izgubil, ker mora sedaj narejeno nositi s seboj. Na spodnjem koncu je široka, na zgornjem pa tenka, in danes, preden sem šel v šolo, sem ga vprašal: »Stric, ali si res stiskač?«

Čudil se je in vprašal: »Kaj praviš, sinko moj?«

»Sestra Elza je rekla, da si največji skopuh, kar jih je na svetu. Podari mi goldinar, da kupim od Vilčka njegov voziček, da bom mogel v njem kuharici dovažati treske.«

Mesto, da bi mi dal goldinar, se je držal grdo in rekel: »He? He? Sestra pravi torej, da sem skop? Tako, tako! Le čakaj, kača! Hotel sem ji podariti lepo svileno obleko, sedaj si bom pa premislil. Ljudje, ki so revni kot cerkvene miši, mislijo, da moramo mi, ki

kaj imamo, denar kar sejati okrog sebe. Še žal ji bo za te besede.«

Renčal in mrmral je še nadalje sam s seboj ter skozi očala gledal name kot bi me hotel prebosti, goldinarja mi pa le ni dal.

Ker sem mislil, da je jezen, sem ga hotel razveseliti in rekel sem mu skozi trobento: »Mama je rekla Elzi, da naj se nikar ne jezi, ako je stric stiskač, kajti čim manj zapravlja, tem več denarja bo ostalo za nas.« S temi besedami sem ga pa nepričakovano še bolj razjezil, kakor če mačka pogladiš proti dlaki; planil je pokonci in vesel sem bil, da sem mogel izginiti iz sobe. Šel sem v šolo in spotoma stopil še na kolodvor gledat, kaj je novega pri železnici.

Ko sem prišel domov, me je zgrabila mama za desno in Elza za levo roko in obe sta me v eni sapi izpraševali, kaj sem stricu pripovedoval, da je cel dan tako razjarjen. Potolažil sem ju z zatrdilom, da mu nisem prav nič posebnega pripovedoval. »Pazi, Jurček, da zopet ne napraviš kake zmede,« me je prosila mama. »Ne vpij preveč, ker sedaj spi na divanu v pritličju. Idi vun ter se igraj in bodi pameten dečko!«

Ko sem priskakljal na dvorišče, sem zapazil, da je sobino okno, kjer je stric spal, odprto. Splazil sem se tiho tja in pogledal skozi. Na oknu so ležala njegova očala. Poklical sem hektorja in mu jih nekoliko pomeril, ker bi bil rad vedel, če pes skozi očala dobro vidi, takrat je pa prišla ravno sosedova mačka okrog ogla in Hektor je kot stre-

la puhnil za njo črez plot in ko je prišel nazaj, ni bilo več očal. Nesrečna očala so ostala onkraj plotu! Ker ima Janezkova mati pripravljen nabit samokres, da me ob prvi priliki ustrelj, nisem si upal črez plot.

Očala so bila z zlatom okovana in zato mi je bilo zelo žal, da jih je Hektor izgubil. Pes nikdar ne pomisli, koliko vsaka stvar stane! Stric je spal mirno naprej in izpuščal glasove kot bi bilo njegovo grlo steklenica, iz katere teče voda; usta je imel široko odprta.

Zelo me je obhajala izkušnja, da bi poizkusil, če doseže palica za ribarjenje do njegovih ust, in ko se naposled nisem mogel več premagati, sem šel po svoje ribarsko orodje, vjel muho, katero sem nataknil na trnek in jo za šalo držal nad stričevimi usti. Nisem mislil, da bom kako ribo vjel, prav gotovo ne, toda roka mi je postala čisto trudna, ker sem moral držati palico in preden sem se zavedel, je izginil trnek v odprtih ustih. Pregovor pravi, da nesreča nikdar ne počiva, in res, ravno takrat je stric kihnil v spanju ter usta zaprl. Poizkušal sem počasi trnek izvleči, ko pa le ni šlo, potegnil sem močnejše in stric se je zvalil z divana na tla. Oh, kako je vpil! Izpustil sem palico in tekel na skedenj, kjer sem se zaril v seno, da bi me nihče ne mogel najti.

Bilo je že temno, ko sem slednjič potuhnjeno šel v kuhinjo. Kuharica je ravno mešala sok in me presunljivo pogledala.

»Oh, ti neusmiljeni, hudobni Jurček,« je rekla, »kako moreš vendar tako

ravnati s svojim dobrim stricem? Kako težko mu je doktor izrezal trnek iz jezika, ki je sedaj tako ranjen, da tedne in tedne ne bo mogel uživati drugega kot sok; ker je tako star in slab, lahko radi tvoje neusmiljenosti še umrje.«

»Brigita,« sem ji odgovoril zaupljivo, »kaj misliš, da si bom lahko kupil konjiča, če stric umrje?«

Nekaj časa me je gledala, potem pa počila z rokami in se smejala ter smejala.

»Cel pesoglavc si, Jurček!« je rekla.

Po mojem mnenju je brezsrčno, ker se je smejala, četudi je stric bolan; nekateri ljudje nimajo srca.

* * *

Par dni je že preteklo, odkar je stric bolan; doktor pravi, da mu je že mnogo bolje. Elza mi je pravila, da je grozno jezen name. Danes je že lahko nekoliko sedel in zato je hotel napraviti novo oporoko. Zahteval je papir, črnilo in očala. Že poprej sem poslal Beti na vrt Janezkove matere, da tam poišče izgubljena očala, in res je srečno našla okvir, a stekli sta se izgubili. Vzel sem Elzin ščipalnik, kajti kratkovidna je nekoliko, pobral stekla iz nje ga ter jih pritr dil v stričeva očala, ki so vsled tega bila zopet popolna in cela. Nisem si upal v njegovo sobo, ker je še jezen name, a bal sem se za konjiča in zato sem hotel vedeti, če bom dedič, ali ne; ko mu je Beti nesla sok, smuknil sem za njo in se neopažen skr il pod posteljo. Kmalu je prišel gospod notar

Rujavec, zaklenil vrata za seboj ter položil veliko polo papirja na mizo. Stric si je nataknil očala, toda čez par trenutkov je vzdihnil ter s tresočim glasom rekel: »Oslepel sem! Kaj naj počnem? Skozi ta očala sem videl poprej čisto natančno in sedaj zrem samo meglo pred seboj. Za božjo voljo vendar! Nesreča, katero mi je prizadel ta zlobni Jurček, mi je vzela tudi pogled! Popolnoma sem slep! Oh Bog, oh Bog!«

»Morda pa steklo ni čisto,« je rekel notar. »Dovolite, da pogledam, gospod Samson.«

Brisal je steklo in brisal, a stric ni videl radi tega boljše.

»Hud udarec je to,« je nadaljeval. »Malemu malopridnežu ne zapustim niti krajcarja. Tudi moja hinavska sestra, ki me skrivaj imenuje skopuha, ne dobi nič. Elza me je imenovala stiskača in zato naj se tudi pod nosom obriše. Odločil sem se, gospod notar, da svoj denar zapustim hiralnici; nobeden izred Hakerjev ne dobi vinarja. V začetku se mi je sicer mali dečko zelo dopadel, toda popolnoma pokvarjen je in najbrže bo prišel še v ječo; moj denar bi mu bil le v pogubo. Najmanj petdeset tisočakov je zaigral, ker si je dovolil take burke s svojim starim stricem.«

Kako nesrečen dečko sem vendar! Bil sem popolnoma tiho, medtem ko sta se razgovarjala in pisala. Notar je naposled odprl vrata in nekoga poklical, ki se je kot priča podpisal na oporoko. Bilo mi je zelo vroče pod posteljo. Bil sem truden in nenadoma sem

zadremal. Ko sem se zbudil, vladala je krog mene tema in vse je bilo črno kot bi gledal v kup črnih mačkov. Slišal sem stričevo smrčanje in zato sem izlezl izpod postelje ter potipal pod blazino, kamor je poprej vtaknil oporoko. Še je bila tam in poleg nje tudi denarnica in ura. Vse skupaj sem vzel in nesel v svojo sobo, kajti pošteno sem ga hotel prestrašiti za kazen, ker je svojega lastnega malega nečaka malo poprej tako grdo obrekoval. Denarnico in uro sem skrtil v žimnico, oporoko pa držal nad svečo, dokler ni zgorela, pri čimer sem si nekoliko osmodil prste. Nato sem šel v jedilnico, kjer sem videl, da je ura šele osem. Vsi so mislili, da sem zunaj tako dolgo metal žogo. Po večerjal sem nekoliko in šel nato spat.

Okrog polnoči je nastal strašen krik v hiši. Stric Samson je s svojim vpitjem, da je okraden in oropan, zbudil vsč družino. Celo noč ni bilo več miru. Zlata ura, vredna 500 goldinarjev in denarnica s 750 goldinarji, to je nekoliko preveč! Čisto divji je bil. Ker je bilo okno odprto, je po papanovem mnenju tat zlezl v sobo ter se brez zadržka polastil pogrešanih stvari.

Čim bolj se je stric jezil, tem manj je slišal in naposled celo ušesna trobenta ni več pomagala.

Zdi se mi, da pri nas največkrat pridemo v zadrego, kajti po drugih hišah je navadno vse mirno. Šele ko se je pričelo daniti, smo šli zopet pod odejo. Pred zajtrkom sem mu nesel uro in denarnico nazaj in mu pravil, da je tat iz strahu najbrže izpustil to

dvoje na tla, papirja pa da nisem mogel najti. Podaril mi je desetico in rekel, da vseeno nisem tako poreden, kakor si je mislil in da morda napiše drugo oporoko, ko ozdravi in ne zapusti vsega premoženja hiralnici. Potem sem se zelo prijazno razgovarjal z njim skozi trobento. Vprašal sem ga, kako dolgo še misli živeti in ga prosil, da mi zapusti osemdeset goldinarjev, ko umrje, da si bom mogel kupiti konjiča, po katerem že tako dolgo hrepenim. Povedal sem mu, da se Elza jezi nad njim, ker je tako gluha, da jo boli od kričanja vrat, kadar mora govoriti z njim. Vprašal sem ga, če še ni poskusil, da bi z ustmi poslušal in če vé, da je teta Liza jezna na papa in mu noče posojevati denarja, ker pravi, da smo zapravljevci.

Pravil sem mu, da sta se Lili in Montag pred kratkim prepirala in da bo doktor Mor stradal, če bodo ljudje tako malo zahajali k njemu; tudi sem mu rekel, da je papa zelo nagle jeze in da ni bil zadovoljen, da pride on, stric Samson, čez poletje k nam, da mu je pa mama namignila na obilno dediščino; tudi tega mu nisem zamolčal, da mu Beti in kuharica neradi strežeta, ker je preskop in jima ne dá nikake nabitnine.

Zdelo se mi je, da me rad poslušá, kajti večkrat se je zasmel kot bi ga kaj žgačkalo, mama me je pa danes popoldne strašno oštela, ker sem vse izblebetal. Rekla mi je, da sem že dosti škode napravil, toda mislim si, da je nemogoče vsakemu ustreči.

Včeraj na primer sta sedela Elza in brzojavni uradnik v salonu in ker Beti ni bilo doma, mi je sestra naslednje naročila: »Jurček, ako me pride nocoj kdo obiskat, reci, da mene ni doma, stric da je bolan in da ima mama polne roke dela.«

Res so prišle znane gospice. Ko je pozvonilo, sem šel odpirat in na vprašanje, če je kdo doma, sem odgovoril: «Ne; stric leži in mama so pri njem, ker dela oporoko; Elza pa mi je naročila, da je ni doma, ker se razgovarja s svojim častilcem, brzojavnim uradnikom v salonu. Poučuje jo v telefoniranju.»

Deklice so se smejale in odšle, a mene je danes popoldne Elza strašno lasala. Rekla je, da že celo mesto govori o njej in o telefonu ter da si ne upa pokazati se na ulico.

Ali ni res nemogoče, da bi mali deček mogel vsem ljudem ustreči?

24. Ponesrečen poizkus.

Moj bratec Montag je šel ter napravil največjo neumnost, ki je mogoča — kupil je namreč malega otročiča! Dal je zanj 50 gld. — malo manj kot bi jaz rabil za konjiča — in si vrhutega ta norec izbral še deklico. Rekel mi je, da raditega ni hotel kupiti dečka, ker si je mislil, da sčasoma lahko postane poreden kot Jurček; deloma ima prav, kajti en sam porednež napravlja svojim starišem dan za dnevom nebroj skrbi. Povedati pa moram, da sem se v zadnjem času poboljšal. Danes je sre-

da in od ponedeljka do danes sem le enkrat šolo zamudil; ali ni to lepo? Cel ta teden sem samo enkrat skrill žabo v učiteljevo miznico; ko je učitelj miznico odprl in je skočila žaba vun, se je tako prestrašil; da je tudi žabi podobno odskočil od mize.

Stric Samson je hotel iti v hotel stanovat, a ker sem se izredno poboljšal, je sklenil ostati še pri nas. Vsak dan mu pripovedujem, kaj vse naši ljudje tihoma rečejo, če hočejo, da ne sliši. Strašno je radoveden in bi najrajši slišal vsako besedico, ki se izpregovori. Ne morem ga bolj razveseliti, kakor če mu povem, kake priimke mu dajejo za hrbtom: star skopuh, star stiskač, stara puščoba, star snedež itd. Pravi, da sem za svojo starost zelo prebrisan dečko in da ne bo v svoji oporoki name pozabil. Še vedno je zelo v skrbeh zaradi oči, ker mu Elzina stekla ne ugajajo.

Da se vrnem zopet h kupljeni deklici, naj povem, da sem jo videl. Ne — kaj takega! Zakaj si nista izbrala vsaj take, ki bi znala hoditi ter imela vsaj lase na glavi in svojemu malemu stricu pomagala biti žogo? Ta nima niti trohice pameti in vrhutega je še indijanskega plemena, ker ima povsem rdečo polt. Zakaj niso kupili raje belega otroka? Vprašal sem sestro: »Katerega rodu pa je?« Odgovorila mi je: »Najbrže pripada rodu Kikepu.« Kaka sramota za Hakerje! Prav gotovo sta jo vzela, ker je bila poceni ali pa zadnja. Lili jo objema in poljubuje, kakor da je najslajša vseh otročičev. Zadnjič

se je razjezila, ker sem mali potisnil iglo v ramo, da bi se prepričal, če mor-da ni iz elastike.

Lili je sedaj pri nas, da svojo hčer-ko pokaže sorodnikom in znancem in jaz sem radi tega večinoma zunaj. Zelo nerad namreč poslušam otročji krik in vrhutega se urnih korakov približuje 4. julij, ki bo prinesel nam dečkom ne-broj zabave. Denarja imam vedno do-volj, ker mi ga dajeta oba priženjena brata, brzjavni uradnik in stric Sam-son, zato imam pa tudi več raket kot drugi dečki, ki so vsled tega zelo pri-jazni z menoj.

Na travniku pred mestno hišo stoji star top, s katerim bodo ob štirih zju-traj stokrat po vrsti ustrelili. Karlček, jaz in še par drugih dečkov imamo tu-di precej veliko množino smodnika in kmalu — najbrže že jutri — učinimo nekaj imenitnega. Sicer je stvar zelo skrivnostna, tebi naj jo pa vseeno raz-odenem, ljubi dnevnik. Zadnjič smo pri predstavi v cirkusu tudi videli, ka-ko so celega velikega moža iz topa ustrelili; naš top je sicer za odraščene-ga človeka preozek, za malega otročiča pa kot nalašč. Izposoditi si hočemo to-rej Lilino malo deklico, toda paziti bo-mo morali, kajti čuva jo, kakor oko v glavi. Stražili bomo in gledali, kdaj gre Lili v salon, ker poprej položi malo v zibelko, potem se pa jaz splazim v so-bo, zavijem otroka v odejo in ga odne-sem. Top je že nabit s smodnikom in približno dvajsetimi kroglami, katere smo sami vlili. Našli smo staro svinče-no vodovodno cev, katero smo preto-

pili v krogle. Upam, da otročička ne bo prav nič bolelo, ker se tudi možu, ki so ga izstrelili v cirkusu, ni nič zgodilo. Rjavčev Tinček bo prinesel pernico, da bo Lilina hčerka na mehko priletela; precej, ko jo izstrelimo, jo bom nesel nazaj domov, da nihče niti ne zapazi, da je ni bilo cel čas doma. Krasna zabava bo.

* * *

Zakaj se ljudje ne brigajo bolj sami zase kot za male dečke, katerim ne privoščijo poštene zabave. Svoj načrt smo dobro izpeljali; odnesli smo srečno malo iz hiše ter jo že nalahko potisnili v top. Vse je bilo gotovo, samo zapaliti je bilo treba. Ravno sem hotel dati povelje za strel, ko me zmoti presunljiv krik, kakor bi si bil kdo prst zmečkal in razložil sem Montagov glas: »Jurček, Jurček, počakaj!«

Takoj nato sem zagledal celo našo družino krog sebe in Montag je hitro potegnil hčerko iz cevi, Lili je pa omedlela. Suzi je prijel krč — in vse to radi male stvarice, ki ni niti vredna, da so jo kupili. Sploh bi se ji pa tudi ne bilo nič hudega zgodilo, kajti pernico smo tudi položili na pripravno mesto.

Zdi se mi, da je bila Beti tako predrzna in je pogledala v dnevnik, kaj sem včeraj zvečer napisal. Ko je prebrala, je šla gledat, če res otroka ni v zibelki in ko se je prepričala, da je izginil, spravila je vso hišo na noge. Toliko vpitja za malovredno stvar! Nič več nimam Beti tako rad kot prej. Ni imela pravice prebrati dnevnika, če-

prav Lili zatrjuje, da ji je otrokov angel varuh dahnil to misel v glavo, kajti kaj bi se bilo sicer z njeno hčerko zgodilo.

* * *

Janezkova noga se je slednjič pozdravila in že sme na ulico, toda mati mu je prepovedala z menoj se družiti, kar pa Janezek ne more ubogati. Vsak dan sva skupaj.

Pretekli teden je bil zopet Hermanu podoben čarovnik tu, vendar me pa papa ni hotel vzeti s seboj k predstavi, ker je trdil, da so zame coprnije bolj nalezljive kot koze. Jutri — dan pred 4. julijem — se bo ob treh popoldne na mestnem trgu sosedov profesor v velikem zrakoplovu dvignil v zrak.

Kako krasno mora biti plavati visoko nad zemljo po sinjem zraku! Rad bi dal svoj novi žepni nožiček, ako bi smel iti z njim. Če mi le dovoli, precej.

Živijo! Peljal se bom! Poprej sem odložil pero in tekel naravnost v hotel, kjer profesor stanuje. Doma sem rekel, da grem Suzi obiskat, toda komaj sem pritekkel do hotela, že sem bil pri profesorju in ga prosil, da me vzame s seboj. Rekel je, da zelo rad, če mi le stariši dovolijo. Ali ne bo to krasno? Upam, da mi ne bodo prošnje odbili. Slaven bom postal, ker še noben deček ni v mojih letih kaj podobnega izkusil.

Prav čudno mora izgledati zemlja iz višine, v kateri se ljudje vidijo majhni kot muhe. Najrajši bi doma o nameravanem izletu molčal, ker mi sicer lahko prepovedo. Kar brez dovolje-

nja hočem iti. Zelo prijetno in šaljivo bi bilo, če bi še pred profesorjem zlezel v zrakoplov in se sam odpeljal. Prvi deček bi bil, ki se je kdaj sam dvignil in šel bi lahko, kamor bi hotel. Peljal bi se v zrakoplovu do Čikage, kjer bi se izkrcal in šel z brzovlakom nazaj domov. Ali pa bi počakal toliko časa, da se zemlja nekoliko zasučje in potem bi videl Kitajsko, ki je sedaj pod nami. Na prvega Kitajca bi vrgel vrečo peska. Jutri navsezgodaj moram še poizvedeti pri profesorju, kako se zrakoplov vodi.

Danes je šla Janezkova mati na trg in jaz sem porabil to priliko ter zlezel na sosedov vrt, kjer sem po dolgem iskanju srečno našel stekla stričevih očal. Natočil sem navadno vodo v malo steklenico ter mu svetoval, da naj si zvečer s to vodo umije oči. Zjutraj preden je vstal, sem že premenil stekla v očalih in komaj si jih je nataknil na nos, že je videl dobro kot prej. Iz veselja mi je podaril cel cekin. Ker mu nikdar ne povem, da se mu časih pačim za hrbtom, pravi, da sem priden dečko in povedal mi je tudi, da je že napravil novo oporoko, v kateri sem jaz določen za glavnega dediča. Sedaj pa, ljubi dnevnik moj, hočem te zakleniti v svoj pisalnik, ker drugače mi preradovedna Beti utegne zopet prekrižati cel lepi načrt in še krasnejšo vožnjo v zrakoplovu. Lahko noč! Še nekoliko bom molil, potem grem pa spat. Ljubi Bog mi bo že oprostil porednost, ker ve, da ničesar nalašč in iz slabega namena ne naredim.

Izdajateljeva pripomba: Gotovo bodo prijazni bravei, ki so doslej zasledovali pričujoči dnevnik, vendar nekoliko pomilovali malega Jurčka — kljub njegovi porednosti — če izvedo, da je izvršil svojo namero in se res sam v zrakoplovu dvignil v zrak. Morda je sam odrezal vrv, ali pa se je zrakoplov slučajno odtrgal, toda ravno ko je hotel profesor splezati v na zrakoplov pritrjen čolnič, kjer je Jurček že ponosno sedel, se je ta nenadoma stresel in začel dvigati kvišku. Klic strahu je pretresel množico, ko je zagledala malega Jurčka, ki je sam stal v čolniču ter se mahajoč z belim žepnim robcem z grozno naglico dvigal v zrak.

Pretekel je teden po teh dogodkih in ni bilo še glasu o mladem zrakoplovcu; tudi oni, ki so v začetku še upali, da se morda še vrne, so obmolknili.

25. V zrakoplovu.

Moj ljubi, dragi dnevnik, ali je mogoče, da te še vidim? Nisem pričakoval, da se še kdaj vrnem v hišo svojih očetov. Robinzonu bi iz srca privoščil, da bi bil v moji koži, a zame malega dečka je pa preutrudljiva in prenevarna taka vožnja. Seveda je bilo prvo minuto zelo prijetno, a potem je postal moj položaj strašen. Vprašal sem Beti, če mi niso osiveli lasje — vsaj pričakoval sem, da mi bodo. Nič več nisem oni brezskrbni in neprevidni otrok, kot sem bil pred tem dogodkom.

Prvo minuto je bilo čudovito lepo, ko sem sam stal v čolničku in z rob-

cem pozdravljal ljudi, ki so postajali vedno manjši in manjši, toda oh! kako samotni sem bil pa potem, ko sem pogledal okolu sebe; povsod vse prazno. Čudne občutke ima človek, če vidi, da je daleč naokoli sam edino živo bitje in da je prepuščen le sam sebi. Pričelo me je čimdalje bolj zebsti in prsti so mi skoraj popolnoma premrli tako, da bi bil lažje verjel, da je Božič, ne pa poletje. Zrakoplov se je pa dvigal vedno višje in višje. K sreči je postavil profesor v čolniček košarico, v kateri je bil kruh in steklenico žganjice. Ker me je tako presneto zeblo, sem se okrepčal s požirkom ter nato po vrvi splezal do zrakoplova, v katerega sem s svojim žepnim nožičem vbodel dve precejšnji luknji. Bilo ni posebno prijetno viseti samo na vrvi ter se gugati med nebom in zemljo, a moralo je biti, ker drugače bi bil zmrznil. Boga hvalim, da me niso videle sestre, kako sem splezal, kajti te bi bile tako kričale, da bi bil že strahu izpustil vrv in padel na tla. Ko sem pripeljal zopet v čolniček, sem pojedel kos kruha, se zavil v odejo in kmalu zaspal.

Ko sem se zbudil, bila je že noč. Lunini žarki so z bledim svitom oblivali krajino pod menoj. Plaval sem popolnoma mirno čez nekaj, ki se je svetilo kot srebro. Ker je zrakoplov počasi padal, sem kmalu lahko spoznal, da se razprostira pod menoj širno jezero, ali pa celo nepregledno morje.

Čisto jasno sem izpoznal, da bom v tej vodi sklenil svoje mlado življenje in da mama ne bo nikdar izvedela,

kje je gomila njenega edinega sinčka. Pred dušnimi očmi se mi je vrstil slučaj za slučajem, s katerim sem kdaj razžalil svoje stariše. Izkusil sem, da bi vrgel vrečo peska iz čolnička in se potem dvignil višje, toda ni šlo. Vdal sem se torej v svojo usodo ter pojedel dva kosa maslenega kruha.

Čez nekaj časa sem pogledal, kdaj da padem v vodo in zagledal čisto pod seboj majhen otoček in preden bi bil mogel naštetih do deset, je padel zrakov kot tič na precejšnje drevo blizu obrežja. Hitro sem izstopil ter ga privezal na drevesno deblo, ker sem se bal, da mi ne uide. Ker je bilo precej toplo, sem kmalu zopet sladko zaspal in ko sem se zbudil, je bil že lep jasen dan.

»Hej, Jurček,« sem si mislil, dobro si jo izvozil! Samcat na zapuščenem otoku! Sedaj si moraš hitro postaviti kočjo, da boš imel pošteno zavetje.« Pojedel sem zopet kos kruha in v košarici je ostal le še en, reci en mal košček; komaj sem se premagal, da se nisem še tega polotil. Bil sem strašno žejen in ker je bila krog in krog mene sama voda, sem jo pokusil in, oj veselje, bila ni morska, temveč sladka, dobra voda.

Najprej sem si hotel postaviti kočico, toda ko sem mislil iti na delo, izpoznal sem, da iz te moke ne bo kruha; nisem imel namreč niti potrebne priprave, niti potrebnega lesa in zato sem se moral zadovoljiti s svojim dotedanjim ležiščem v zrakoplovnem čolničku. Ker torej s kočjo ni bilo nič, sem se odločil, da pogledam svojo novo posest in se prepričam, če ne bivajo

na otoku ljudožrci, ali druge divje zveri. Ves uspeh mojega raziskovanja je bil star, pocinjen vrč, katerega sem našel na obrežju. Vzel sem ga s seboj, ker pravijo, da čez sedem let vse prav pride.

Čez nekaj časa sem se vprašal: »Kaj bi pač napravil Robinzon, če bi bil on tukaj?«

Par minut sem premišljeval, nato si pa odgovoril: »Poiskal bi si palico in napravil nanjo prvo zarezo, da bi pozneje lahko preračunal, koliko dni je prebil na otoku.«

Urezal sem si torej palico, jo zasadil v tla in s svojim nožičem napravil prvo zarezo. Ostalo popoldne sem pazil, če se ne prikaže morda daleč na obzorju kaka ladja.

Nič ni bilo.

Na obrežju sem našel nekaj školjk, toda bile so neužitne. Lakota me je grudila, da je bilo strah in groza. Pojedel sem sicer zadnji kosec kruha, ki se je pa v želodcu poznal komaj toliko, kakor če bi bila kanila kapljica v širono jezero, ki me je obdajalo; le še bolj sem bil lačen. Počasi se je mračilo in zlezel sem v svoj brlog ter celo noč sladko spal. Pozabil sem na vse skrbi in težave.

Drugo jutro sem moral zajtrkovati samo vodo. V palico sem zarezal še drugo znamenje. V želodcu mi je krulilo, da sem se spomnil na indijansko navado, s katero se ustavljajo lakoti. Indijanci si namreč pritegnejo pas in želodec se umiri. Škoda, da nisem imel pasu. Na otoku ni bilo dru-

gega kot nekaj dreves in na kupe peska. Žalostna tolažba za cviteči in prazni želodec. Želel sem si, da bi imel vsaj toliko postrežbe, kolikor naš hektor doma.

Trdovratno sem premišljeval, kaj je pač doma Beti postavila na mizo in če jim je kaj dolgčas po malem Jurčku. Morda so še veseli, da so se tako poceni iznebili tega malega malopridneža. Noben deček naj nikdar ne uide iz prijazne domače hiše.

Vedno bolj sem bil lačen. Solnce je že dokončalo svojo dnevno pot in zatonilo v mehkih valovih daleč, daleč tam na obzorju. Mračilo se je že, ko sem zagledal ladjo, ki je plula proti otoku. Hitro sem navezal na palico svoj žepni robec in mahal z njim na vso moč, toda ni se mi bilo treba posebno truditi, ker so moruarji ravno zato pluli k otoku, ker so videli neko čudno stvar privezano na drevo, bil je moj zrakoplov.

»Hej!« so zavpili, ko so me zagledali.

»Ohoj!« sem odgovoril, strašno vesel, da so prišli.

»Kaj takega pa še nisem doživel«, je rekel zopet eden.

»Jaz tudi šele prvič«, sem se oglašil. »Ali imate kaj jedil na vaši ladji? Moj zrakoplov me je zančsel semkaj in le malo je manjkalo, da nisem že lakote umrl.«

Solze so mi silile v oči, pa premagal sem jih, če tudi z največjo težavo ter jih vprašal: »Ali ste Angleži?«

Povedali so mi, da so Angleži, da plovejo v Bufalo in me vprašali, če hočem iti z njimi. Vzeli so me s seboj na ladjo. Gospod kapitan je sedel ravno pri večerji in me je pozval, da naj prisedem, kar si nisem pustil dvakrat reči. Na mizi so bile ocvrte ribe, meso, pražen krompir s surovim maslom in kava. Nekdaj sem bral, da preveč izstradan človek ne sme v začetku veliko jesti in zato sem pojedel samo štiri ribe z jajci in krompirjem ter pet kosov mesa s hrenom.

Ko sem mu povedal, čigav je zrakoplov in da stane nekaj tisočakov, poslal je ponj in naložili smo ga na ladjo. Bil je sploh zelo prijazen z menoj in svoj živ dan ga hočem ohraniti v hvaležnem spominu.

Vozili smo se štiri dni in ravno toliko noči, preden smo prišli v Bufalo. Čas mi je zelo hitro minil, ker so me mornarji ljubili; dobro da še ničesar niso vedeli o mojih različnih neizgodbah. Pripovedoval sem jim o svojih sestrah, o brzojavnem uradniku, o stricu Samsonu in drugih stvareh, ki so jih zanimali, oni so mi pa v zameno pravili pravljičice o vodnih vilah in morski kači. Trudil sem se, da bi se prav lepo obnašal, toda kljub temu sem padel dvakrat v vodo in izgubil Benovo srebrno uro, katero mu je podarila njegova mati za spomin. Obljubil sem mu, da mu vrnem še lepšo, ako srečno pridem domov. Jokal sem, ko smo se v Bufalu s temi dobrimi ljudmi poslovili. Objel in poljubil sem vsakega posebej in vsak mi je moral dati svoj na-

slov. Kapitan me je peljal na vlak in naročil izprevodniku, da bo doma dobil voznino. Poslal me je kar po povzetju.

Cel dan sem se vozil in že se je nočilo, ko sem izstopil na domačem kolo-dvoru. Kapitan mi je moral obljubiti, da ne bo brzojavil domov, ker sem jih hotel presenetiti.

Kako mi je tolklo srce, ko sem se bližal domači hiši! Zdelo se mi je, da sem bil sto let izven doma! Šel sem na dvorišče in skozi okno pogledal v obednico. Joj! Koliko dobrih stvari je bilo na mizi, pa nihče se ni dotaknil jedi. Mama si je z robcem brisala oči, Elza je molčala in Beti je jokala na glas, ko je prinesla Lili in Montagu večerjo. Nisem se mogel več premagovati, temveč skočil naravnost skozi okno ter rekel: »Boljše bi vam dišale jedi, če bi morali par dni životariti na zapuščenem otoku. Dajte mi kaj v usta, ker drugače umrjem!«

Veliki Bog! — Pa preidimo rajši molče prizor, ki je sledil tem mojim besedam; le toliko naj rečem, da imajo poredne dečke doma ravno tako radi kot pridne. Celo smešni rdečekožni otročiček se je smejal, ko je videl svojega strica Jurčka. Odslej se pa hočem res potruditi, da zaslužim ljubezen, ki mi jo izkazujejo doma.

O p o m b a. Kako prav je, da sem prijeljal tudi zrakoplov s seboj; profesor toži namreč papa za odškodnino v znesku 15.000 gld. Sedaj bo pa vse dobro.

Sestre so sklenile, da pošljejo kapitanu za spomin svileno zastavo in vsakemu mornarju lepo srebrno uro. Niso napačne moje sestrice.

26. Na lokomotivi.

Stric Samson je nenadoma odšel. Odpeljal se je brez slovesa in niti konjička mi ni kupil za spomin. Nameral je sicer ostati pri nas do jeseni, a nepričakovani dogodki so pospešili njegov odhod. Stric naj bo že, kjer hoče; če bi bil le poprej meni kupil konjička, bi ga prav nič ne pogrešal. Sedaj so počitnice in raditega imamo dečki dovolj časa za različne igre. V hlevu pri Karlčkovih smo priredili veliko predstavo, ki je trajala dva popoldneva po vrsti. Vstopnina za dečke in deklice je znašala tri krajcarje, za odrasčene ljudi pa polovico. Karlček je bil opica, Henrik medved, a jaz sem predstavljal čudno predpotopno žival; kazali smo tudi še druge raznovrstne živali. Šel sem k brivcu in ta mi je obril celo glavo, potem me je pa Karlček poobarval s temnorjavo barvo. Ker nismo imeli druge barve na razpolago, poslužili smo se kar one, s katero je poslikan plot okrog Karlčkove hiše. Zelo čudno sem izgledal, toda sedaj je joj, ker barva celo poletje ne bo izginila iz obraza. V cerkev ne bom mogel hoditi. Če se pogledam v ogledalo, samega sebe ne morem spoznati. Elza pravi, da ne bom smel kot zamorec pri skupni mizi jesti, temveč da naj jem pri Beti; ta se pa zopet brani in pravi, da ne bo

obedovala skupno s predpotopno živaljo.

Stric se je pa zato tako strašno razjezil, ker sem si izposodil njegove zobe, da bi bolj strahovito in čudno izgledal; ker mi je pa bilo silno vroče, šel sem k vodnjaku, da se napijem vode in ob tej priliki mi je cela čeljust po nesreči padla v vodo. Zobje so bili zelo dragoceni, ker so bili v zlato vloženi in stric je malone lakote poginil, preden je nove dobil. Opravičeval sem se mu, ker se mi je smilil, pa me še poslušati ni hotel. Precej, ko mu je doktor napravil druge, je poklical voznika ter ukazal svojo prtljago zapeljati v hotel. Vmes je pa tičala še mala nezgoda. Henrik ima malega osla in tega smo hoteli izpremeniti v mladega slona ter ga potem tudi uvrstiti v našo razstavo. Najprej smo potrebovali lepega rilca in kakor smo tudi premišljevali, nismo mogli najti kaj bolj pripravnega kot je bila ravno stričeva ušesna trobenta. Posoditi jo je torej moral, četudi nehote. Trobento smo osličku privezali na gobec, noge smo mu ovili s cunjami, da so bile debelejše in na hrbet mu pritrtili rdečo preprogo; najkrasnejši slonček je bil gotov in le škoda, da se je tako malo zavedal svoje časti in z rilcem otepal okrog sebe, kakor z metlo. Trobenta je bila po oslovski neumnosti čisto stolčena in ubogi stric nekaj dni ni posebno veliko slišal.

Boleli so ga torej zobje in trobenta; razjezil se je tako, da je mama jokala.

Morda bi še vseeno ne bil šel, če bi ne bili vzeli tudi njegove najlepše oble-

ke, katero je dobil iz Japonskega in ki je bila iz najboljše svile. Karlček jo je oblekel, da bi predstavljal Turka. Ne bila bi se prav nič poškodovala, toda slučajno se je v hlevu prevrnila nanjo posoda polna barve; Karlček je kriv te nesreče. Kljub temu je pa bila naša razstava nekaj imenitnega. Vstopnine smo dobili 50 krajcarjev, katere smo namenili podariti revnim sužnjem. Meni je vseeno, če tudi stanuje stric sedaj v hotelu. Beti mi je pravila, da je rekel pri odhodu, kako lahkomišljeno sem zaigral veliko srečo. Čemu mi pa bo sreča? Lačen nisem in dolgega časa tudi ne prodajam — kaj pa hočem več? Saj ga nisem hotel jeziti, ko sem mu s črevljarsko smolo pripel Elzino najlepšo kito na glavo. Radoveden sem bil le, kako bi izgledal kot Kitajec, toda nekateri ljudje ne razumejo prav nobene šale. Tudi Elza me je karala, češ, da sem ji njeno najlepšo kito pokvaril, a svetoval sem ji, da naj si na ta način obrije glavo kot jaz.

Povedal sem brzojavnemu uradniku, da nosi na glavi tuje lase in da si vsak dan barva obrvi. Rekel sem mu, da bo postala najbrže kmalu plešasta, ker ji lasje silno izpadajo. Ravno sem mu hotel še povedati, koliko kurjih očes ima po nogah, ko je sama stopila v sobo.

Danes zvečer, ko je šla Beti na trg nakupovat, je nenadoma pozvonilo; Elza pogleda skozi kukalo in reče: »Jurček, oni imenitni ljudje so zunaj, pri katerih sem bila zadnjič na posetu. Ti izgledaš ravnotako kot majhen za-

morski strežajček. Veš kaj; odpri vrata ter jih pelji v salon, potem pa počakaj v predsobi, saj itak dolgo ne ostanejo.«

Odprl sem torej, se poklonil ter jih spremljal do salona, potem pa po Elzinem ukazu čakal zunaj. Kmalu mi je postalo dolgčas in šel sem tudi v salon.

»Jurček,« je zašepetala sestra, »pojdi vun!«

»Zakaj?« sem rekel glasno. »Vsaj sem vendar tvoj mali bratec, čeprav sem črn, in ne strežaj.«

Osupnjeni so me opazovali in sestra jim je morala pripovedovati, na kak način da sem si pridobil črno polt. Smejali so se in rekli: »Saj smo že slišali o njem; ali ni to deček, ki se je sam dvignil z zrakoplovom in učinil tudi še mnogo drugih imenitnih in slavnih činov?«

Celo mesto govori samo o meni; kjer se pokažem, se mi vse smeje; ne bom smel več hoditi na ulico. Nihče mi ne reče drugače, kakor »predpotopna žival«. Beti me mora umiti s peskom.

Vse nič ne pomaga. To pot me je šala nekoliko predaleč zavedla. Vsi se tako norčujejo iz mene, da ne morem več prenašati. Doktor Mor je rekel, da me bo poslal Darvinu na ogled. Ne vem, kdo je ta Darvin in zakaj naj bi me ogledal. Vsega sem že sit. Kadar prihodnjič s Karlčkom zopet napravimo razstavo, mora Karlček sam predstavljati predpotopno žival.

Na nekaterih mestih se mi je že pričela koža lupiti in ljudje mi pravijo

sedaj »leopard«. Kake posledice ima lahko vsaka malenkost.

Že dolgo časa nosim v srcu željo, da postanem, ko odrastem, inženir. Vedno sem zahajal zelo rad na kolodvor, ker so bili ljudje tamkaj zelo prijazni z menoj. Večkrat so se norčevali iz moje smole, toda sedaj vem, da jim je bližji jok nego smeh. Vili Belov, ki je eden mojih najboljših prijateljev, je inženir ter vozi s tovornim vlakom, ki vedno na našem kolodvoru ostaja, večkrat mimo nas. Obljubil mi je, da me ob priliki vzame k sebi na lokomotivo ter mi razloži vse, kar bom hotel vedeti. Včeraj sem bil pri njem in ga vprašal, kako mora napraviti, da se lokomotiva prične gibati. Pokazal mi je.

»Skoraj bi jo kar ti sam znal voditi, kaj ne da, Jurček?« rekel mi je. Potem me je vzel v naročje ter me postavil na tla, sam je pa šel s kurjačem po tobak, ker je moral s svojim vlakom še čakati na prihod osebnega vlaka. Ko sta zavila okrog ogle, in ni nihče pazil name, sem splezal nazaj na lokomotivo in ker sem hotel videti, kako se premika, zasuknil sem mali držaj, ki mi ga je poprej pokazal. Preden sem se zavedel, bil sem že v teku. Vpil sem, da naj obstane, a vse zastonj, drdrala je še vedno hitreje. Inženir in kurjač, bledda kot zid, sta pritekla, da bi skočila na stroj in ga ustavila, pa nista me mogla ujeti. Spomnil sem se dneva, ko sem sam sedel v zrakoplovu obupajoč in prezebajoč in bilo mi je grozno težko pri srcu. Kmalu sem bil daleč zunaj na polju in za seboj sem vlekel celo vrsto

tovornih voz; prišlo mi je na misel, da mora v petih minutah privoziti osebni vlak in lasje so se mi ježili na glavi, kaj se bo zgodilo, ko zadenemo skupaj.

Če sem pomislil na ljudi, ki se vozijo z osebnim vlakom, mi je strah in groza stiskala srce, ker sem vedel, da jih bo veliko po moji krivdi izgubilo življenje; položaj je bil veliko strašnejši in obupnejši kot zadnjič v zrakoplovu. Jokal sem in vzdihoval, kar mi pa ni nič pomagalo. Mislil sem na vse porednosti, katere sem v zadnjem času napravil; pred oči mi je priplaval stričev razljučen obraz, ko sem mu povedal, kam so mi padli njegovi zobje; spomnil sem se tudi na Elzino jezo, ko sem bil zadnjič skrit pod glasovirjem, poleg katerega sta sedela z brzojavnim uradnikom. Vprašal jo je namreč, če je bila že kdaj zaljubljena in rekla mu je: »Še nikoli!« Tedaj sem se pa jaz naenkrat oglasil pod glasovirjem: »Elza, nikar se ne lagaj! Kako je bilo pa takrat, ko se je konj splašil?« Kot blisk sem vozil naprej in že sem zazrl sosednji kolodvor; kmalu sem ugledal tudi osebni vlak, ki je mirno stal na progi ter množico ljudi na peronu.

Črez nekaj sekund sem že z bliskovo naglico smuknil mimo in precej nato sem začul velik ropot, kakor bi se nekaj lomilo in mečkalo, potem se pa ne spominjam ničesar več, ker me je močan udarec po glavi omamil.

Ko sem se zavedel, ležal sem v kolodvorski čakalnici in vsi domači so stali krog mene. Doktor Mor me je ravno pregledoval ter pravil okoli stoje-

čim, da mi ni nič hudega, akoravno bi me ne bilo posebno škoda, če bi si bil razbil glavo. Elza je rekla, da naj se sramuje takih besed, in sklenil sem takoj, da ji ne bom več nagajal, ker se je potegnila zame, čeprav sem bil zadnjič pod glasovirjem skrit.

Inženir je precej, ko sem se odpej-ljal, brzojavil na sosednjo postajo, da naj osebni vlak počaka tam in da naj tovorni vlak na kak način ustavijo. Na križišču so torej tir spremenili tako, da sem zavozil naravnost v tovorno skladišče

Vsi so mislili, da me bo na drobne kosce raztrgalo, kar se pa ni zgodilo, kajti odnesel sem samo debelo buško na glavi. K sreči sem namreč priletel v voz poln volne, ki je bila namenjena za bližnjo suknjarno.

Celo mesto se jezi, ker se nisem ubil; pravijo, da sem nevaren škodo-delec in da bi bili najbolj brez skrbi, če bi bil mrtev. Lokomotiva in sedem tovornih voz je popolnoma razbitih.

Ravno do sem sem napisal, ko je prišla Beti v sobo in mi povedala, da je občinski odbor pravkar sklenil, da me zapre. Kakor mi je povedala, so tako-le sklenili:

»Ker je Jurček Haker nepoboljšljiv grešnik, ki je mestu napravil že velikansko škodo, se naslednje ukrene:

I. Zaprt naj bo 6 mesecev v dežel-nem zaporu, da se more zopet povrniti mir in zadovoljnost v razburjeno mesto.

II. Spoštovani rodbini Hakerjevi naj posebna deputacija v imenu celega mestnega zastopa izreče svoje sožalje

in jo prosi oproščenja, ker mora malega hudodelnika odvesti v ječo.«

Beti mi je prišla zato s tako naglico praviti, da bi pravočasno še lahko ušel iz mesta. Premišljeval sem in mislil, slednjič pa sklenil, da se dam zapreti, kajti med tem časom se mi vsaj odlušči vsa grda barva iz obraza. Beti mi je pa obljubila, da mi prinese vsak dan polno košarico izvrstnih jedil v zapor.

P. S. Vse skupaj je bila le laž, katero si je doktor izmislil, da bi me oplasil. Grozijo mi pa, da me prihodnjič zaprejo zaradi tatvine, če bom vnovič hotel ukrasti cel tovorni vlak.

27. Pri slapu Niagara.

Slednjič sem se pa res prav popolnoma poboljšal in celo Elza pravi, da ne more več spoznati svojega nekdanjega bratca. Vzrok te izpremembe je grozen dogodek, katerega bi bil malodane plačal z življenjem; solze mi pridejo v oči, če pomislim, kako zelo bi se bila mama jokala, če bi bil njen edini sinček na tak strašen način utonil.

Bilo je pa takole. Stariši so me pretekli teden vzeli na malo potovanje s seboj. Mama je bila namreč že tako utrujena od samih družinskih skrbi, da jo je oče povabil za razvedrilo na izlet k niagarskemu slapu. Vsi smo rekli, da je to izvrstna misel, le Elza se je kujala, da sama z Jurčkom na noben način noče ostati doma in zahtevala je, da ga vzameta s seboj.

Elza jih že zna naviti. Od veselja sem se postavljaj na glavo, ko je papa obljubil, da grem. Hektor je skakal okrog mene ter se mi prilizoval, zato sem mu pa obljubil, da ga vzamem s seboj in mu pokažem slap. Prihodnji večer smo se že z brzovlakom odpeljali. Na kolodvor so nas spremili hektor, Elza in njen ženin. Ker nisem takoj vstopil, se je začela mama po ženski navadi vznemirjati:

»Jurček, Jurček! Kje pa si? Zadaj boš ostal! Ali misliš, da moraš vedno čakati in vstopiti šele, ko vlak že gre?«

»Vse je v redu,« sem rekel, ko smo se nekaj časa že peljali. »Radi tega sem se nekoliko zamudil, ker sem hektorja privezal za zadnji voz; hotel je namreč na vsak način z nami.«

Mami je postalo menda slabo, ker se je onemoglo nagnila nazaj in pričela vpiti: »Ustavite vlak! Ustavite vlak!«

»Kdo pa vpije?« »Kaj pa je?« »Ali je kdo poškodovan?«

»Potegnite hitro za zavoro!« »Trčili bomo z drugim vlakom!« »Moj Bog, ustavite, ustavite!«

Ženske so vpile in moški so bledih lic in s strahom v očeh gledali skozi okna; nekaj jih je potegnilo za zavoro. Vlak se je premikal počasneje in počasneje, obenem je pa planil izprevodnik v voz ter hlastno vprašal: »Kdo je ustavil vlak? Kaj se je zgodilo?«

»Moj sin je privezal za zadnji voz psa, ki ga imamo že mnogo let pri hiši,« je vzdihovala mama. »Odvežite in rešite ga, gospod izprevodnik!«

Predrzen človek me je nekaj časa gledal, kot bi me hotel požreti.

»Bolje bi bilo, da bi bil samega sebe privezal,« je mrmral; šel je gledat, a na vrvici je visel samo še košček ušesa; vlak smo ustavili torej zastonj. Žal mi je bilo po hektorju, ker je bil zvest čuvaj naše hiše. Hotel sem mu napraviti veselje, a zvodil sem ga v smrt.

Nekateri ljudje strašno smrče. Če bi imel jaz to slabo navado, bi nikdar ne potoval ponoči. Papa je bil razljučen, ker je moral plačati sedem goldinarjev za oddelek spalnega voza, potem pa kljub temu ni mogel spati. V oddelku nad nami je namreč nekdo smrčal, da se je kar voz potresal. Večkrat sem ga skušal predramiti, ker tudi mama vsled njegovega smrčanja ni zaspala, pa vse ni nič pomagalo. Slednjič mi je pa pošla potrpežljivost in nenadoma sem mu precej dolgo iglo prav v živo zabodel v ramo ter se nato hitro potuhnil, kakor bi sladko spal.

Smrčanje je v hipu prenehalo, a oni sam ni vedel, kaj ga je hipoma zbudilo. Skočil je na hodnik ter vpil:

»Ljudje božji, nekdo me hoče umoriti in oropati!«

»Ne bodite neumni,« se je oglasil strežaj, »gotovo vas je môra tlačila.«

»Najbrže bo kaj takega,« je pripomnil nekdo iz drugega oddelka, ki je pa tudi sam smrčal za stavo.

Ljudje so se mu pričeli smejeti in zato je zlezal nazaj na svoje ležišče ter ležal tiho in mirno.

Kakor ponavadi, kadar se vozim, me je tudi tisto noč mučila grozovita žeja; komaj je hrup nekoliko potihnil, že sem moral klicati strežaja, da mi prinese kozarec vode. Prinesel mi jo je sicer, toda še sem bil žejen. Ker nisem hotel vnovič potnikov motiti v spanju, sem tiho vstal ter šel pit; nato sem se zopet po prstih, tiho kot miška splazil nazaj v posteljo. Komaj sem pa do polovice zlezal pod odejo, zaslišim prav poleg sebe tak krik, da sem skoro pamet izgubil, obenem me dvoje rok z nadčloveško silo vrže vun in kot klopčič sem se zatrkjal po hodniku. Vsi potniki so iztegovali vratove in izpraševali, če koga zopet môra tlači. Strežaj me je pobral ter me tresel in mika-stil, kakor bi držal prašno cunjo v roki; stara, plešasta baba, ki je imela svoje zobovje pod blazino, je pa med jokom in stokom pripovedovala, da je mislila, da kak strah leze k njej. Zdi se mi, da sem zašel v nepravi oddelek. Počasi je zavladal zopet mir in sladek spanec je potolažil razburjene duhove.

Možaki imajo grdo navado, da preklinjajo v jezi, kar ženske navadno ne delajo.

Kar je bilo moških v našem spalnem vozu, vsi so se tisto jutro odlikovali v izbiri različnih kletvic in sicer samo radi tega, ker jim je ubogi strežaj zmešal obuvalo! nihče ni dobil svojih, ali sploh dveh enakih črevljev. Strežaj je zatrjeval, da ni on kriv te zmede, ker je vsak par osnaženih črevljev postavil posebej lepo na prejšnje mesto; nekateri so pričeli pogledavati

mene, ki sem se kot jagnje pohlevno napravljal v svojem kotu. Kako krivičen je vendar svet!

Hektorju je lahko žal, ker ni živel toliko časa, da bi bil videl slap, ki je v resnici nekaj velikanskega. Dve uri daleč se razlega šum padajoče vode in človek bi mislil, da grom buči pod nebom. Če bi ta slap mogel gospod Barnum vzeti s seboj in ga kazati v svojem cirkusu, to bi se mu izplačalo! Vodniki so pa tu silno dragi; papa je rekel, da so njih zahteve še bolj velikanske in občudovanja vredne, kakor pa slap sam.

Prvi dan, ko smo prišli, je šel neki Francoz po napeti vrvi čez slap. Mama je rekla, da mora biti blazen in ga ni hotela iti gledat, pač pa sva šla midva z očetom, kateremu je zabičevala, da me niti za trenotek ne sme pustiti izpred oči; mama je hotela med tem časom nekoliko leči, ker je ponoči slabo spala.

Bil je res zanimiv prizor, ko se je Francoz, ki pa ni bil po mojem mnenju prav nič blazen, zibal na vrvi nad velikanskim prepadom, odet v plašč vodnega prahu, ki se je blestel v vseh mavričnih bojah. Slednjič je vprašal, če je kdo pripravljen, da ga prenese popolnoma varno na drugo stran rečnega obrežja.

Nihče se ni oglasil, četudi je obljubil, da plača 1000 gld., ako se pripeti kaka nesreča. To vsoto je v resnici tudi zastavil in jo izročil stražniku, toda kljub temu ni nihče hotel poizkusiti nevarnega izleta. Mene je strašno

mikalo, da bi se ponudil prijaznemu Francozu, a papa me je cel čas trdo držal za roko. Kako rad bi bil lepo počasi šel po vrvi čez cel široki slap; če bi pa padel v vodo, bi pa itak potegnil tisoč goldinarjev! Papa je gotovo nekoliko slutil, kaj da mislim, kajti niti za trenutek ni izpustil roke.

Drugi dan smo kupili od Indijancev nekaj daril za Elzo in meni je kupila mama lep lok. Skoraj bi človek ne verjel, kako grozno naglo voda teče proti slapu; vrgel sem več palic v strugo, ali izginile so kakor blisk. Neki gospe je padel lep psiček v vodo in čudil sem se, kako se je ta ženska obnašala. Če bi je ne bil papa držal, gotovo bi bila skočila za njim. Jokala je in klicala: »Neli, moj Neli!« dokler ni omedlela; odnesli so jo v hotel.

Pa čas je, dnevnik moj, da ti povem svojo lastno nezgodo. Bil sem v smrtni nevarnosti. Srce mi zastane, če si sedaj predočujem svoj takratni položaj. Drugi dan našega bivanja ob Niagari imeli smo pri obedu ribe in takoj mi je prišlo na misel, da bi ne bilo napačno, če bi šel popoldne nekoliko ribarit. Po kosilu me je vzela mama s seboj v sobo in mi ukazala, da naj kaj berem, med tem ko ona nekoliko podremlje.

Kmalu je zaspala. Nekaj časa sem listal po knjigi, toda kmalu mi je postalo dolgčas, ker je solnce tako prijetno sijalo skozi okno in zaželel sem si, da bi bil zunaj na prostem.

Skozi okno sem zlezal na verando ter potem splezal na tla. V bližnji trgo-

vini sem si kupil nekaj trnkov in šel ob obrežju daleč navzgor, dokler se mi ni zdelo, da teče voda že popolnoma mirno. Pričel sem ribariti, a ker ni bilo nič, šel sem še naprej in prišel do malega mlina, poleg katerega je bila privezana ladjica. Nikjer ni bilo žive duše in zato sem si čolniček izposodil, da bi se prepeljal na drugo stran in pogledal, če je tam kaj rib. Komaj sem dobro odrinil od brega, že mi je ladjo zasukalo in neka čudna sila mi je vesla potegnila iz rok. Plaval sem tako hitro navzdol, da sem nehote mislil na palice, katere sem zjutraj metal v vodo. Prihajalo mi je slabo in želel sem si, da bi sedel v sobi pri mami in brai časopise. Čudne misli so me obhajale, ko sem izpoznal, da bom čez nekaj minut pokopan pod niagarskim slapom.

Sedaj šele razvidim iz časopisov, da je bil takrat dogodkov poln dan za Niagaro. Nekaj gospodov se je izprehajalo na obrežju in naenkrat so zagledali malo ladjico in v njej še manjšega dečka z neverjetno naglico pluti proti slapu; strahu so zakričali in tekli vzporedno na obrežju za čolnom, toda nič ni pomagalo. Tudi drugi ljudje so zagledali čolnič in zavpili ter tekli za njim, a tudi to ni pomagalo. Niti najhrabrejši mož na svetu bi ne bil mogel rešiti ubogega dečka. Dalje in dalje ga je nesla voda. Bilo je strašno, strašno! Zastonj je stegoval svoje male revne ročice proti ljudem na obrežju. Zaprl je oči ter pričel iz srca moliti. Obljubil je vedno ubogati stariše, slušati svojo sestro ter postati priden otrok. Bog je

gotovo čul molitev ubovega Jurčka in v svoji dobroti sklenil, da ga še enkrat reši. Če bi vsi poredneži že v mladih letih pomrli, ali se ponesrečili, kje bi potem ameriške Združene države iskale svojega predsednika? Ladja, v kateri je sedel mali Jurček, se je nataknila na ostro skalo in obstala.

Stotine ljudi so stale na obrežju in neki mož je zaklical Jurčku, da naj se prime za skalo, kar je bilo zelo pametno. Solnce je počasi zatonilo za gorami in zdelo se mu je, da vidi med množico svojo mamo, ki mu miga z roko in pošilja poljubčke. Kako iz srca je želel, da bi jo bil vedno ubogal! Kako žalosten je bil, da ne bo več videl drage rodne hiše in njenih prebivalcev! Žal mu je bilo, da je nekdaj hotel malo Lilino deklico ustreliti iz topa. To je nekaj misli, ki so pretresale dušo ubovega dečka.

Ne vem, kaj se je še vse zgodilo, a Jurček je bil slednjič rešen. Francoz mu je rešil življenje. Vrgel je vrv čez reko, katero so ljudje na obeh obrežjih močno napeli; potem je šel hrabri Francoz po vrvi in ko je prišel do ladjice, je podal Jurčku vrv, katero si je moral privezati pod rameni, nato ga je potegnil k sebi in srečno prinesel na obrežje.

To je bil prizor! Oglušujoči živio-klici in vriskanje ni hotelo nehati! Mama je objela mojega rešitelja, kot bi bil njen rodni brat, in papa mu je na mestu stisnil v roko tisočak in mu častital na hrabrosti; ko sva bila pa sama, mi je rekel, da se navadno z de-

setimi tisoči lahko vzgoji vsakega otroka, da pa jaz že sedaj stanem petkrat toliko, in sicer samo njega brez ozira na to, koliko škode sem napravil drugim ljudem.

Mislím, da se ni spodobilo, ker me je že prvi večer po rešitvi karal, toda kaj se hoče, vsaj so stariši navadno — nehvaležni. Mama je ponoči še parkrat omedlela in zdravnik je rekel, da bi jo bil strah, ki ga je imela zame, lahko umoril. Najbolj me jezi, da sem med svojo vratolomno vožnjo izgubil žepni nožiček; nikdar več ga ne bom videl.

Elzi sem torej moral obljubiti, da se poboljšam in besedo hočem tudi držati.

Tebi pa, ljubi dnevnik, rečem z Bogom, kajti kmalu boš popisan do zadnje strani in prositi moram mamo, da mi kupi novega.

Črnilo je suho, pošle so mi misli, —
a tebe jaz vedno imel bom v čisli.

Jurček.

N. B. Volitve so pred vratmi in vse je strašno razbúrjeno. Papa je član volivnega odbora. Z Janezkom imava že lep načrt, kako se bodeva zabavala. Za drvarnico imava spravljen sodček smole in polno vžigalic. Če ne bodo na trgu spekli celega vola, si midva sama spečeva Mulejevega telička. Toda le tiho! Presenetiti hočeva svoje domače.

28. Jurček se udeležuje volitev.

Ne vem, če bom smel še občevati z Janezkom, kajti Lizika, ki je sedaj pri nas na počitnicah, pravi, da je pre-

otročji in da si moram poiskati družbe pri starejših dečkih. Lizika je lepa kot angelj in že čisto velika — stara je namreč že 11 let. Kako je oblečena! Ker ji ne morem odrezati las, se prav dobro razumeva. Krasno se zna česati.

Včeraj zvečer sem vprašal Beti, ko sva bila sama, zakaj da mi srce začne tako hitro utripati, če stopi Lizika v sobo; smejala se je ter me vprašala: »Ali ne veš, Jurček, zakaj?« Rekel sem: »Ne!« in rekla je: »Zagledal si se vanjo, tepček, zagledal!« Obljubila mi je, da nikomur ne zine besedice, ker sem tudi jaz vedno molčal, kadar se je njen ženin gostil v naši kuhinji. Ob prvi priliki hočem Liziki razodeti svoje srce; časa imam dosti, ker ostane štirinajst dni pri nas. Doktor Mor mi je podaril 50 krajcarjev, ker sem držal konja, ko je bil pri nekem bolniku, toda konj se je splašil in polomil voz; vse skupaj je moral prodati. Meni se ni zgodilo nič posebno hudega in zato mu nisem onih 50 krajcarjev vrnil, temveč kupil za ta denar lep šopek in ga podaril Liziki. Pazil sem, če bo kaj zardela, ker Beti mi je pravila, da je to znamenje ljubezni, toda samo smejala se mi je, ker nosim na nosu velik oblič; odrl sem si namreč kožo, ko se mi je doktorjev konj splašil. Žali me zelo, da se mi vedno smeje, kadar me vidi in kesam se, da sem 50 krajcarjev žrtvoval tako brezsrdni deklici.

Velikansko razburjenje vlada po mestu; povsod vihrajo zastave, svira godba in v mestni hiši se vrsti govor za govorom. Mogoče bodeta oba kandi-

data izvoljena. Papa pravi, da je dobro, če se že mladina nekoliko razumeva na politiko, kajti bodočnost države je v naših rokah. Popolnoma prav ima. Jaz se trudim na vso moč in papa je rekel, če bi storil vsak toliko kot jaz, da bi bila domovina izgubljena.

Lepa pohvala je to, a zaslužil sem jo. Niti en večer nisem miroval, odkar so se volitve pričele. Vpil sem na vse pretege, izstrelil top na trgu ter se z vsemi dečki svoje starosti, kar jih je v soseščini, pretepaval. Pripetilo se mi je sicer nekaj slučajnih nezgod, vendar pa upam, da bo predsednik kljub temu izvoljen.

Mestne gospice, na čelu jim naša Elza, so podarile prostovoljcem krasno, 12 črevljev dolgo, svileno zastavo, v katero so same vvezle državnega orla in društveni znak. Včeraj zvečer je imel biti svečani obhod po mestu in zato so se popoldne zbrali prostovoljci v mestni hiši, da prevzamejo zastavo iz nežnih rok lepih prijateljic.

Mali Jurček je bil junak dneva. Postavili so ga na oder, kjer so bile zbrane gospice, in mu dali zastavo v roko; govoril je nato krasen govor in ko je stotnik prišel na oder, da bi prevzel zastavo iz rok hrabrega dečka (to sem bil jaz!), pričele so ženske ginjenja jokati. Tudi jaz sem potegnil iz žepa svoj robec, ki je bil pa slučajno poln zdrobljenega tobaka in stotnik prostovoljcev, ki je hotel govoriti o amerikanškem orlu, je venomer kihal, kar se je slišalo zelo čudno, kakor na primer:

»Veliki amerikanski hapči-rel,« ali »či-rel«, ali »krr-orel«; po njegovem govorjenju bi morala Amerika v svojem grbu imeti ptiča, ki bi se imenoval krr-či-či-hapči-rel. Slednjič so se pričeli vsi na glas smejati in ubogemu stotniku je postalo vroče in solze so mu zalile oči, tako da je mesto zastave pograbil svileni solnčnik naše Elze ter tega nesel svojim prostovoljcem; popolnoma je bil zmešan. Ljudje niso vedeli ničesar o tobaku in so mislili, da je revež dobil živinsko kugo. Zavpili so trikrat živijo in se razšli; stotnik se je zaklel, da mi zavije vrat, kadar me prvič sreča.

Papa se je odpeljal v bližnji trg, da bi bil tam na volivnem shodu in slišal nekega slavnega govornika. Pravil je, da bo po shodu velika ljudska veselica in da bodo na prostem pekli celega vola; tudi jabolčnika in drugih dobrih reči ne bo manjkalo. Prosil sem ga, da bi me vzel s seboj, ali rekel je, da sem preveč razpraskan po obrazu in da moram za kazen ostati doma, ker sem bil zadnje dni premalo priden. Vsak izgovor je dober. Ker mi je bilo dolgčas, požvižgal sem Janezku, ki je kmalu prilezel čez plot ter mu rekel: »Če bi imela vola, Janezek, spekla bi ga in sama napravila ljudsko veselico — ali bi ne bilo imenitno?«

Rekel mi je, da bi bilo res imenitno, če bi imela le kakega vola. Potegnil sem ga za rokav in mu zašepetal: »Si bodeva že pomagala, Janezek; pojdi z menoj za drvarnico!«

To je bilo ob štirih in okrog šestih je zapazila mama, ko je hotela prižgati svetilko, odsev velikega ognja. Bilo je svetlo kot po dnevu.

Tekla je k oknu in zaklicala: »Oh, Elza, Elza, hlev gori!«

Mama se je pa motila; nič ni bilo drugega, kakor velik ogenj, pri katerem sva z Janezkom obhajala svojo lastno ljudsko veselico.

Vnel se je sicer tudi del hleva, toda to so sosedge takoj pogasili.

»Krava je rešena,« oglasila se je Elza, »toda za božjo voljo, kje je pa mali, srčkani teliček?«

»Kaj pa je to?« je zavpila mama in čisto obledela. »Jurček, ti malopriden otrok, povej mi precej, kje — — oh, ti nesrečen otrok!«

»Z Janezkom sva samo hotela prirediti ljudsko veselico,« sem rekel.

»Kaj?« je zavpila.

»Ljudsko veselico, mama. Če odrastli ljudje spečejo celega vola, potem po mojem mnenju za nas male dečake zadostuje teliček. Kmalu bo gotov — ostanite tukaj in poskusili bode te košček! Tudi več steklenic jabolčnika je Janezek prinesel iz kleti. Prav do pičice hočeva posnemati velike ljudi.«

»Ali sta ubogo živalico živo pekla?« je zavpila sestra.

»Kaj še, Elza, ali ne vidiš, kako lepo je že teliček mrtev?«

Čudno je, da nekatere deklice prav nič ne vedo. Mama se je pa tudi preveč jezila radi malovrednega telička. Janezka so spodili domov in nihče izmed naju ni okusil pečenke; papa se je pa

lahko najedel. Čim starejši sem, tem bolj krivično ravnajo z menoj.

N. B. Janezek mi je danes pripovedoval, da je včeraj pozabil zapreti pipo, ko je šel po jabolčnik in cel sod je iztekkel po tleh.

29. Jurčku upade pogum.

Ali veš, ljubi dnevnik, da je Lizika padla včeraj v vodnjak? To je bil krik in vik, ko so od vseh strani pritekli ljudje, da jo rešijo, preden utone. Hlapec, ki služi pri Janezkovih, je pritresel dolgo lestvo, po kateri je zlezal v globino in kmalu zopet prišel vun z Liziko v naročju. Mama mu jo je vzela iz rok ter ukazala Elzi, da naj pripravi gorko odejo, ker je kar curljalo od uboge deklice. Kako so se pa vsem podaljšali obrazi, ko so pogledali natančneje in videli, da rešena stvarica niti ni Lizika, ampak slamnata punica, ki sem jo jaz naredil in vrgel v vodnjak. Liziki sem ukazal, da me počaka za drvarnico, sam sem pa šel k vodnjaku, vrgel punico noter in začel vpiti: »Oh, oh, oh! Utonila bode, oh, uboga Lizika!« Ni bilo pravično, da me je papa brez večerje spodil spat, saj nisem pravil ljudem, da je Lizika v vodnjaku, temveč vpil samo: »Uboga Lizika, oh, oh!« Zakaj pa ljudje ne razločujejo žive deklice od slamnate podobe? Ali sem morda jaz kriv?

Danes zjutraj sem napravil v šolo grede velik ovinek. Ko sem šel mimo mestne hiše, je stala tam velika množica meščanov in prostovoljcev, ki so

se o nečem živahno menili. Pomešal sem se vmes in izvedel, da jutri name-ravajo napraviti velik izlet združen z ljudsko veselico. Ob pol enajstih se ho-čejo peljati z vlakom vun iz mesta ter potem na prostem kuhati kosilo in na-praviti celo gostijo. Z njimi gre tudi mestna godba ter cele košare mesa in dobrih sladkih reči. Ne vem, če bom šel jutri v šolo, akoravno mi učitelj pravi, da bom ostal večer butec, ker ne ob-iskujem pouka redno.

Včeraj bi bil šel prav rad v šolo, a bolel me je vrat, da niti zajtrka ni-sem mogel pojesti; mama se je zelo bala in hotela poslati po zdravnika, kar se pa ni zgodilo, kajti ob pol desetih mi je že popolnoma odleglo. Smuknil sem skozi stranska vrata na ulico in mimo-grede skočil na kolodvor gledat, če se bo veliko ljudi peljalo na deželo, kjer bo veselica. Bila je strašna gnječa in ko je prišel vlak, si nisem mogel poma-gati; rinili so me s seboj in naenkrat sem tičal v železniškem vozu trdo stis-njen v kot, od koder se nisem mogel ganiti. Vlak je zabrlizgal in šli smo. Strašno me je skrbelo, ker nisem imel voznega listka in kadar je šel izprevod-nik skozi voz, vselej sem se skrtil dru-gam; slednjič me je pa vendar opazil in me vprašal po listku. Povedal sem mu nato, da sem hotel iti v šolo in da so me izletniki nehote porinili v voz; vsi so se smejali in Karl Smuk je rekel: »Poglej, poglej! Gotovo greš z nami, Jurček, da nam boš opekel telička!« Nastal je splošen krohot in izprevodnik je rekel: »Torej ta dečko je Jurček

Haker!« Imeti me mora zelo rad, ker ni potem več zahteval listka.

Zabavali smo se krasno. Godba je igrala veselo poskočnice in razni gospodje so navdušeno govorili zbranim množicam, zapeli smo tudi nekaj lepih narodnih pesmi.

Meni se je pripetila mala nezgoda, da sem prevrnil poln kotel golaža v ogenj; nekateri snedeni lakotniki so me hoteli raditega kar obesiti in šele Karl Smuk me je rešil njihovih trdih rok. Peljal me je na kolodvor, kjer mi je kupil listek do doma in me posadil v voz. Rekel mi je, da ne smem čakati konca veselice, ker bodo doma preveč v skrbeh, kje da sem, in me opominjal, da naj pazim in izstopim na pravem kolodvoru. Duševno potr, ker so me poslali domov, sem se odpeljal.

Bil sem zelo truden in raditega me je tresenje in zibanje voza kmalu zazibalo v sladko spanje. O polnoči me je izprevodnik poklical in rekel: »Vstani, sinko! Že smo v Filadelfiji! Kam se pa pelješ?«

Globoka, temna polnoč! Kam naj se denem v tujem mestu, ko nimam novčiča v žepu? Na misel so mi prihajali dečki o katerih sem bral, da so se izgubili. Jokal in vzdihoval sem, kakor bi mi hotelo srce počiti.

Gospa, ki je sedela poleg mene, se je čudila mojemu stokanju in mi rekla: »Kaj pa ti je, ubožček moj mali? Ali te trebuh boli? Tukaj-le iz te-le steklenice napravi en požirek.« Pripovedoval sem ji nato, da sem v vozu zaspal in se kot blisk urno peljal mimo rodnega kraja,

mesto da bi bil izstopil; povedal sem ji, da nimam nobenega novčiča v žepu in kako zelo da bo mamu skrbelo, ker me ne bo domov. Smilil sem se ji in bila je zelo prijazna v menoj. Povabila me je, da grem z njo in mi obljubila, da zjutraj precej brzojaviva očetu, kje sem, da me pride iskat. Lepo sem se ji zahvalil, kakor se spodobi, in jo vprašal, če ima doma kakega dečka ali deklico, da se morem igrati, dokler ne pride papa. Odgovorila mi je, da ni omožena; pa kaj me briga, ali je omožena, ali ne, ko sem hotel vendar le vedeti, če ima kakega dečka ali deklico, s katero bi se lahko igral. Moja nova znanka je morala biti bolna, kajti v Filadelfiji na kolodvoru jo je čakal voz. Kočijaž je svojo gospo zelo spoštljivo pozdravil, mene je pa ogledoval od glave do peta kot neko neznano svetovno čudo. Gospa mu je rekla: »Miha, ta mali deček se je izgubil in zato ga bom vzela nocoj s seboj, jutri navsezgodaj pa brzojavim njegovim starišem.« — »Lep, čeden dečko je,« se je oglasil Miha z debelim glasom, »če le ni sam utekel od doma, kakor časih naredo taki-le majhni navihanci.« — »Danes gre z menoj,« je rekla gospa.

V njeni hiši je bilo krasno. Veliko lepše kot pri nas. Spal sem v lični mali sobici poleg njene spalnice; vrata je pustila odprta, da bi me ne bilo strah. V dveh minutah sem zaspal. Ko sem se zbudil, bil je zunaj že svetel dan; k meni je prišla naši Beti zelo podobna sobarica in mi rekla: »Tu zraven je kopalna soba. Milostna gospica je

rekla, da se takoj idite kopat. Vodo sem že pripravila in nikar sami ne sukajte pipice. Čez pol ure bo pa zajtrk gotov. Ko se oblečete, pridite v salon.«

Imenitno sem se umil, samo to mi je zelo nagajalo, ker se je banja prehitro napolnila s skoraj vrelo vodo; neutegoma sem moral izlesti vun. Nisem znal zapreti pipice in čim bolj sem sukal, tem hujše je tekla voda. Hitro sem se torej oblekel in tekel po sobarico, da je pipico zaprla. Gotovo se je morala precej truditi, preden je zopet spravila vse v red, kajti voda se je razlila že po celi sobi.

Nato sem šel v salon; gospice še ni bilo notri in zato sem odprl okno in gledal na ulico.

Na obcestnem tlaku se je igrala lepa mala deklica; zlezel sem na okno in skočil na cesto. »Oh jej!« je zavpila in rekla: »Čigav pa si? Nisem vedela, da ima gospica Varl malega dečka v svoji hiši.« Povedal sem ji svojo zgodbo in smilil sem se ji. Nekaj časa sva se igrala, potem je pa morala v šolo; spremljal sem jo nekoliko, toda ko sem šel sam nazaj, nisem mogel več najti prave hiše. Iskal sem in iskal ter pozvonil gotovo po 200 hišah, a vse zastonj.

Grudila me je strašna lakota. Že sem obupaval in mislil, da sem se vnovič izgubil, ko naenkrat zagledam gospico na oknu bližnje hiše. Hitro sem pozvonil in sprejela me je s karajočimi pogledi; prosil sem jo odpuščanja in bilo je vse dobro. Pri zajtrku sem jedel kot volk ter slikal gospici svoje živ-

ljenje in smolo, ki se me vedno drži. Povedal sem ji, kako sem hotel iz topa izstreliti Lilino hčerko, kako sem se vozil v zrakoplovu, potem o dogodkih pri slapu Niagari ter da imam svoj dnevnik. Časih se je smejala, časih pa strahu obledela, norčavi strežaj se je pa v bližnji sobi valjal po tleh in vsled smeha so se mu potrgali gumbi pri telovniku. Ko sva pozajtrkovala, napisala si je papanov naslov in mi rekla: »Jurček, sedaj grem na pošto brzojaviti tvojim starišem, kje da si. Bodi lepo priden in ostani pri strežaju Petru, ki bo pazil nate. Tu imaš lepo knjigo, če hočeš čitati. Poprej ko čez pol ure bom nazaj.« Pobožala me je po licu in odšla. Peter je pospravil mizo in nato je začel snažiti posodo.

Okolu nog se mi je smukala lepa, tigrasta mačka, ki je bila, kakor mi je pripovedoval Peter, posebna ljubljenska gospice Varl, ter zadovoljno predla. Na zidu so visele tri kletke, v katerih so kanarčki z veselim žvrgolenjem pozdravljali zlate solnčne žarke, ki so se skozi okno vsipali v sobo. Ker so se mi zaprti ptički smilili, odprl sem vratca spodnje kletke in kmalu se je krilati pevec objestno skakljajoč izpreletaval po sobi. Mačka, na katero sem popolnoma pozabil, je potuhnjeno zasledovala vsak kanarčkov gibljaj, očesne zenice so se ji napele in naenkrat se je v mogočnem skoku zagnala na nič hudega slutečega ptička. V hipu ga je zadavila s svojimi ostrimi kremplji in rumenkasto perje je kar frčalo okrog. Peter je pritekel noter in se grozno pre-

strašil; povedal mi je, da je bil ta ptiček najboljši pevec izmed vseh in milostni gospici najdražji. Ravno takrat sem pa slišal, da so se odprla in zaprla vežna vrata in trenotek pozneje je stopila smehljajočega obraza gospica v sobo.

»Imam že odgovor, Jurček,« rekla je, »popoldne ob petih te pride papa iskat,« medtem je pa zagledala mrtvega kanarčka, ki ga je Peter položil na mizo. »Kdo mi je pa to storil?« vprašala je jezno. »Žal, strašno žal mi je, gospica Varl; izpustil sem ga, da bi nekoliko letal po sobi, ker je revež vedno zaprt, pa zagrabila ga je ta-le grda, stara mačka. Mačka ga je končala!«

Vsedla se je k mizi, vzela mrtvega kanarčka v roko, pričela jokati in mrekla: »Rajši bi bila vse izgubila, kot tega ptička; kesam se, Jurček, da sem te včeraj vzela s seboj. Moj kanarček je bil več vreden, kot vsi poredni dečki, kar vas je na svetu.«

Tudi meni so nato začele solze teči po licih in tožil sem ji, kako sem žalosten, ker slučajno svoje prijatelje vedno spravim v zadrego in kako se vedno trudim, da bi postal priden fantiček. Ko je videla, kako zelo mi je žal, je rekla, da mi odpusti in jaz sem jo vprašal, zakaj da nima nobenega dečka, a rekla mi je, da hvali Boga, ker nobenega nima; vprašal sem jo zatem, če je stara devica? Smejala se je in rekla, da jo res nekateri suroveži tako imenujejo.

Vprašal sem jo zopet, če je ne pridejo nikdar gospodje obiskat, a ni mi

utegnila odgovoriti, ker sta prišli ravno dve dami v posete, in je morala iti v salon. Posvarila me je v naglici, da naj bom priden, dokler se ne vrne, in odšla.

Ker mi je bilo dolgčas, ogledoval sem mačko in zapazil, da je njen hrbet popolnoma podoben zemljevidu; črna dlaka je predstavljala suho zemljo in ctoke, bela pa morje. Hotel sem ji vso kožo razdeliti v natančne zemljepisne kroge in zato sem vzel grebljico za razgrebanje žrjavice ter jo v ognju grel, dokler ni bila kar žareča. Komaj sem pa mački z grebljico narisal dve črti na hrbet, je začela puhati in mijavkati, da je bilo groza. Peter je prišel gledat, kaj da tako smrdi, a mačka se ga je prestrašila ter skočila na omaro in zbila staro, dragoceno kitajsko vazo na tla.

»Poglej, fantiček,« je rekel Peter žalostno, »tri reči na svetu je naša milostna gospica ljubila — kanarčka, tigrasto mačko in to-le vazo. Kanarček je mrtev, mačka osmojena in vaza leži razbita na tleh. Ne bil bi rad v tvoji koži.« Te besede mi je govoril tako resno, da sem se tresel kot šiba na vodi. »Gospica Varl je sicer dobra,« je nadaljeval, »ampak sedaj te vrže najbrže pod kap, kar si tudi zaslužil.«

Bilo mi je tako hudo, da sem šel v sobo, kjer sem ponoči spal in se zaklenil. Sramoval sem se, da tako povračam gospici dobroto, ki mi jo je izkazala. Niti k obedu ob štirih nisem hotel iti, dokler me ni prišla iskat gospica sama; obenem se je jokala in

smejala, ko me je zagledala. Peljala me je v obednico, kjer je pogledala na uro in rekla: »Hvala Bogu, že je četrt na pet!« Jedel sem izborno in z apetitom, da se mi je kar čudila. Ko sem potolažil svoj želodec in odložil vilice ter nož, prijela me je za roko, katere ni več izpustila; rekla mi je, kako se čudi, da moja mama še živi. Ko je kazala ura dvajset minut črez pet, je pozvonilo in v predsobi sem zaslišal očetov glas.

Zahvaljeval se ji je in zahvaljeval ter jo vprašal, če sem bil priden, kar je s precej žalostnim glasom potrdila. Papa me je ostro premeril z očmi ter se ji še enkrat zahvalil, jaz sem jo pa objel in poljubil ter prosil, da naju z mamó kmalu obišče, kar je obljubila. Celo Peter mi je brez jeze stresel roko.

Papa se je celo pot držal precej žalostno in prav gotovo je premišljeval, kaj naj počne z menoj, nepoboljšljivim grešnikom.

Sramujem se že pred teboj, dnevnik moj ljubi, ker ti ne morem nikdar poročati, kako priden da sem, temveč vedno le o slučajih in nezgodah, katere se tvojega gospodarja drže neverjetno trdno. Sklenil sem torej, da ti rečem z Bogom za dolgo, dolgo, dokler ne postanem v resnici zgleden deček.

NARODNA IM UNIVERZITETNA
KNJIZNICA

COBISS

00000076397

